

*De Atlas der Buurtwegen als archiefbron
en basis voor de uitbouw van een netwerk van trage wegen
in het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*

Deel 2: Bijlagen

Proefschrift ingediend tot het behalen van de graad van
Doctor in de Wetenschappen

Ing. Greta Deruyter
Promotor: Prof. dr. Marc Antrop

Academiejaar 2004 - 2005

INHOUDSTABEL

DEEL 1

DANKWOORD	-----i
INHOUDSTABEL	-----iii
LIJST VAN FIGUREN	-----xii
LIJST VAN FOTO'S	-----xiv
LIJST VAN GRAFIEKEN	-----xv
LIJST VAN TABELLEN	-----xvi

HOOFDSTUK 1: PROBLEEMSTELLING EN AFBAKENING VAN HET ONDERZOEKSVELD

1.1. Inleiding	-----1
1.2. Probleemstelling	-----2
1.2.1. Kernproblemen	-----2
1.2.2. Voorstudie: verduidelijking van de kernproblemen	-----3
1.3. Doelstellingen van het onderzoek	-----10
1.4. Structuur en motivering van de uitwerking	-----11
1.4.1. Motivering van de werkwijze	-----11
1.4.2. Structuur van de uitwerking	-----12

HOOFDSTUK 2: DE ATLAS DER BUURTWEGEN ALS HISTORISCHE EN HEDENDAAGSE BRON

2.1. Inleiding	-----15
2.2. Inhoud van de Atlas der Buurtwegen	-----16
2.3. Bewaring van de Atlas der Buurtwegen en de wijzigingsdocumenten.	-----24
2.3.1. Wettelijke bepalingen en regelgeving met betrekking tot het bewaren van de documenten	-----24
2.3.2. Huidige situatie met betrekking tot het bewaren van de documenten	-----26

2.4. Voorbeeld van een opzoeking in de Atlas der Buurtwegen-----	35
2.5. Belang van de Atlas der Buurtwegen binnen de huidige problematiek rond trage mobiliteit in Vlaanderen -----	39
2.6. De Atlas der Buurtwegen als informatiebron in archeologisch, historisch geografisch onderzoek en de landschapsgenese-----	47
2.6.1. Belang van het archeologisch en landschappelijk erfgoed in het geïntegreerd ruimtelijk beleid -----	47
2.6.2. Situering van de Atlas der Buurtwegen in de historische cartografie -----	49
2.6.3. Grootte en interpretatie van de geometrische afwijkingen van de Atlas der Buurtwegen ----	51
2.6.3.1. De Atlas der Buurtwegen: schets of kaart?-----	51
2.6.3.2. Vaststelling van de grootte van de geometrische afwijkingen in de Atlas der Buurtwegen -----	52
2.6.3.3. Interpretatie van de geometrische afwijkingen in de Atlas der Buurtwegen -----	59
2.6.3.4. Bijkomende beschouwingen met betrekking tot de omstandigheden waarin de Atlassen der Buurtwegen tot stand kwamen -----	61
2.6.3.5. Conclusies betreffende de geometrische afwijkingen in de Atlas der Buurtwegen -----	62
2.6.4. Inhoud van de Atlas der Buurtwegen en de wijzigingsdocumenten voor gebruik bij historisch geografisch onderzoek-----	63
2.6.5. Voorbeelden ter illustratie van de Atlas der Buurtwegen als aanvullende bron in de studie van historische nederzettingenpatronen en tracés van oude wegen -----	69
2.7. Conclusies betreffende de waarde van de Atlas der Buurtwegen als bron bij historisch geografisch onderzoek-----	84

HOOFDSTUK 3: JURIDISCHE SITUERING EN BETEKENIS VAN DE BUURTWEGEN

3.1. Inleiding -----	85
3.2. Indeling van de wegen-----	87
3.2.1. Het begrip "openbare weg"-----	87
3.2.2. Indeling van de openbare wegen-----	89
3.2.2.1. Indeling volgens wegbeheerder-----	89
3.2.2.2. Indeling volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen: functionele indeling-----	95
3.2.3. Eigendom en afpaling van openbare wegen-----	103
3.2.4. Aanleg van nieuwe wegen en instandhouding -----	105
3.2.4.1. Bevoegdheid voor de aanleg van openbare wegen -----	105
3.2.4.2. Vorm van de stichtingsakte-----	106
3.2.4.3. Bevoegdheid voor de instandhouding van openbare wegen -----	110
3.3. De buurtwegen-----	111

3.3.1. Historische situering van de buurtwegen -----	111
3.3.1.1. Het wegenbeleid van de overheid (18de eeuw - 1841) -----	111
3.3.1.2. De wet van 10 april 1841 - Totstandkoming -----	119
3.3.1.3. Definitie - Welke wegen zijn buurtwegen?-----	121
3.3.1.4. Bevoegd Ministerie-----	124
3.3.2. Inhoud van de wet van 10 april 1841-----	125
3.3.2.1. Erkenning en afpaling – Hoofdstuk 1 van de wet van 10 april 1841-----	125
3.3.2.1.1. Opmaken van de plannen (legger)-----	125
3.3.2.1.2. Rechtsgevolgen van de plannen-----	137
3.3.2.2. Wijzigingen aangebracht aan de Atlas der Buurtwegen – Hoofdstuk 3 van de wet van 10 april 1841 -----	141
3.3.2.2.1. Bevoegdheid-----	141
3.3.2.2.2. Beroep-----	145
3.3.2.2.3. Erkenning -----	145
3.3.2.2.4. Aanleg en rechtekking: procedure -----	146
3.3.2.2.5. Verbreding (wijziging), afschaffing (opheffing): procedure -----	147
3.3.2.2.6. Verlegging -----	148
3.3.2.2.7. Opheffing ingevolge inpalming -----	149
3.3.2.2.8. Recht van aankoop van buiten gebruik gestelde weggedeelten door aangelanden	151
3.3.2.3. Onderhoud van de buurtwegen – Hoofdstuk 2 van de wet van 10 april 1841 -----	151
3.3.2.4. Politiebevoegdheid – Hoofdstuk 4 van de wet van 10 april 1841 -----	152
3.3.2.5. Provinciale verordeningen – Hoofdstuk 5 van de wet van 10 april 1841-----	154
3.3.3. Ontstaan van wegen buiten de legger -----	156
3.4. Polderwegen -----	158
3.5. Boswegen -----	159
3.6. Voet- en Jaagpaden -----	160
3.7. De buurtwegen binnen de wetgeving op de ruilverkavelingen -----	161
3.8. De buurtwegen binnen de wet op de economische expansie -----	163
3.9. De buurtwegen binnen de wetgeving op de bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen -----	164
3.9.1. Decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van Monumenten en Stads- en Dorpsgezichten	165
3.9.2. Decreet van 16 april 1996 betreffende landschapszorg -----	166
3.9.3. Huidige situatie met betrekking tot de bescherming van buurtwegen -----	166
3.10. Decreetgevende initiatieven-----	168
3.10.1. Voorstel van decreet betreffende de buurtwegen en de trage wegen. (ingediend door J. Bex, Vlaams Parlement, Stuk 1688 (2002-2003) - Nr. 1, Zitting 2002-2003, 30 april 2003)-----	168
3.10.1.1. Voorstel Bex - Doelstelling -----	168

3.10.1.2. Voorstel Bex - Motivatie -----	168
3.10.1.3. Voorstel Bex - Instrumentarium en niveau van uitvoering -----	169
3.10.1.4. Voorstel Bex - Inhoud -----	170
3.10.2. Voorstel van decreet houdende de regeling voor de trage wegen. (ingediend door J. Maes, Vlaams Parlement, Stuk 1707 (2002-2003) - Nr. 1, Zitting 2002-2003, 9 mei 2003) -----	173
3.10.2.1. Voorstel Maes - Doelstelling -----	173
3.10.2.2. Voorstel Maes - Motivatie -----	173
3.10.2.3. Voorstel Maes - Instrumentarium en niveau van uitvoering -----	173
3.10.2.4. Voorstel Maes - Inhoud -----	174
3.10.3. Vergelijking tussen het voorstel Bex en het voorstel Maes -----	175
3.10.3.1. Lokale netwerken versus bovenlokale netwerken -----	175
3.10.3.2. Benadering -----	176
3.11. Conclusies betreffende het juridisch statuut van buurtwegen in een veranderend maatschappelijk kader -----	178

HOOFDSTUK 4: ENQUÊTE NAAR DE TOESTAND EN HET GEBRUIK VAN DE ATLAS DER BUURTWEGEN OP DE GEMEENTELIJKE ADMINISTRATIES IN HET VLAAMS EN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK

4.1. Inleiding -----	180
4.2. Probleemstelling en doel -----	182
4.3. Werkwijze -----	185
4.3.1. De vorm van de enquête -----	185
4.3.2. Het chronologisch verloop van de enquête -----	186
4.3.3. De respons -----	187
4.3.4. Toelichting bij de statistische verwerking -----	190
4.4. Inhoudelijke analyse en bespreking -----	193
4.4.1. Vragen 1, 3 en 4 -----	194
4.4.2. Vraag 2 -----	197
4.4.3. Vraag 5 en 7 -----	205
4.4.4. Vraag 6 -----	232
4.4.5. Vraag 8 -----	248
4.4.6. Vraag 9 -----	259
4.4.7. Vraag 10 -----	273
4.4.8. Vraag 11 -----	297
4.4.9. Vraag 12 -----	306
4.4.10. Vraag 13 -----	314

4.4.11. Trend- en opinieonderzoek -----	328
4.5. Samenvatting van de inhoudelijke analyse van de enquêtes -----	339
4.5.1. Men worstelt met een onduidelijke wetgeving -----	339
4.5.1.1. Vaststellingen -----	339
4.5.1.2. Betekenis van de vaststellingen -----	341
4.5.2. Onvolledige inventaris van voetwegen en onduidelijke definities -----	343
4.5.2.1. Vaststellingen -----	343
4.5.2.2. Belang van de vaststellingen -----	346
4.5.3. Slechte bewaring van de documenten -----	347
4.5.3.1. Vaststellingen -----	347
4.5.3.2. Belang van de vaststellingen -----	348
4.5.4. Problemen van bewaring en ontsluiting van de informatie -----	351
4.5.4.1. Vaststellingen -----	351
4.5.4.2. Belang van de vaststellingen -----	356
4.5.5. Verdwijnen van voetwegen -----	358
4.5.5.1. Vaststellingen -----	358
4.5.5.2. Belang van de vaststellingen -----	360
4.5.6. Grote betrokkenheid van de gemeentelijke administraties -----	361
4.5.6.1. Vaststellingen -----	361
4.5.6.2. Belang van de vaststellingen -----	362
4.5.7. Betekenis en invloed van het provinciaal niveau -----	363
4.5.7.1. Vaststellingen -----	363
4.5.7.2. Belang van de vaststellingen -----	364
4.5.8. Interactie tussen naburige gemeenten en invloed van geografische ligging -----	365
4.5.8.1. Vaststellingen -----	365
4.5.8.2. Belang van de vaststellingen -----	366
4.6. Conclusies van de enquêtes -----	367

HOOFDSTUK 5: DE TOEKOMST VAN DE ATLAS DER BUURTWEGEN: BUURTWEGEN OF TRAGE WEGEN?

5.1. Inleiding -----	370
5.2. Hoofddlijnen van de problematiek en beleidsaanbevelingen -----	372
5.2.1. Verdwijnd potentieel aan wegen voor trage mobiliteit -----	372
5.2.2. De bewaring van de Atlassen en hun inhoud is problematisch -----	374
5.2.3. Ongecoördineerde wetgeving en onduidelijke afbakening van het begrip "trage weg" -----	377
5.2.4. Gebrek aan gebiedsdekkende inventaris van "trage wegen" en duidelijke algemeen aanvaarde definities -----	379

5.3.	Vertaling van de aanbevelingen naar concrete acties in de vorm van werkboeken-----	381
5.3.1.	Eerste werkboek: taken binnen de huidige wettelijk kader-----	381
5.3.1.1.	Taak 1: Digitale inventaris van de administratieve (juridische) toestand van buurt- en voetwegen ingeschreven in de Atlas der Buurtwegen -----	390
5.3.1.2.	Taak 2: Inventaris van de terreintoestand van buurt- en voetwegen ingeschreven in de Atlas der Buurtwegen -----	394
5.3.1.3.	Taak 3: Afstemmen van de terreinsituatie op de administratieve (juridische) toestand	398
5.3.1.4.	Taak 4: Restauratie en archivering van de documenten die bewaard worden op de gemeentelijke administraties -----	399
5.3.2.	Tweede werkboek: taken binnen toekomstige regelgeving -----	401
5.3.2.1.	Duidelijke en operationele basisdefinities -----	406
5.3.2.2.	Keuzes met betrekking tot ruimtelijke uitvoeringsplannen als instrumentarium van het mogelijks nieuw decreet -----	408
5.3.2.3.	Taak 5: Omvorming van de Atlas der Buurtwegen tot een Atlas voor Trage Mobiliteit	409
5.3.2.4.	Taak 6: Opmaak van provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen voor trage mobiliteit	411
5.3.2.5.	Taak 7: Opmaak van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor trage mobiliteit -----	412
5.3.2.6.	Alternatief tweede werkboek: taken binnen toekomstige regelgeving-----	414
5.3.2.6.1.	Taak 9: Omvorming van de Atlas der Buurtwegen tot een Atlas voor Trage Mobiliteit-----	419
5.3.3.	Tijdspad -----	421
5.4.	Rol van de actoren binnen de problematiek van de buurt- en trage wegen -----	424
5.4.1.	Rol van de bestuursniveaus binnen de huidige beleidsvisie-----	424
5.4.2.	Rol van de bestuursniveaus en andere actoren binnen de aanbevelingen van dit hoofdstuk	430
5.4.2.1.	Rol van de provincie -----	430
5.4.2.2.	Rol van de gemeente -----	431
5.4.2.3.	Rol van Regionale Landschappen als toepassing op gebiedsgerichte werking -----	432
5.4.2.4.	Rol van het verenigingsleven -----	433
5.4.2.5.	Rol van de vzw Trage Wegen-----	434
5.5.	Bijkomende aandachtspunten-----	435
5.6.	Beleidsaanbevelingen - conclusies-----	437
HOOFDSTUK 6: EINDCONCLUSIES-----		439
REFERENTIELIJST-----		445

DEEL 2: BIJLAGEN

INHOUDSTABEL	i
BIJLAGE 1: BEGRIPPENLIJST	457
1.1. Acroniemen	457
1.2. Glossarium	458
BIJLAGE 2: OVERZICHTSENQUÊTE - FORMULIER	468
BIJLAGE 3: BEPERKTE ENQUÊTE LIMBURG - FORMULIER	475
BIJLAGE 4: TREND- EN OPINIEONDERZOEK	477
BIJLAGE 5: RECENTE INITIATIEVEN	479
5.1. Inleiding	479
5.2. Provincie Vlaams-Brabant	479
5.2.1. Beschrijving van het project	479
5.2.1.1. Algemene inleiding	479
5.2.1.2. Voorwerp van de opdracht	480
5.2.1.2.1. Scannen van de atlassen van de buurtwegen (als archief)	482
5.2.1.2.2. Scannen van de documenten met wijzigingen (als archief)	483
5.2.1.2.3. Verwerken van de atlasbeelden (als gebruiksbestanden)	483
5.2.1.2.4. Verwerken van de beelden van de documenten met wijzigingen (als gebruiksbestanden)	484
5.2.1.2.5. Georefereren van de gebruiksbestanden van de atlassen	484
5.2.1.2.6. Intekenen van de wijzigingen en intekenen van de atlasgemeenten	485
5.2.1.2.7. Opmaken van een databank met informatie per wijziging	488
5.2.1.2.8. Organisatie en levering van de bestanden	489

5.2.1.2.9. Ontlenen van documenten en gegevens -----	489
5.2.1.2.10. Testfase-----	489
5.2.2. Stand van zaken-----	490
5.3. Intergemeentelijk niveau: Project "Vijf voor Vijf" (Gavere, Melle, Merelbeke, Oosterzele en Sint-Lievens-Houtem) -----	493
5.3.1. Beschrijving van het deelproject: voetwegen -----	493
5.3.1.1. Algemene inleiding-----	493
5.3.1.2. Voorwerp van de opdracht -----	493
5.3.2. Bespreking stand van zaken -----	494
5.4. Gemeentegrensoverschrijdend niveau: Regionale landschappen (RLZZZ) -----	496
5.4.1. Beschrijving van het project-----	496
5.4.2. Stand van zaken-----	496
5.5. Gemeentelijk niveau: Temse-----	499
5.5.1. Beschrijving van het project-----	499
5.5.1.1. Algemene inleiding-----	499
5.5.1.2. Doelstellingen en principes-----	499
5.5.1.3. Methode-----	499
5.5.2. Bespreking stand van zaken -----	502
5.6. Kleinschalig: Verenigingsleven -----	505
5.6.1. Beschrijving van enkele projecten-----	505
5.6.1.1. Oelegem (provincie Antwerpen)-----	505
5.6.1.2. Werkgroep "De Trage Weg" te Neerpelt (provincie Limburg) -----	505
5.6.1.3. Kortenaken (provincie Limburg) -----	506
5.6.1.4. Assenede (provincie Oost-Vlaanderen)-----	506
5.6.1.5. Opwijk (provincie Vlaams-Brabant) -----	506
 BIJLAGE 6: RECHTSLEER: SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE ARRESTEN GECITEERD	
IN DE TEKST -----	508
6.1. Arresten van het Hof van Beroep -----	508
6.2. Arresten van het hof van Cassatie-----	508
 BIJLAGE 7: PROVINCIALE REGLEMENTEN TER UITVOERING VAN DE WET VAN 10 APRIL 1841 -----	520
7.1. Provincie Antwerpen -----	520
7.2. Provincie Limburg -----	529
7.3. Provincie Oost-Vlaanderen -----	548

7.3.1. Oude versie: Provinciale verordening van 21 juli 1843 op de buurtwegen met latere wijzigingen -----	548
7.3.2. Huidig Provinciaal reglement op de buurtwegen -----	565
7.4. Provincie Vlaams-Brabant -----	570
7.5. Provincie West-Vlaanderen -----	577
 BIJLAGE 8: DE WET OP DE BUURTWEGEN VAN 10 APRIL 1841 -----	 586

1.1. Acroniemen

APA: algemeen plan van aanleg

AWV: Administratie van Wegen en Verkeer

BPA: bijzonder plan van aanleg

CLW: categorisering lokale wegen

GIS: geografisch informatie systeem

GRS: gemeentelijk ruimtelijk structuurplan

GRUP: gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

KLE: klein landschapselement

KHE: klein historisch erfgoed

MER: milieu effecten rapport

NIS: Nationaal Instituut voor Statistiek

PRS: provinciaal ruimtelijk structuurplan

PRUP: provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan

RS: ruimtelijk structuurplan

RSV: ruimtelijk structuurplan Vlaanderen

RUP: ruimtelijk uitvoeringsplan

1.2. Glossarium

Affectatie: Het toekennen door de bevoegde overheid, door middel van een formele beslissing, van een openbare bestemming aan een bepaald goed. Door die affectatie behoort dat goed tot het openbaar domein van die overheid en wordt het beschermd door de domaniale rechten van die overheid. Die beslissing is noodzakelijk en ook voldoende. (*Prof. Ferdinand Van Neste, Beginselen van Belgisch Privaatrecht, deel V Zakenrecht, Boek I Goederen, bezit en eigendom, uitgeverij Story-Scientia, Brussel, 1990, p. 169, nr. 90.A en p. 178; Cass. , 8 maart 1951, Arr. Verbr., 1951, 390, Pas., 1951, I, 461*)

Algemeen Plan van Aanleg: een algemeen plan van aanleg (APA) legt voor het grondgebied van een gemeente de bodembestemmingen vast, als verdere uitwerking van het gewestplan. De gemeente maakt zelf een APA op.

Ankerplaats: - gebied of plaats waar complexen bewaard zijn van verschillende erfgoedelementen (bvb. bomenrijen, grachtjes, smalle percelen, maar ook historische gebouwen) die een genetische samenhang vertonen. Hierdoor bezit een gebied een uitgesproken identiteit. Het zijn plaatsen met een duidelijk verhaal, die daarom een structurerend element in de ruimte kunnen vormen. (*Antrop, 2001a, p. 29*)

- een gebied dat behoort tot de meest waardevolle landschappelijke plaatsen, dat een complex van gevarieerde erfgoedelementen is die een geheel of ensemble vormen, dat ideaal-typische kenmerken vertoont vanwege de gaafheid of representativiteit, of ruimtelijk een plaats inneemt die belangrijk is voor de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving. (*decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg gewijzigd bij decreet van 8 december 2000, van 21 december 2001 en van 19 juli 2002, art. 3 11°*)

Atlas der Buurtwegen: kaartreeks die gebiedsdekkend voor België werd opgemaakt in de jaren 1842-1845 ter uitvoering van de wet op de buurtwegen van 10 april 1841. Voor elke toenmalige gemeente werd een boekdeel opgemaakt dat bestaat uit een overzichtsplan (meestal schaal 1:10.000) en detailplannen (meestal schaal 1:2.500) waarop de ligging van alle buurt- en voetwegen op het grondgebied van de gemeenten is weergegeven. Elk boekdeel bevat tevens drie reeksen van tabellen die bijkomende informatie bevatten. Elke buurt- en voetweg krijgt in de atlas een nummer. Latere wijzigingen aan buurtwegen (aanleg en erkenning, afschaffing, verplaatsing en verbreding) worden niet aangebracht op de oorspronkelijke kaarten, maar op afzonderlijke documenten. Deze wijzigingsdocumenten vormen samen met de originele atlassen één juridisch geheel en zijn hét instrument om te vernemen welk statuut de weg-zate heeft, wat de (wettelijke) breedte is en wat de eigendomsrechten zijn. In de tekst van deze scriptie wordt de Atlas der Buurtwegen ook aangeduid met de term Atlas (met hoofdletter).

Atlasgemeente: aanduiding van het grondgebied van een gemeente, zoals die begrensd was ten tijde van de opmaak van de Atlas der Buurtwegen en die dus het onderwerp uit maakt van één boekdeel van deze Atlas. Een atlasgemeente valt in veel gevallen samen met de huidige deelgemeenten, doch als gevolg

van grenswijzigingen kunnen verschillen bestaan, waardoor voor opzoekingen voor het grondgebied van een bepaalde deelgemeente meerdere boekdelen dienen te worden geraadpleegd.

Atlas van Buurtwegen voor Trage Mobiliteit: term voorgesteld door de werkgroep Mobiliteit (kerntakendebat). De bedoeling is de Atlas der Buurtwegen om te vormen tot een Atlas van Buurtwegen voor Trage Mobiliteit.

Atlas voor Trage Mobiliteit: term geïntroduceerd in deze scriptie. De Atlas voor Trage Mobiliteit bestaat uit een reeks digitale bestanden en bevat alle wegen die geschikt zijn voor gebruik door traag verkeer. De opname van een weg in deze bestanden houdt geen bestemming (affectatie) in.

Bebouwde kom: De bebouwde kom is het volgens de wegcode afgebakende gebied waarvoor specifieke verkeersregels gelden (*RSV, 1997*).

Bijzonder plan van aanleg (BPA): een juridisch document, bestaande uit een (grafisch) bestemmingsplan en uit voorschriften, waarmee de ruimtelijke ordening van een deel van het grondgebied van een gemeente wordt vastgelegd. Een BPA verfijnt de bepalingen van een APA of een Gewestplan en kan hier in uitzonderlijke gevallen van afwijken.

Bosweg: alle wegen of gedeelten van wegen gelegen in het bos, met uitzondering van de openbare wegen die ingericht zijn voor het gewone, gemotoriseerde verkeer en die in hoofdzaak bestemd zijn als doorgangsweg. Paden waarop slechts één voetganger tegelijkertijd kan passeren worden niet als boswegen beschouwd, tenzij ze deel uitmaken van het toegankelijke wegennet opgenomen in het beheersplan of in het toegankelijkheidsreglement (*Decreet van 18 mei 1999 houdende wijziging van het bosdecreet van 13 juni 1990, art. 9*).

Buurtweg: openbare weg, al dan niet eigendom van de gemeente, ingeschreven in de Atlas der Buurtwegen ter uitvoering van de wet van 10 april 1841 of later erkend als buurtweg in het kader van diezelfde wet en als gevolg van die inschrijving een nummer dragend. Hierbij moet echter opgemerkt worden, dat hoewel de wet de toekenning van een nummer koppelt aan de aanleg of erkenning van een buurtweg, toch tal van voorbeelden te vinden zijn waarbij dit niet is gebeurd. Dit doet niets af van het statuut van deze wegen dat ontstaat door het feit van de inschrijving.

Categorisering van het wegennet volgens RSV: De functionele categorisering van het wegennet is gebaseerd op het selectief prioriteit geven aan ofwel de bereikbaarheid ofwel de leefbaarheid. Voor de categorisering wordt niet uitgegaan van de beheerder of van het huidige profiel van de weg. Er wordt, vanuit een langtermijnperspectief, uitgegaan van de gewenste (hoofd)functie van de weg. (*RSV, 1997*)

Desaffectatie: De handeling van de daartoe bevoegde overheid, waarbij die overheid het goed in kwestie zijn openbare bestemming definitief ontnemt. (zie ook affectatie)

Doortocht: Een doortocht is een weg ingericht als doortocht of op basis van het doortochtenconcept. Het is een weg met een verbindingsfunctie waarvan de inrichting ter hoogte van de passage van een woonkern is ingericht met prioriteit voor verkeersveiligheid, verkeersleefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van de woonkern. Dergelijke inrichting bestaat bijvoorbeeld uit met een verlaagde ontwerpsnelheid uitgewerkt gemengde verkeersafwikkeling, beveiligde oversteekplaatsen, pleinvorming, bijzondere stedenbouwkundige vormgeving, éénheid in vormgeving en materiaalgebruik, begroening,...en is specifiek voor de ruimtelijke kenmerken van de woonkern. (*RSV, 1997*)

Dorpsgezicht: zie ook: stads- of dorpsgezicht

Duurzame ontwikkeling: Economische ontwikkeling die ten volle rekening houdt met de gevolgen voor het milieu van de economische activiteiten en gebaseerd is op het gebruik van vervangbare of hernieuwbare hulpbronnen die derhalve niet uitgeput worden. (*Hermey & De Blust, 1997, p. 315*)

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling: Duurzame ruimtelijke ontwikkeling is de vertaling van het begrip duurzame ontwikkeling naar het ruimtelijk beleid toe. Dit wordt in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als uitgangshouding genomen voor het formuleren van de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen. Het is een ruimtelijke ontwikkeling gebaseerd op draagkracht en kwaliteit voor de vrijwaring van een leefbare ruimte voor de volgende generaties, zonder de aanspraken van de huidige generatie te hypothekeren. Deze algemene benadering wordt in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen geoperationaliseerd op het niveau van Vlaanderen. (*RSV, 1997*)

Ecologische basiskwaliteit: De ecologische basiskwaliteit garandeert het voortbestaan van organismen die gebonden zijn aan een milieu waar de invloed van de menselijke activiteit overheerst of laat migraties toe van organismen die gebonden zijn aan meer specifieke biotopen. De ecologische basiskwaliteit heeft voor wat het ruimtelijk aspect betreft, betrekking op het voorkomen van natuurlijke elementen in het landschap en op de structuurkenmerken ervan. (*RSV, 1997*)

Ecologische infrastructuur: De ecologische infrastructuur bestaat uit de natuur- en bosgebieden die niet tot grote eenheden natuur, grote eenheden natuur in ontwikkeling, natuurverbindingsgebied of natuurverwevingsgebied behoren, de kleine landschapselementen (holle wegen, taluds, houtkanten, bomenrijen, bronnen, poelen, rietkragen,...) en uit de natuur in de bebouwde omgeving, met name de natuur-, bos- en parkgebieden, beek- en riviervalleien, natuurelementen (wegbermen,...) in de stedelijke gebieden of in de kernen van het buitengebied. (*RSV, 1997*)

Erfdienstbaarheid: Een erfdienstbaarheid is een last waarmee een erf of een onroerend goed bezwaard is tot gebruik en ten nutte van een ander onroerend goed, bijvoorbeeld recht van toegang, bouwverbod,.. Men onderscheidt erfdienstbaarheden ontstaan uit de ligging van plaatsen, uit verplichtingen door de wet

opgelegd of uit overeenkomsten gesloten tussen de eigenaars. (*BW art. 637 e.v.*)

Erfgoedlandschap: een ankerplaats of deel ervan die volgens de procedures van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening of het decreet betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 oktober 1996 aangeduid is in de ruimtelijke uitvoeringsplannen of de plannen van aanleg. (*Decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij decreet van 8 december 2000, van 21 december 2001 en van 19 juli 2002, art. 3*)

Gaaf landschap: landschappen waarvan de samenhangende structuur slechts in een beperkte mate geschonden en versnipperd is door grootschalige vreemde ingrepen (*Antrop, 1995*). In de landschapsatlas wordt hiervoor de term "relictzone" gebruikt.

Gemeenteweg: Om uit te maken of een weg een gemeenteweg is, gaat momenteel per het best per eliminatie te werk. Als de betreffende weg niet gecatalogiseerd staat als autosnelweg, gewestweg of provincieweg (tot 2004) en hij komt ook niet voor in de legger van de buurtwegen (of een wijziging of aanvulling op die legger), dan betreft het een gemeenteweg. Van de gemeentewegen bestaan geen leggers, maar ze komen meestal wel voor op rooiplannen.

Geografisch informatie systeem (GIS): Voor een geografisch informatiesysteem zijn veel definities in omloop:

- een set gereedschappen voor het verzamelen, opslaan en weergeven van ruimtelijke gegevens van de wereld om ons heen (*Burrough, 1986, p. 6-7*).
- het informatiesysteem voor het opbouwen, beheren, verwerken, presenteren, integreren en communiceren van geografische informatie (*decreet van 17 juli 2000 houdende het Geografisch Informatie Systeem Vlaanderen, art. 2*)
- een computersysteem, dat hulpmiddelen biedt om aan elkaar gekoppelde ruimtelijke en niet-ruimtelijke gegevens te structureren, op te slaan, te bewerken, te beheren, op te vragen, te analyseren en weer te geven, zodanig dat die gegevens nuttige informatie opleveren voor het beantwoorden van een gegeven beleids- of onderzoeksvraag (*Hendriks & Ottens, 1997*)

Gescheiden verkeersafwikkeling: zie verkeersafwikkeling - gescheiden

Gewestweg: Openbare weg die beheerd wordt door het Vlaams Gewest.

Hoofdwegennet: Het hoofdwegennet is het wegennet waar de nadruk eenzijdig op de (inter)nationale verbindingfunctie ligt. Hoofdweg is aldus een beleidsbegrip. (*RSV, 1997*)

Jaagpad: Het Burgerlijk Wetboek spreekt van de voet- en jaagpaden langs bevaarbare rivieren in art. 556 en 650, die verwijzen naar bijzondere wetten en verordeningen welke die erfdienstbaarheid van algemeen nut regelen. De grondstrook die de eigenaars langs bevaarbare rivieren moeten vrijlaten ten behoeve van de scheepvaart noemt men jaag- of trekpad wanneer ze dient

voor het trekken van schepen, en voetpad wanneer het alleen voor voetgangers toegankelijk is.

Kleine landschapselementen (KLE):

- lijn- of puntvormige elementen met inbegrip van de bijhorende vegetaties waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet resultaat zijn van menselijk handelen, en die deel uitmaken van de natuur zoals: bermen, bomen, bronnen, dijken, graften, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelsrandbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten en waterlopen. (*art. 2, Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21 oktober 1997*).

- kleine, verticale, weinig opvallende elementen in het landschap zoals wegbermen, houtkanten, hagen, poelen, taluds en heuveltjes. Ze zijn innig verbonden met de cultuurhistorie van de streek waarin ze voorkomen. (*Hofkens & Roosens, 2001, p. 175*)

Kleine (onroerend) historisch erfgoed (KHE): fonteinen, pompen, putten, kruisen, calvaries, veldkapellen, standbeelden, wegwijzers, schandpalen, grenspalen, lantaarnpalen, uurwerken, klokkenspelen, zonnewijzers, hekkens, luifels, graven, herkenningstekens van merkwaardige gebeurtenissen uit het verleden, balies, straatmeubilair, waterkunstwerkjes, fetisjbomen, vrijheidsbomen, gerechtsbomen, grensbomen en bomen die een historische eenheid vormen met één van de hierboven opgesomde bouwkundige elementen. (*Decreet van 18 mei 1999 houdende bevordering van het onderhoud van het niet-beschermd onroerend klein historisch erfgoed, art. 2*)

Landschap: - een begrensde grondoppervlakte met een geringe dichtheid van bebouwing en een onderlinge samenhang waarvan de verschijningsvorm en de samenhang het resultaat zijn van natuurlijke processen en van maatschappelijke ontwikkelingen. Het landschap is een essentieel bestanddeel van de leefwereld van de volkeren, als uitdrukking van de verscheidenheid van hun gemeenschappelijk cultureel en natuurlijk erfgoed en als basis van hun identiteit. (*Decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002 en 13 februari 2004, art. 1 en 2*)

- vormt de aanduiding voor een deel van het grondgebied, zoals dat door de bevolking wordt waargenomen en waarvan het karakter bepaald wordt door natuurlijke en/ of menselijke factoren en de wisselwerking daartussen. (*Europese conventie van Firenze of Europees Landschapsverdrag, 20 oktober 2000, art. 1*)

Landschapsatlas: - is de verkorte naam voor "atlas van de relictten van traditionele landschappen" en geeft aan waar de historisch gegroeide landschapstructuur tot op vandaag herkenbaar gebleven is en duidt deze aan als relictten van de traditionele landschappen (*Antrop, 2001a*).

- is de atlas van de relictten van de traditionele landschappen, waarin de landschapkenmerken weergegeven worden voor zover deze een erfgoedwaarde hebben. (*Decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg,*

gewijzigd bij decreet van 8 december 2000, van 21 december 2001 en van 19 juli 2002, art. 18quinquies § 1)

Landschapscomponent: Een landschapscomponent is een min of meer continu varierend verschijnsel in de ruimte. Om een landschapscomponent te kunnen beschrijven, moeten ze in categorieën of klassen worden ingedeeld: reliëfvormen, bewoning, landgebruik en perceelstructuur,... (RSV, 1997)

Landschapselement: Een landschapselement is een discreet object in het landschap: een gebouw, een perceel, een boom, een meer, een rivier,... (RSV, 1997)

Landschapskenmerkenkaart: is een aanvullende inventaris van de ruimtelijke landschapskenmerken van bovenlokaal belang (structurend in oorzakelijke zin, oriënterend, ...). Met een bijkomende landschapsinventaris vanuit esthetische invalshoek kan zo een globale landschapskwaliteitskaart opgemaakt worden. De landschapskenmerkenkaart is een algemene beleidsondersteunende kaart in het kader van landschapsplanning en -beheer, opmaak van structuurplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen en m.e.r. (Antrop, 2001a, Hofkens en Roosens, 2001, p. 176). In de landschapskenmerkenkaart worden naast de landschapskenmerken die een erfgoedwaarde hebben ook andere ruimtelijk structurende landschapskenmerken opgenomen (Decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij decreet van 8 december 2000, van 21 december 2001 en van 19 juli 2002, art. 18quinquies § 1). In deze kaart benadert men het landschap dus niet vanuit een cultuurhistorische maar vanuit een ruimtelijk structurende invalshoek.

Landschapsrelicten: zijn ankerplaatsen, relictzones, lijnrelicten en puntrelicten.

Landweg: een landelijke weg die niet werd opgenomen in de atlas van de buurtwegen.

Lijninfrastructuur: Lijninfrastructuur is het geheel van verkeersinfrastructuur en haar omgeving bedoeld voor verkeer en vervoer van mensen, goederen en berichten. Het omvat autowegen, waterwegen, spoorwegen, luchthavens, pijpleidingen, elektriciteitsleidingen en infrastructuur t.b.v. telecommunicatie. (RSV, 1997)

Lijnrelicten: worden gevormd door lijnvormige landschapselementen die drager zijn van een cultuurhistorische betekenis. Het kunnen allerhande wegtracés zijn, dijken, militaire verdedigingslinies en ook natuurlijke verschijnselen wanneer die het bindend element zijn tussen erfgoedwaarden of landschappelijk structurend zijn. (Antrop, 2001a, p. 29)

Monument: een onroerend goed, werk van de mens of de natuur of van beide samen, dat van algemeen belang is omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijbehorende uitrusting en de decoratieve elementen. (Decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van Monumenten en Stads- en

Dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 18 december 1998, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 21 november 2003 en 30 april 2004)

Nederzettingsstructuur: is het patroon dat gevormd wordt door het geheel van alle bebouwingsvormen in een bepaald gebied.

Omgevingshinder: Omgevingshinder m.b.t. verkeer wordt in algemene termen omschreven als de negatieve inwerking van verkeer op het functioneren van de huidige activiteit in de langs de weg gelegen gebieden. Het betreft o.a. ruimtebeslag, barrièrewerking, geluidshinder, luchtverontreiniging, stankhinder, onveiligheid (objectief/subjectief). *(RSV, 1997)*

Openbare ruimte: De openbare (of publieke) ruimte is een ruimte met een absoluut openbaar (of publiek) karakter, in openbaar (of publiek) beheer en met een publieke functie. Voorbeelden zijn straten, pleinen en parken. *(RSV, 1997)*

Plannen van aanleg: De plannen van aanleg worden in de wet op de stedebouw (decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996) omschreven; bedoeld zijn het gewestplan, het algemeen plan van aanleg (A.P.A.) en bijzonder plan van aanleg (B.P.A.). *(RSV, 1997)*

Puntrelicten: bestaan uit afzonderlijke objecten met hun onmiddellijke omgeving. Het zijn dikwijls bouwkundige elementen met een bijzondere erfgoedwaarde, zoals monumenten. Niet alleen het bouwkundig erfgoed behoort tot deze categorie, maar ook alle bijzondere landschapselementen, zoals bv. een solitaire boom. *(Antrop, 2001a, p. 30)*

Relictzone is een gebied waarin de landschappelijke structuren van bewoning, wegen, kavels of perceelsbeplanting van de traditionele landschappen op een herkenbare manier bewaard zijn gebleven en die dikwijls nog de verticale relaties tussen de landschapscomponenten (reliëf, bodemgebruik, enz.) vertonen. De samenhang tussen de waardevolle landschapselementen is in deze zones belangrijk voor de gehele landschappelijke waardering. *(Antrop, 2001a)*

Rooiplan: dit is een plattegrond waarop zijn aangeduid de aansluitingen met reeds bestaande wegen, de kadastrale percelen, de ligging van de nieuwe weg, de afstand van de weggrenzen tot gebouwen, bomen, bruggen of andere vaste punten. Gewoonlijk wordt een rooiplan opgemaakt wanneer een openbaar bestuur tot de aanleg van een weg wil overgaan.

Ruilverkaveling: Onderdeel van landinrichting dat tot doel heeft het landelijk gebied meer geschikt te maken voor landbouw. Veelal zijn schaalvergroting en vermindering van de bestaande natuurwaarden belangrijke gevolgen. *(Hermey & De Blust, 1997, p. 315)*

Ruimtelijk samenhangend geheel: Een ruimtelijk samenhangend geheel wordt gekenmerkt door een eigen verschijningsvorm en structuur, die vaak verschillend zijn van de verschijningsvorm en/ of de structuur van het omliggende. Door deze eigenheid of identiteit is het ruimtelijk samenhangend geheel duidelijk lokaliseerbaar in de ruimte. De aanduiding van een ruimtelijk samen-

hangend geheel is afhankelijk van het doel en de schaal van het onderzoek. Voorbeelden van ruimtelijk samenhangende gehelen zijn een historische dorpskern, een nieuwbouwwijk, een stationsbuurt. (RSV, 1997)

Ruimtelijk structuurplan: Een ruimtelijk structuurplan is een plan waarin de keuzes met betrekking tot de ruimtelijk-structurele ontwikkeling van een bepaald gebied aangegeven worden, de ruimtelijke potenties worden belicht en waarin richtlijnen en organisatieprincipes voor grond- en ruimtegebruik worden aangegeven. Het heeft betrekking op het gehele grondgebied en op alle ruimtebehoevende activiteiten waarvan de ordening aan een respectievelijk bestuursniveau is toevertrouwd. Het beoogt tevens de bevordering van de doeltreffendheid en van de interne samenhang van het ruimtelijk beleid. (RSV, 1997)

Ruimtelijk uitvoeringsplan: Een ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt ter uitvoering van een ruimtelijk structuurplan. Het bevat een grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is; de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichting en/ of het beheer; een weergave van de feitelijke en juridische toestand; de relatie met het ruimtelijk structuurplan of de ruimtelijke structuurplannen waarvan het een uitvoering is; in voorkomend geval, een zo mogelijk limitatieve opgave van de voorschriften die strijdig zijn met het ruimtelijk uitvoeringsplan en die opgeheven worden; in voorkomend geval, het ruimtelijk veiligheidsrapport, het planmilieueffectenrapport en/of de passende beoordeling. Het grafische plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften hebben verordenende kracht. (Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, Art. 38 § 1)

Ruimtelijke kwaliteit: Het begrip ruimtelijke kwaliteit wordt opgevat als de waardering van de ruimte. Kwaliteit in de zin van 'waardering' spreekt een oordeel of een wenselijkheid uit. Ruimtelijke kwaliteit handelt niet in de eerste plaats om de hoedanigheid van het object op zich (de intrinsieke kenmerken van een landschap, van een binnenstad, van een stedelijke ruimte, ...) maar om de waarde die eraan wordt gehecht. Die waardering wordt in belangrijke mate mee bepaald door de betrokkenheid van de beoordeler (bewoner, doelgroep, gemeenschap, ...) en niet door de kenmerken van de ruimte zelf. Die waardering is sociaal-cultureel bepaald en is bijgevolg tijdsafhankelijk. (RSV, 1997)

Ruimtelijke kwaliteitsobjectieven: Ruimtelijke kwaliteitsobjectieven zijn kwaliteits- en beschermingsniveaus met een ruimtelijke betekenis die noodzakelijk zijn voor het optimaal functioneren van de natuurlijke-, agrarische-, bos- en landschappelijke structuur en van het fysisch systeem. Ruimtelijke kwaliteitsobjectieven hebben louter betrekking op ruimtelijke factoren en niet op milieukwaliteitsfactoren. Ruimtelijke kwaliteitsobjectieven geven wel ondersteuning aan de milieukwaliteitsobjectieven en zijn er in die zin complementair aan. (RSV, 1997)

Ruimtelijke structuur: Ruimtelijke structuur is de samenhang tussen ruimtelijke elementen en activiteiten. Structuur heeft tegelijkertijd en in samenhang betrekking op het morfologische (hoe iets is) en op het functioneren (de processen achter iets). Ruimtelijke structuren komen voor op alle schaalniveaus (bv. de ruimtelijke structuur van de tuin, van de wijk, van de kern, van de provincie of van het Vlaams Gewest). (*RSV, 1997*)

Servitudeweg: publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang.

Stads- of dorpsgezicht : - een groepering van één of meer monumenten en/ of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals o.m. beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieelarcheologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is;
- de directe, er onmiddellijk mee verbonden visuele omgeving van een monument, die door haar beeldbepalend karakter de intrinsieke waarde van het monument tot zijn recht doet komen dan wel door haar fysische eigenschappen de instandhouding en het onderhoud van het monument kan waarborgen. (*Decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van Monumenten en Stads- en Dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 18 december 1998, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 21 november 2003 en 30 april 2004*)

Stiltegebied: Een stiltegebied is een gebied van minstens één km² waarin de geluidsbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is, dat het ervaren van de in dit gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks wordt verstoord. (*RSV, 1997*)

Subsidiariteit: Het subsidiariteitsbeginsel houdt in dat elke inzake ruimtelijke ordening bevoegde overheid zich bezighoudt met die materies die geëigend zijn om op het bewuste niveau geregeld te worden. Beslissingen moeten genomen worden op het meest geschikte niveau. Een beslissing op een hoger niveau is te verantwoorden als het belang en/ of reikwijdte ervan op het lagere niveau duidelijk overstijgt. Een hoger niveau treedt slechts op voorzover de doelstellingen van het overwogen optreden niet voldoende door het lager niveau kunnen worden verwezenlijkt. (*RSV, 1997*)

Trage wegen: Dit zijn wegen en paden geschikt voor alternatieve vervoerswijzen, traag verkeer. Hierbij dient opgemerkt dat niet elke weg opgenomen in de atlas der buurtwegen tot deze categorie behoort en tevens niet elke trage weg opgenomen werd in deze Atlassen of later eraan toegevoegd.

Ventweg: Een ventweg is een weg met een toeganggevende functie, parallel gelegen aan maar gescheiden van een weg met een verbindende functie als hoofdfunc-tie. (*RSV, 1997*)

Verbinden: De verbindingsfunctie van de weg (het verbinden) is het verbinden van herkomst- en bestemmingsgebieden. (*RSV, 1997*)

Verbindingsfunctie: De verbindingsfunctie is de verkeersfunctie die de verplaatsing tussen twee gebieden mogelijk maakt. (*RSV, 1997*)

Verkeersafwikkeling: De verkeersafwikkeling is een kwaliteitsmaat voor de doorstroming van het verkeer. De kwaliteit van de verkeersafwikkeling op het net wordt in hoofdzaak bepaald door de verhouding tussen de optredende intensiteit en de capaciteit. Het percentage van de weggebruikers dat dagelijks met een file wordt geconfronteerd, wordt gehanteerd als maatstaf voor de kwaliteit van de verkeersafwikkeling. (*RSV, 1997*)

Verkeersafwikkeling - gescheiden: Gescheiden verkeersafwikkeling houdt in dat de verschillende vervoerswijzen gescheiden van elkaar verlopen, bijvoorbeeld een vrijliggend fietspad naast een primaire weg. (*RSV, 1997*)

Verkeerskwaliteit: De verkeerskwaliteit van het wegennet is een maat voor de hoeveelheid verkeer die op een veilige manier door een bepaald wegvak kan afgewikkeld worden. (*RSV, 1997*)

Verkeersleefbaarheid: De verkeersleefbaarheid verwijst naar een bepaalde toestand van een bepaald gebied, waarbij de draagkracht van het gebied al (niet-verkeersleefbaar) dan niet (verkeersleefbaar) overschreden wordt door de negatieve impact van het verkeer (zowel rijdend als stilstaand) dat er doorheen gaat of er zijn bestemming vindt. Onder verkeersleefbaar wordt verstaan dat het ruimtebeslag en de barrièrewerking van het gemotoriseerd verkeer en de geluidshinder nog aanvaardbaar zijn voor de overige activiteiten en vormen van verkeer, voor de kwaliteit van het openbaar domein en voor het stads- en landschapsbeeld. Hierdoor beoogt men meer veiligheid en minder hinder. (*RSV, 1997*):

Verzamelen: De verzamelfunctie van verkeersinfrastructuur (het verzamelen) is het verzamelen van verkeer binnen de herkomstgebieden en het distribueren binnen de bestemmingsgebieden. (*RSV, 1997*)

Voetweg: is net zoals de buurtwegen ingeschreven in de Atlas der Buurtwegen, en draagt dus ook een nummer. Evenals voor de buurtwegen geldt hier de opmerking dat bij latere aanleg of erkenning niet consequent een nummer werd toegekend. Ze waren oorspronkelijk bestemd voor het gebruik door voetgangers en als dusdanig meestal smaller dan de buurtwegen zelf, hoewel hier tal van uitzonderingen op bestaan.

Woonkern: Een woonkern of morfologische agglomeratie is het landschapsdeel dat aaneensluitend bebouwd is door huizen met hun hovingen, openbare gebouwen, kleine industriële of handelsuitrustingen met inbegrip van de tussenliggende verkeerswegen, parken, sportterreinen enz. Het wordt begrensd door landbouwgrond, bossen, braak en woeste gronden waartussen zich eventueel een 'verspreide bebouwing' bevindt. Zowel steden, dorpen als gehuchten kunnen woonkernen vormen. Ze kunnen ook de vorm aannemen van de in ons land zo veelvuldig voorkomende lintbebouwing. (*RSV, 1997*)

Bijlage 2: OVERZICHTSENQUÊTE - FORMULIER

Atlas der Buurtwegen

Vragenlijst voor de gemeentelijke administratie(deel1)

Van de gemeente.....

1. a) Waar bevindt zich de "atlas der buurtwegen" opgemaakt ter uitvoering van de wet van 10 april 1841 ?

adres :

.....

dienst :

b) Waar bevinden zich de documenten betreffende wijzigingen aan buurt- en/of voetwegen opgenomen in die atlas?

adres :

.....

dienst :

2. Hoe worden wijzigingen bijgehouden? (meerdere keuzes mogelijk) Gelieve een kruisje te zetten in de vakjes vóór een uitspraak die past bij de werkwijze op uw gemeente.

☐	In de atlas zelf
☐	Geklasseerd met een sterke referentie naar de atlas (vb. per detailplan wordt een map bijgehouden met daarin de wijzigingsdocumenten met betrekking tot dit detailplan)
☐	Zuiver chronologisch
☐	Chronologisch met sterke referentie naar de atlas. (vb. per detailplan een map met daarin de wijzigingen op chronologische volgorde)
☐	Alleen de actuele toestand wordt bijgehouden.
☐	De wijzigingen worden niet bijgehouden in functie van de atlas der buurtwegen, maar de huidige toestand van de buurt- en voetwegen kan teruggevonden worden in het klassement waarin ook de andere gemeentewegen worden bijgehouden.
☐	Andere mogelijkheden. Gelieve een woordje uitleg te geven.

3. Wie is verantwoordelijk voor de bijhouding?

Naam:.....

Functie:

Telefoon:

e-mail:

4. Wie is verantwoordelijk voor het verstrekken van informatie aan het publiek?

Naam:.....

Functie:

Telefoon:

e-mail:

5. a) Hoe vaak wordt de atlas gemiddeld geraadpleegd ? Gelieve een kruisje te plaatsen in het vakje vóór de uitspraak die past bij uw gemeente.

☐	Nooit
☐	1 keer per week
☐	2 tot 5 keer per week
☐	6 tot 10 keer per week
☐	Meer dan 10 keer per week
☐	Dat weet ik niet.

b) Hoe vaak worden de wijzigingsdocumenten gemiddeld geraadpleegd ? Gelieve een kruisje te plaatsen in het vakje vóór de uitspraak die past bij uw gemeente.

	Nooit
	1 keer per week
	2 tot 5 keer per week
	6 tot 10 keer per week
	Meer dan 10 keer per week
	Dat weet ik niet.

6. Door wie worden de documenten geraadpleegd? Probeer een zo nauwkeurig mogelijk percentage te geven.

Vb. : administratie (gemeentepersoneel) : 40 %

Landmeters : 50 %

Andere : 10 %

a) De atlas :

Administratie (gemeentepersoneel): %

Landmeters : %

Andere : %

b) De wijzigingsdocumenten (enkel indien van toepassing)

Administratie (gemeentepersoneel): %

Landmeters : %

Andere : %

7. Welke soort documenten worden tijdens de raadplegingen gebruikt? ? Gelieve een kruisje te plaatsen in het vakje vóór de uitspraak die past bij uw gemeente.

	Enkel de originele documenten.
	Enkel een kopij (vb. microfiche, digitale versie, fotokopie...).
	Soms origineel document, soms kopij. Geef indien mogelijk een richtpercentage vb. 30 % origineel.

8. Werden reeds stappen gezet naar het overbrengen op een andere drager? Meerdere keuzes zijn mogelijk. Gelieve een kruisje te plaatsen in het vakje vóór de uitspraak die past bij uw gemeente.

a) Voor de atlas:

	De atlas werd overgetekend.
	De atlas werd gefotokopieerd.
	De atlas werd op microfiche gezet.
	De atlas werd ingescand.
	De atlas werd gevectoriseerd.
	De atlas werd geïntegreerd in een GIS.
	Andere

b) Voor de wijzigingsdocumenten:

	De wijzigingsdocumenten werden overgetekend.
	De wijzigingsdocumenten werden gefotokopieerd.
	De wijzigingsdocumenten werden op microfiche gezet.
	De wijzigingsdocumenten werden ingescand.
	De wijzigingsdocumenten werden gevectoriseerd.
	De wijzigingsdocumenten werden geïntegreerd in een GIS.
	Andere

9. Hoe zou u de fysische toestand omschrijven van**a) de atlas:**

	Zeer goed
	Goed
	Redelijk
	Slecht
	Zeer slecht

b) de wijzigingsdocumenten

	Zeer goed
	Goed
	Redelijk
	Slecht
	Zeer slecht
	Niet van toepassing

10. Hoeveel meter buurtweg ligt op het grondgebied van uw gemeente ? (wegen + voetwegen)

.....m in totaal (of m buurtwegen en m voetwegen)

11. Bestaan er interne richtlijnen betreffende het reageren op aanvragen tot wijzigingen van buurtwegen en /of voetwegen opgenomen in de atlas der buurtwegen? Zo ja, welke? (vb. vanaf 1/1/1997 worden geen voetwegen meer afgeschaft)

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....

12. Wordt een onderscheid gemaakt (vb. bij het opstellen van rooiplannen) tussen gewone gemeentewegen en wegen opgenomen in de atlas der buurtwegen?

.....
.....
.....
.....
.....

13. Hier kan u opmerkingen formuleren. (vb. kritiek op de vragenlijst, zaken die niet aanbod gekomen zijn, nuances die u zou willen aanbrengen ...)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. Wie vulde deze vragenlijst in? Indien dit door meerdere personen gebeurde, geef dan aan welke vragen elke medewerker heeft beantwoord.

Medewerker 1:

Naam:

Functie:

Telefoon:

e-mail:

Gaf antwoord op volgende vragen:

Medewerker 2:

Naam:.....

Functie:

Telefoon:

e-mail:

Gaf antwoord op volgende vragen:

Medewerker 3:

Naam:.....

Functie:

Telefoon:

e-mail:

Gaf antwoord op volgende vragen:

Hartelijk dank voor uw medewerking.**Gelieve deze ingevulde lijst terug te sturen naar:****Greet Deruyter****Of**

Mailen naar :

Wallemeers 11**Greet.deruyter@hogent.be****9031 Drongen**

Bijlage 3: BEPERKTE ENQUÊTE LIMBURG - FORMULIER

Atlas der Buurtwegen

Vragenlijst voor de gemeentelijke administratie(deel2)

Van de gemeente.....

7. Welke soort documenten worden tijdens de raadplegingen gebruikt? ? Gelieve een kruisje te plaatsen in het vakje vóór de uitspraak die past bij uw gemeente.

☐	Enkel de originele documenten.
☐	Enkel een kopij (vb. microfiche, digitale versie, fotokopie...).
☐	Soms origineel document, soms kopij. Geef indien mogelijk een richtpercentage vb. 30 % origineel.

8. Werden reeds stappen gezet naar het overbrengen op een andere drager? **Meerdere keuzes zijn mogelijk.** Gelieve een kruisje te plaatsen in het vakje vóór de uitspraak die past bij uw gemeente.

a) Voor de atlas:

☐	De atlas werd overgetekend.
☐	De atlas werd gefotokopieerd.
☐	De atlas werd op microfiche gezet.
☐	De atlas werd ingescand.
☐	De atlas werd gevectoriseerd.
☐	De atlas werd geïntegreerd in een GIS.
☐	Andere

b) Voor de wijzigingsdocumenten:

☐	De wijzigingsdocumenten werden overgetekend.
☐	De wijzigingsdocumenten werden gefotokopieerd.
☐	De wijzigingsdocumenten werden op microfiche gezet.
☐	De wijzigingsdocumenten werden ingescand.
☐	De wijzigingsdocumenten werden gevectoriseerd.
☐	De wijzigingsdocumenten werden geïntegreerd in een GIS.
☐	Andere

11. Bestaan er interne richtlijnen betreffende het reageren op aanvragen tot wijzigingen van buurtwegen en /of voetwegen opgenomen in de atlas der buurtwegen? Zo ja, welke? (vb. vanaf 1/1/1997 worden geen voetwegen meer afgeschaft) Deze vraag dient enkel ingevuld te worden als er sedert de vorige enquête iets veranderd is.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

13. Hier kan u opmerkingen formuleren. (vb. kritiek op de vragenlijst, zaken die niet aanbod gekomen zijn, nuances die u zou willen aanbrengen ...) Deze vraag dient enkel ingevuld te worden als u t.o.v. de vorige enquête nieuwe opmerkingen heeft.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

15. Wenst u op de hoogte gebracht te worden van de resultaten van het onderzoek?

.....

Hartelijk dank voor uw medewerking.

Gelieve deze ingevulde lijst terug te sturen naar:

Greet Deruyter

of

Mailen naar :

Wallemeers 11

Greet.deruyter@hogent.be

9031 Drongen

Bijlage 4: TREND- EN OPINIEONDERZOEK - FORMULIER

Atlas der Buurtwegen

Vragenlijst voor de gemeentelijke administratie(deel3)

Van de gemeente.....

Gelieve naast elke bewering een kruisje te plaatsen bij het antwoord dat het best aansluit bij uw mening.

	Akkoord	Geen mening	Niet akkoord
De atlas wordt nog slechts weinig gebruikt.			
Een deel van de problemen en onduidelijkheden zijn ontstaan door ruilverkavelingen.			
Een deel van de problemen zijn ontstaan als gevolg van de fusie van gemeenten.			
De hogere overheden zijn mede verantwoordelijk voor een deel van de problemen, omdat ook zij niet altijd de wetgeving gevolgd hebben in het verleden (vb. infrastructuurwerken, BPA 's, enz...)			
De hogere overheden zijn mede verantwoordelijk voor een deel van de problemen, wegens het ontbreken van voldoende duidelijke richtlijnen			
Er zijn overkoepelende richtlijnen nodig, zodat de gemeentebesturen weten waaraan zich te houden.			
Ik ben geïnteresseerd in de resultaten van de enquête			
De wijzigingsdocumenten kunnen niet altijd teruggevonden worden, waardoor het moeilijk is de juiste administratieve toestand van een buurtweg of voetweg te bepalen.			
De wijzigingsdocumenten zijn beter bewaard bij het provinciebestuur dan bij de gemeente.			
De atlas is in een slechte toestand			
De atlas der buurtwegen en de wetgeving op de buurtwegen is verouderd.			
De wet op de buurtwegen is niet of niet voldoende gekend.			
De gemeente beschikt NIET over een atlas van de buurtwegen			
Op het grondgebied van de gemeente zijn geen buurtwegen aanwezig			
Op het terrein zijn veel onrechtmatige inpalmingen gebeurd.			
De atlas der buurtwegen is een belangrijk juridisch document.			
De gegevens betreffende buurt- en voetwegen moeten geïntegreerd worden in een GIS.			

De gegevens betreffende buurt- en voetwegen moeten geïntegreerd worden in een GIS en dit is een taak van de hogere overheid (provincie of gewest)			
Actualisatie van de atlas is nodig.			
Actualisatie van de atlas is nodig en is een taak voor de hogere overheden (provincie of gewest)			
De bekommernis om het behoud van voetwegen en "trage wegen" is een recente (enkele jaren) evolutie			

Hartelijk dank voor uw medewerking.

Gelieve deze ingevulde lijst terug te sturen naar:

**Greet Deruyter
Wallemeers 11
9031 Drongen**

of

Mailen naar :
Greet.deruyter@hogent.be

5.1. Inleiding

De laatste jaren werden heel wat waardevolle initiatieven genomen met betrekking tot het maximaal behoud van buurtwegen en van de Atlas der Buurtwegen. Deze bestrijken niet alleen de verschillende bestuursniveaus die met deze materie geconfronteerd worden, maar zijn ook vaak sterk lokaal gebonden, kleinschalige acties van een heemkundige kring, wandel- fiets- of ruitervereniging. Het is onmogelijk om al deze projecten te behandelen of zelfs maar te inventariseren. In dit hoofdstuk komt een selectie van initiatieven die reeds afgewerkt zijn of zich in een uitvoeringsfase bevinden, aan bod. De besproken gevalstudies situeren zich op verschillende (bestuur-)niveaus en leveren bruikbare ervarings-expertise, die een referentie kan zijn bij de ontwikkeling van nieuwe projecten op dit niveau.

5.2. Provincie Vlaams-Brabant

5.2.1. Beschrijving van het project

Wat volgt is een samenvatting van de belangrijkste delen uit het bestek inf/264_atlas_buurtwegen (titel: " Scannen en georefereren van de atlassen der buurtwegen met inbegrip van de wijzigingen voor de provincie Vlaams-Brabant").

5.2.1.1. Algemene inleiding

De provincie wenst in de loop van 2003 te beschikken over een digitale (gescande), gekleurde versie van de atlassen der buurtwegen met inbegrip van alle wijzigingen met betrekking op de atlas op het provinciaal grondgebied van Vlaams-Brabant.

De atlassen en de wijzigingen zijn momenteel analoog raadpleegbaar via de originele atlassen en documenten van de wijzigingen. Tevens zijn de gegevens met betrekking tot

de atlas en de wijzigingen tot en met het jaar 1994 op microfiche te raadplegen. Na dat jaar beschikt het bestuur uitsluitend over de analoge documenten van de wijzigingen.

De kwaliteit van de microfiches is niet voldoende bevonden om als basismateriaal en als vertrekbasis voor deze opdracht dienst te doen. Bijgevolg dient de opdracht uitgevoerd te worden met behulp van de originele analoge documenten van de atlassen en de wijzigingen.

Concreet verloopt het project in 2 fasen:

- de eerste fase (verwerken van documenten tot digitaal materiaal) is gestart in december 2002 en loopt tot de lente van 2003
- de tweede fase is gestart eind 2003 en omvat het ontwikkelen van een toepassing voor de raadpleging van de atlas en wijzigingen op een intranet/ extranet - omgeving

5.2.1.2. Voorwerp van de opdracht

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 2, K, p. 7; Hfdstk. 5, U, p. 12)

De opdracht houdt het scannen en georefereren in van de atlassen der buurtwegen met inbegrip van de wijzigingen voor de provincie Vlaams-Brabant.

Voor het provinciaal grondgebied bestaan er 229 atlassen van de buurtwegen die betrekking hebben op de gemeenten van voor de fusie (hierna worden dit atlasgemeenten genoemd). Deze atlassen zijn opgemaakt in de periode 1840-1845 en bevatten hoofdzakelijk plannen en tabellen over de buurtwegen. De atlassen (geplakte boeken) hebben een afmeting van 39 x 57 cm (gesloten boek) en van 80 x 57 cm (open boek). De diktes van de atlassen variëren volgens de oppervlakte van de toenmalige gemeenten.

Elke atlas is samengesteld uit 3 luiken:

1. Overzichtskaarten (meestal op schaal 1/10.000): dit zijn één of meerdere kaarten van de betreffende gemeente met aanduiding van de omtrekken van deelgebieden die genummerd zijn. Deze nummering verwijst naar het nummer van een detailplan.

2. Detailplannen (meestal op schaal 1/2.500): dit zijn plannen van de genummerde deelgebieden.

3. Tabellen:

- tabellen met de wegkarakteristieken, in de atlas “Tableau Général des Communications Vicinales” genoemd. Ze bevatten: nummer van de buurtweg, gebruiknaam, richting, lengte, oppervlakte ...
- tabellen van de eigenaars van de aangelande percelen. Deze tabellen behoren niet tot de opdracht.
- tabellen van grondinneming. Deze tabellen behoren niet tot de opdracht.

De overzichtskaarten, de detailplannen en de tabellen nemen telkens een opengeslagen atlas in beslag, d.w.z. op een formaat van +/- 80 cm x 57 cm.

Alle kaarten en plannen bevatten kleurinformatie. De tabellen zijn uitsluitend in zwart-wit.

Daarnaast zijn er documenten met wijzigingen die betrekking hebben op de detailplannen van de atlassen van de buurtwegen. Alle documenten met wijzigingen bevatten kleurinformatie. De afmetingen van de documenten, de opmaak, de schaal, de lay-out, het soort papier en het aantal wijzigingen per document zijn echter zeer uiteenlopend.

Het totaal aantal plannen en documenten die in deze opdracht dienen verwerkt te worden, bedraagt:

- 273 overzichtskaarten;
- 1.993 detailplannen;
- 1.118 tabellen van de wegkarakteristieken.
- 10.100 documenten met wijzigingen (schatting op basis van de gegevens gekend in januari 2004)

Concreet bestaat de opdracht uit 8 delen, voorafgegaan door een testfase (*bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V, p. 13*):

1. scannen van de volledige atlassen van de buurtwegen (overzichtsplannen, detailplannen en tabellen met wegkarakteristieken met uitzondering van de tabellen van de eigenaars van de aangelande percelen en van de tabellen van grondinneming);
2. scannen van alle documenten met wijzigingen die betrekking hebben op de atlassen;
3. verwerken van de atlasbeelden tot gebruiksbestanden;
4. verwerken van de beelden van de documenten met wijzigingen tot gebruiksbestanden;
5. georefereren van gebruiksbestanden van de atlas;
6. intekenen van de wijzigingen die betrekking hebben op de atlassen met behulp van gedigitaliseerde aslijn en intekenen van de contouren van de atlasgemeenten;
7. opmaken van een databank met informatie over de wijzigingen die betrekking hebben op de atlassen;
8. organisatie en levering van de bestanden.

In eerste instantie worden van alle documenten originele bestanden gegenereerd die de basis vormen voor de delen 1, 2, 3, 4 en 5 van de opdracht. Alle eindproducten (archiefbeelden en gebruiksbestanden) zijn afgeleid van de originele bestanden. De technische specificaties van de eindproducten zijn afhankelijk van het type document (*bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.0., p. 13*).

5.2.1.2.1. Scannen van de atlassen van de buurtwegen (als archief)

(*bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.1., p. 14-15*)

Bij de specificaties betreffende de door de aannemer te volgen werkwijze bij het inscannen van de documenten (de overzichtskaart, de detailplannen en de tabel met wegkarakte-

ristieken of algemene tabel), wordt uitgebreid aandacht besteed aan de bewaring van de originelen en worden stringente richtlijnen gegeven met betrekking tot de manipulatie van de originele atlassen, de informatie die de bestanden dienen te bevatten, de (gestandaardiseerde) naamgeving van de bestanden, de scanresolutie, het dataformaat van de bestanden en de drager waarop deze moeten aangeleverd worden.

5.2.1.2.2. Scannen van de documenten met wijzigingen (als archief)

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.2., p. 15-16)

De documenten met wijzigingen zijn plannen van allerlei formaat die betrekking hebben op wijzigingen van wegen in een bepaalde atlasgemeente. In het geval dat het document met wijzigingen uit verschillende delen bestaat of dat ze ook recto-verso bedrukt zijn, worden zowel het titelblad (met vermelding van o.a. de aanvrager, atlasgemeente, stempel en datum van goedkeuring door de bestendige deputatie), het uittreksel uit de atlas van de buurtwegen en het opmetingsplan gescand. Voor het geval meerdere wijzigingen voorkomen op één document worden afzonderlijke richtlijnen gegeven. De naamgeving van de verschillende digitale bestanden is dan zodanig opgebouwd dat de koppeling met andere bestanden die betrekking hebben op dezelfde wijziging eenduidig bepaald is.

Ook hier wordt veel aandacht besteed aan de correcte behandeling van de documenten met het oog op hun optimale bewaring voor de toekomst en aan de inhoud van de gescande beelden.

De technische specificatie met betrekking tot de naamgeving, de scanresolutie, de kleurcodering, het dataformaat en het opslagmedium worden duidelijk aangegeven.

5.2.1.2.3. Verwerken van de atlasbeelden (als gebruiksbestanden)

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.3., p. 16-17)

Elke overzichtskaart en elk detailplan dienen bewaard als het oorspronkelijk juridisch document, het mag met andere woorden niet af- of bijgesneden worden. Elk document moet daarbij ten minste alle informatie, die op de kaarten en plannen vermeld staan, weergeven.

In deze fase is het de bedoeling om de grootte van de beelden (van plannen en tabellen) te reduceren, zodat ze bruikbaar worden voor consultatie via intranet/extranet. De wijze waarop dit dient te gebeuren, wordt in deze sectie gedetailleerd beschreven en is afhankelijk van het soort document (plan of tabel).

De naamgeving van de digitale bestanden wordt voorgeschreven evenals de te behalen resolutie, het dataformaat, de kleurcodering, het compressie-type en de drager.

5.2.1.2.4. Verwerken van de beelden van de documenten met wijzigingen (als gebruiksbestanden)

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.4., p. 18)

In deze fase is het de bedoeling om de grootte van de beelden (van de wijzigingsdocumenten) te reduceren, zodat ze bruikbaar worden voor consultatie via intranet/extranet. De wijze waarop dit dient te gebeuren, wordt in deze sectie gedetailleerd beschreven zowel wat betreft de technische handelingen als wat betreft naamgeving van de outputbestanden, het dataformaat, de kleurcodering, het compressie-type en de drager.

5.2.1.2.5. Georefereren van de gebruiksbestanden van de atlassen

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.5., p. 19)

De gebruiksbestanden van de overzichtskaarten en detailplannen van alle atlassen van de buurtwegen worden georefereerd in het Lambert 72/50 coördinatenstelsel vertrekkende van de originele bestanden *(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.0., p. 13)*. De documenten met de wijzigingen die betrekking hebben op de atlassen worden enkel ingescand en verwerkt, maar niet georefereerd.

Het georefereren bestaat uit een affiene interpolatie en gebeurt op basis van telkens minimaal 3 gemeenschappelijke inaspunten die zo ver mogelijk van elkaar verwijderd zijn.

Het inpassen gebeurt op basis van de digitale kadastrale plannen (KADSCAN) die de provincie Vlaams-Brabant voor haar grondgebied aan de aannemer in het kader van deze opdracht ter beschikking stelt. Voor het geval deze plannen onvoldoende informatie bevatten, wordt in het bestek een lijst gegeven, in volgorde van prioriteit, van andere be-

standen die mogen gebruikt worden voor het georefereren. Ook voor de keuze van de paspunten werd een prioriteitenlijst opgesteld.

Elk gegeorefereerd beeldbestand wordt geleverd in het formaat tiff en vergezeld van een ASCII-bestand met de georeferentie van het beeld. De naamgeving van deze bestanden gebeurt terug op een duidelijk omschreven en gestandaardiseerde wijze.

5.2.1.2.6. Intekenen van de wijzigingen en intekenen van de atlasgemeenten

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.6., p. 20)

De wijzigingen op de wegen worden op de detailplannen van de atlassen gelokaliseerd aan de hand van een gedigitaliseerde aslijn.

Voor de documenten waar wijzigingen aan verschillende wegen opgenomen zijn of waar een wijziging discontinu op een weg voorkomt, wordt een aparte aslijn gedigitaliseerd voor elke wijziging of deel van een wijziging.

De gebruiksbestanden krijgen voor elke gedigitaliseerde aslijn een bijkomende letter op het beeld toegevoegd, zodat deze letter in combinatie met de nummer van de wijziging éénduidig refereert naar een record in de databank. Het juridische document en dus ook het archiefbeeld wordt in zijn geheel gescand, wordt niet onderverdeeld in verschillende beelden en wordt niet gelabeld met de bijkomende letters. Een voorbeeld is als bijlage gevoegd.

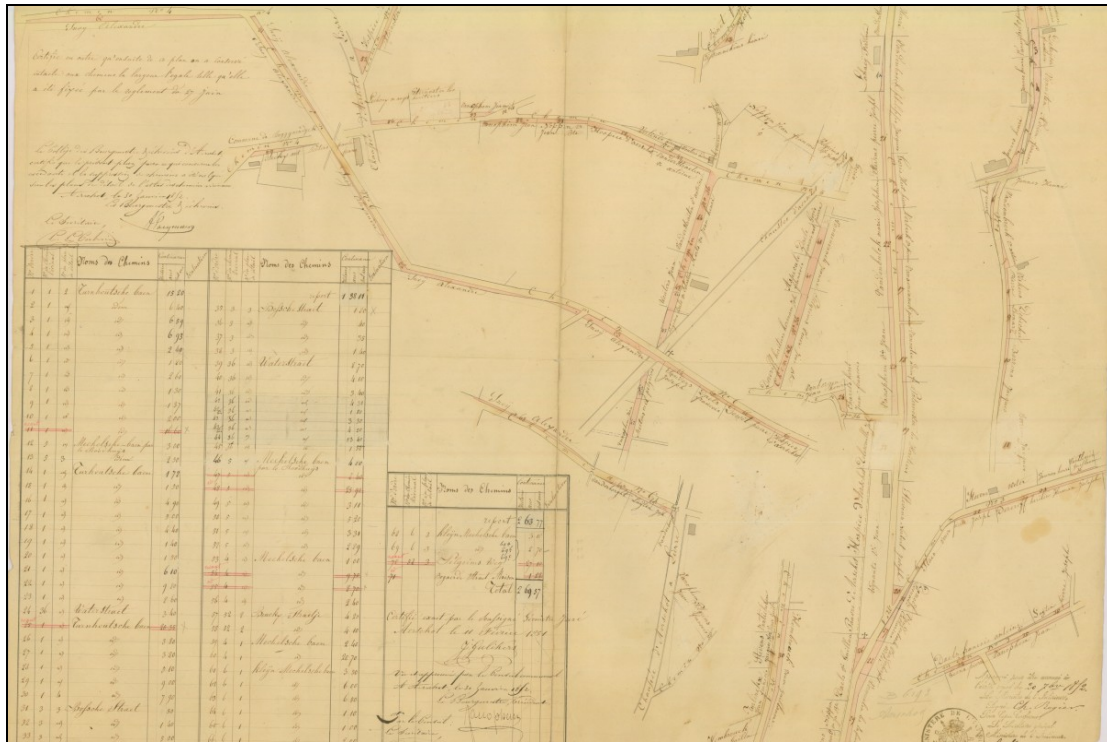
De aslijnen worden in één ArcView shape bestand opgeslagen, waarbij elke aslijn die een wijziging omschrijft, met een uniek (voor heel de provincie Vlaams-Brabant) identificatienummer (id) gekarakteriseerd wordt. Dit id is opgebouwd zonder logische inhoud.

Op basis van de databank met informatie per wijziging *(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.7., p. 21)*, dient de aannemer het bestand met aslijnen op te splitsen in een aslijnenbestand per atlasgemeente.

Op basis van de ingescande en gegeorefereerde overzichtsplannen, wordt per atlasgemeente een omschrijvende polygoon ingetekend, die de grens van de atlasgemeente bepaalt. Deze contouren worden in één ArcView shape bestand opgeslagen en wordt in het

digitale bestand met een uniek identificatienummer (id) gekarakteriseerd, waarbij de id een unieke nummer is voor heel de provincie Vlaams-Brabant, opgebouwd zonder logische inhoud.

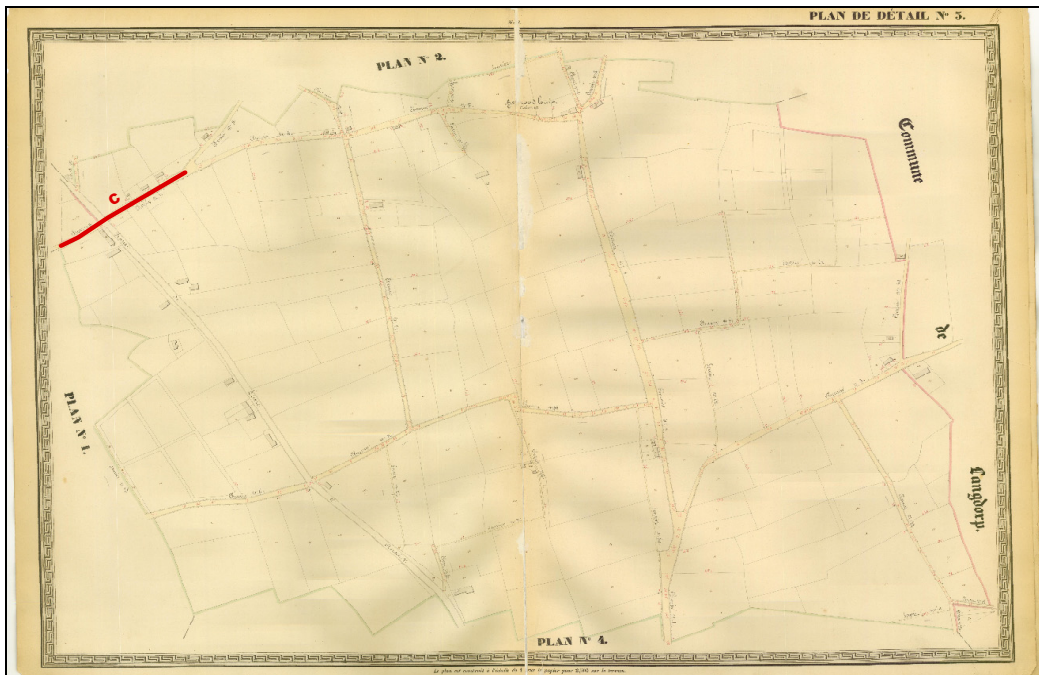
De naamgeving van de bestanden gebeurt op een gestandaardiseerde wijze.

Figuur 1: Archiefbeeld wijzigingen: wijzigingsdocument dat meerdere wijzigingen bevat aan verschillende wegen. Het juridische document blijft in zijn geheel gescand (overgenomen uit bestek inf/264_atlas_buurtwegen, bijlagen).

Figuur 2: Gebruiksbestand wijzigingen: Op het gebruiksbestand van de wijziging wordt elke wijziging voorzien van een karakter (A,B,C,...), dit in tegenstelling tot het archiefbeeld (overgenomen uit bestek inf/264_atlas_buurtwegen, bijlagen).

Figuur 3: Lokalisatie van wijziging op detailplan: voor elke wijziging wordt een aslijn op het betreffende georeferende detailpan van de atlas gedigitaliseerd, vergezeld van het karakter (A,B,C,...) ter lokalisatie van de wijziging (overgenomen uit bestek inf/264_atlas_buurtwegen, bijlagen).

5.2.1.2.7. Opmaken van een databank met informatie per wijziging

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.7., p. 21-23)

Er wordt een Access (versie 2000) databank opgebouwd waarin alle relevante informatie over de wijzigingen van wegen, die betrekking hebben op de atlassen, wordt opgeslagen. In het bestek wordt een beschrijving gegeven van de verschillende tabellen, hun onderlinge relaties en de velden waaruit ze zijn opgebouwd met het datatype (Figuur 4).

Volgende tabellen komen voor in de databank:

Codes: Tabel met de codes van de atlasgemeenten

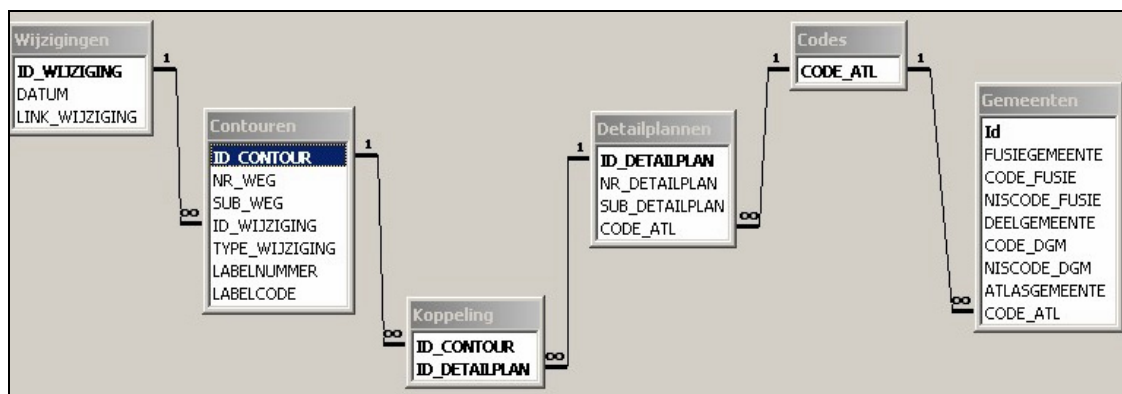
Contouren: Tabel met de informatie van de aslijnen

Detailplannen: Tabel met de informatie van de detailplannen

Gemeenten: Tabel met de informatie van de atlasgemeenten

Koppeling: Tabel met de koppeling tussen het identificatienummer van de aslijn en het detailplan

Wijzigingen: Tabel met voor elke wijziging de datum van goedkeuring en de bestandsnaam van het gescande document

Figuur 4: databankstructuur (overgenomen uit bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.7., p. 21).

5.2.1.2.8. Organisatie en levering van de bestanden

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.8., p. 23-26)

In deze sectie wordt een gedetailleerd overzicht gegeven van alle te leveren bestanden, hun onderlinge samenhang, naamgeving, structuur en formaat, leveringswijze e.d.

5.2.1.2.9. Ontlenen van documenten en gegevens

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.9., p. 26-27)

In deze sectie worden de modaliteiten omschreven waaronder de aannemer de originele documenten kan ontlenen, waarbij de aandacht vooral uitgaat naar het voorkomen van beschadigingen en/ of verlies tijdens zowel opslag als transport bij en door de aannemer. De historische waarde en het unieke karakter van deze documenten wordt extra benadrukt.

5.2.1.2.10. Testfase

(bestek inf/264_atlas_buurtwegen, Hfdstk. 5, V.10., p. 27-28)

In de testfase dient de aannemer voor een representatief staal van documenten de volledige projectaanpak voor de 8 onderdelen van de opdracht uit te voeren. Van de aannemer wordt verwacht dat hij in deze fase een uitgebreid verslag maakt, waarbij de te volgen procedures per onderdeel van de opdracht, evenals de mogelijke alternatieven gedetailleerd worden omschreven. Dit verslag betreft volgende onderdelen: de inventarisatie van de documenten, het scannen (resolutie, vormvastheid, ruis etc.), het verwerken van de archiefbeelden, het georefereren, het lokaliseren van wijzigingen, de opmaak van de databankstructuur, het losmaken en opnieuw inplakken en/ of inbinden van de atlassen en de wijzigingsdocumenten en de controle van de documenten.

Het was aanvankelijk de bedoeling om de testfase als een afzonderlijk af te werken onderdeel te voorzien. Wegens de complexiteit van de opdracht werden echter niet alle problemen gedekt gedurende deze fase, zodat uiteindelijk het hele project als testfase werd aanzien, met een voortdurende bijsturing van de methodiek als gevolg. Deze wijzigingen aan het oorspronkelijk bestek werden allemaal in het referentiebestek opgenomen.

5.2.2. Stand van zaken

Het project zal operationeel zijn medio 2004.

Tabel 1: kostenverdeling per fase

Fase nr.	beschrijving	Fractie van de kostprijs in functie van totaal bedrag
1	scannen van de atlassen (als archief)	25,7 %
2	scannen van de documenten met wijzigingen (als archief)	18,2 %
3	verwerken van de atlasbeelden (als gebruiksbestanden) in formaat tiff	2,0 %
4	verwerken van de beelden van de documenten met wijzigingen (als gebruiksbestand) in formaat tiff	6,0 %
5	georefereren van de gebruiksbestanden van de atlassen	12,5 %
6	lokaliseren van de wijzigingen	13,9 %
7	opmaken van een databank met informatie per wijziging	6,8 %
optie	Opnemen van de type(s) van de wijziging in de databank	2,7 %
8	organisatie en levering van de bestanden	12,1 %

Tabel 2: Samenvatting van de beeldparameters met betrekking tot de wijzigingsbestanden (*overgenomen uit bestek inf/264_atlas_buurtwegen, bijlagen., p. 40*)

	basisbestanden	archiefbestanden	gebruiksbestanden	databank
	Wijzigingen			
<i>Acties</i>	Scannen	Bestandsconversie	Resampling, kleurcorrectie, reductie kleurdiepte, bestandsconversie, geolocalisatie	Aanvullen gegevens
<i>Resolutie</i>	300 dpi	300 dpi	216 dpi / 216 dpi / (nvt)	(nvt)
<i>Kleurdiepte</i>	24	24 bit	8 bit (kleur) / 24 bit (kleur) / (nvt)	(nvt)
<i>Formaat</i>	TIFF	PNG	TIFF / JPG / SHAPE	MDB
<i>Compressie</i>	None	0 (geen compressie)	LZW / 6 / (nvt)	(nvt)
<i>Naamgeving</i>	<code atlasgemeente>_PWA_<id>(_X)	<code atlasgemeente>_PWA_<id>(_X)	<code atlasgemeente>_PW_<id>(_X) Contour_W.shp <atlasgemeente>_contour_W.shp	infowijzigingen.mdb <atlasgemeente>_infowijzigingen.mdb
<i>Gem. grootte</i>	91 MB	60 MB	7 MB / 1,4 MB	(nvt)
<i>Levering</i>	/	HD & DVD	CD-ROM	CD-ROM per atlasgemeente

Tabel 3: Samenvatting van de beeldparameters met betrekking tot de atlas-bestanden (overgenomen uit bestek inf/264_atlas_buurtwegen, bijlagen., p. 39)

	basisbestanden	archiefbestanden	gebruiksbestanden	databank
	Overzichtskaarten			
<i>Acties</i>	Losmaken, scannen, herinplakken	Bestandsconversie	Georeferentie (affiene transformatie, resampling), reductie kleurdiepte	Aanvullen gegevens
<i>Resolutie</i>	300 dpi	300 dpi	Ong. 212 dpi / Grondresolutie 1,2 m	(nvt)
<i>Kleurdiepte</i>	24 bit	24 bit	8 bit (kleur) / 24 bit (kleur)	(nvt)
<i>Formaat</i>	TIFF	PNG	TIFF & TFW / JPG & JGW	MDB
<i>Compressie</i>	None	0 (geen compressie)	LZW & (nvt) / 6 & (nvt)	(nvt)
<i>Naamgeving</i>	<code atlasgemeente>_POA_<deel>	<code atlasgemeente>_POA_<deel>	<code atlasgemeente>_PO_<deel>	infowijzigingen.mdb <atlasgemeente>_infowijzigingen.mdb
<i>Gem. grootte</i>	179 MB	110 MB	17,5 MB / 2,3 MB	(nvt)
<i>Levering</i>	/	HD & DVD	CD-ROM per atlasgemeente	CD-ROM per atlasgemeente
	Detailplannen			
<i>Acties</i>	Losmaken, scannen, herinplakken	Bestandsconversie	Georeferentie (affiene transformatie, resampling), reductie kleurdiepte	Aanvullen gegevens
<i>Resolutie</i>	300 dpi	300 dpi	Ong. 212 dpi / Grondresolutie 0,3 m	(nvt)
<i>Kleurdiepte</i>	24 bit	24 bit	8 bit (kleur) / 24 bit (kleur)	(nvt)
<i>Formaat</i>	TIFF	PNG	TIFF & TFW / JPG & JGW	MDB
<i>Compressie</i>	None	0 (geen compressie)	LZW & (nvt) / 6 & (nvt)	(nvt)
<i>Naamgeving</i>	<code atlasgemeente>_PDA_<nr detailplan>	<code atlasgemeente>_PDA_<nr detailplan>	<code atlasgemeente>_PD_<nr detailplan>	infowijzigingen.mdb <atlasgemeente>_infowijzigingen.mdb
<i>Gem. grootte</i>	179 MB	110 MB	17,5 MB / 2,3 MB	(nvt)
<i>Levering</i>	/	HD & DVD	CD-ROM per atlasgemeente	CD-ROM per atlasgemeente
	Tabellen			
<i>Acties</i>	Losmaken, scannen, herinplakken	Reductie kleurdiepte, bestandsconversie	Resampling, kleurcorrectie, bestandsconversie	Aanvullen gegevens
<i>Resolutie</i>	300 dpi	300 dpi	144 dpi	(nvt)
<i>Kleurdiepte</i>	24 bit	8 bit (grijswaarden)	8 bit (grijswaarden) / 24 bit (grijswaarden)	(nvt)
<i>Formaat</i>	TIFF	PNG	TIFF / JPG	MDB
<i>Compressie</i>	None	0 (geen compressie)	LZW / 6	(nvt)
<i>Naamgeving</i>	<code atlasgemeente>_TA_<van wegnr>-<tot wegnr>	<code atlasgemeente>_TA_<van wegnr>-<tot wegnr>	<code atlasgemeente>_T_<van wegnr>-<tot wegnr>	infowijzigingen.mdb <atlasgemeente>_infowijzigingen.mdb
<i>Gem. grootte</i>	179 MB	35 MB	8 MB / 1 MB	(nvt)
<i>Levering</i>	/	HD & DVD	CD-ROM	CD-ROM per atlasgemeente

5.3. Intergemeentelijk niveau: Project "Vijf voor Vijf" (Gavere, Melle, Merelbeke, Oosterzele en Sint-Lievens-Houtem)

5.3.1. Beschrijving van het deelproject: voetwegen

5.3.1.1. Algemene inleiding

De doelstellingen van dit deelproject kunnen als volgt worden samengevat:

- Bekomen van een algemeen overzicht van bestaande en verdwenen voetwegen.
- Beschikken over een digitale databank der voetwegen.
- Bieden van een overzicht met betrekking tot onderhoud en beheer van de voetwegen.
- Herwaarderen van bestaande voetwegen door het uitstippelen van nieuwe recreatieve en functionele fiets- en wandelroutes op basis van deze digitale inventaris.

5.3.1.2. Voorwerp van de opdracht

De beschrijving die hier volgt heeft betrekking op de gemeente Gavere, waar in mei 2004 de inventarisatie afgerond werd.

Aan de hand van de atlas der buurtwegen en de topografische kaarten werden alle voetwegen van Gavere afgestapt door studenten (Hogeschool Gent, departement BIOT, voortgezette opleiding Landschapsontwikkeling) die dit in het kader van hun eindwerk-opdracht doen. De inventarisatie gebeurde aan de hand van inventarisatiefiches, die naderhand werden ingebracht in een GIS, wat het mogelijk maakt analyses uit te voeren die de beleidsbeslissingen kunnen ondersteunen. In de inventarisatiefiches (voorbeeld: zie Figuur 5) komen vijf thema's aan bod:

- Het juridisch karakter van de weg: opgenomen in de atlas of nieuwe weg
- Gegevens met betrekking tot de verharding: soort, hellingsgraad, toegankelijkheid en breedte

- Beplanting: al dan niet aanwezig, type van beplanting
- Water: aanwezigheid van waterloop langs de weg, breedte, type oever, landschappelijke waarde
- Omringend landschap: mate van bebouwing, dominant landgebruik, landschappelijke waarde

Een frappant resultaat was de vaststelling dat 62 % van de voetwegen uit de atlas op het terrein verdwenen is.

5.3.2. Bespreking stand van zaken

De inventarisering is reeds gebeurd voor Merelbeke, Oosterzele en Gavere. Op basis van de bestaande kennis werden al meerdere routes gerealiseerd. Er wordt ook uitgekeken naar andere vormen van samenwerking zoals regionale landschappen met het oog op het afsluiten van beheersovereenkomsten.

INVENTARISATIEFICHE BUURTWEGEN (telkens 1 antwoord geven!)			
Volgnummer	Nummer atlas	Straatnaam	Foto's
Juridisch karakter		1. Opgenomen in de atlas der buurtwegen 2. Niet opgenomen in de atlas der buurtwegen	
Verharding			
<u>Type</u>			
1. aardeweg	2. dolomiet	3. grint of kiezel	
4. gras	5. houtsnippers	6. tegels e.d.	
7. KWS	8. beton	9. karrenspoor	
Breedte cm			
<u>Hellingsgraad</u>			
1. vlak (<1%)		2. licht hellend (1-5%)	
3. hellend (6-10%)		4. sterk hellend (>10%)	
<u>Toestand</u>			
1. goed begaanbaar		2. matig begaanbaar	
		3. slecht begaanbaar	
Bepanting langs de buurtweg			
<u>Aanwezig</u>			
1. ja		2. nee	
<u>Type</u>			
1. bomenrij	2. haag of houtkant	3. struweel	
4. kruiden	5. solitair	6. bramen	
7. varens	8. riet	9. holle weg	
<u>Dichtheid</u>			
1. gesloten (geen doorzichten)		2. half-gesloten (hier en daar een doorzicht)	
3. half open (veel doorzichten)		4. open (complete doorkijk)	
<u>Landschappelijke waarde</u>			
1. Sterk landschapsbepalend		2. landschapsondersteunend	
		3. weinig landschappelijke waarde	
Waterloop			
<u>Aanwezig</u>			
1. Ja		2. nee	
<u>Breedte</u>			
1. breedte <1m		2. breedte 1-2 m	
		3. breedte >2 m	
<u>Type oever</u>			
1. houten vlechtwerk		2. houten paaltjes	
3. schanskorven		4. begroeid	
4. betonbeschoeiing		5. geen oeverbeschoeiing	
<u>Landschappelijke waarde</u>			
1. Sterk landschapsbepalend		2. landschapsondersteunend	
		3. weinig landschappelijke waarde	
Omringend landschap			
<u>Type</u>			
1. Sterk verstedelijkt (bebouwing domineert)		2. Bebouwing en open gelijk verdeeld (50-50%)	
		3. Verspreide bebouwing in open gebied	
		4. Open gebied zonder bebouwing	
<u>Dominant landgebruik</u>			
1. wonen		2. landbouw	
3. bos		4. natuur	
		5. industrie	
<u>Waarde</u>			
1. Gaaf landschap		2. Vrij gaaf landschap	
3. Aangetast landschap		4. Sterk aangetast landschap	
Bijkomende opmerkingen en inlichtingen (zoals voorkomen van bijzonder ruimtegebruik, storten, aanwezigheid van openbare gebouwen, aanduiding recreatieve routes, recreatieve voorzieningen zoals pick-nicktafels e a ...)			

Figuur 5: Inventarisatiefiche zoals gebruikt bij de inventarisatie van voetwegen in de gemeente Gavere binnen het samenwerkingsverband "Vijf voor Vijf"

5.4. Gemeentegrensoverschrijdend niveau: Regionale landschappen (RLZZZ)

5.4.1. Beschrijving van het project

In 2001 zijn medewerkers van het Regionaal Landschap gestart met een inventaris van de buurt- en voetwegen ten Zuidwesten van Brussel. Het was de bedoeling eerst de nog bestaande wegen te inventariseren, vertrekkend van de topografische kaart. Na de inventarisatie wordt het wettelijk statuut van de wegen nagegaan en wordt bekeken welke wegen op het terrein zijn verdwenen.

Om deze terreininformatie objectief te bekijken, te noteren en te verwerken, ontwierp het Regionaal Landschap een fiche (Figuur 6) waarop zorgvuldig steeds dezelfde informatie wordt genoteerd. Naast een korte identificatie van de voetweg, worden de kenmerken genoteerd zoals het profiel en voor welke mensen de voetweg geschikt is. In een derde deel van de fiche wordt de informatie i.v.m. de landschappelijke kwaliteit van de buurtweg genoteerd. Op het einde is er ruimte voor aanvullend commentaar. Deze gegevens worden gekoppeld aan een GIS. Nadien is het eenvoudig om kaarten te maken volgens de geïnventariseerde kenmerken, zoals kaarten met alle voetwegen die geschikt zijn voor mensen met een kinderwagen, of alle voetwegen met een steil lengteprofiel, of alle voetwegen in goede staat en met een mooi uitzicht.

Meer informatie is te vinden op de website: www.rlzzz.be

Na eerste ervaringen met dit fchesysteem in Halle en Beersel, is hetzelfde systeem gebruikt voor de inventaris in Herne.

Op verzoek van de gemeente Herne is het Regionaal Landschap begonnen met de inventarisatie van alle officiële voetwegen en hun huidige toestand in Herne en met een haalbaarheidsonderzoek omtrent het hergebruik ervan, zowel functioneel als recreatief.

5.4.2. Stand van zaken

In 2002 werd de inventaris - vertrekkende van de Atlas der Buurtwegen - zo goed als afgerond. Elke voetweg werd aan bepaalde kwaliteitscriteria onderworpen, aan de hand

van het fchesysteem. Overlappingsen met reeds bestaande wandel- en fietsroutes werden in kaart gebracht.

In 2003 wil het Regionaal Landschap, als bemiddelaar, een vergadering met de landbouwers van de gemeente Herne beleggen. Daarna bundelt het Regionaal Landschap alle informatie en stelt een concreet 'buurt- en voetwegenplan' voor aan de gemeente. Er zal ook geijverd worden voor het openstellen van enkele voetwegen op korte termijn. Op lange termijn streeft het Regionaal Landschap naar het ontwerp en de uitgave van een kaart met uniforme legende en randinformatie omtrent kwalitatieve routes. Het project loopt over meerdere jaren.

De gemeente Herne tekent in 2003 in op de samenwerkingsovereenkomst met de intergemeentelijke natuur- en landschapsteams (INL-teams). Dat impliceert dat de gemeente een beroep kan doen op de INL-teams van Econet om een aantal onderhouds- en verfraaiingswerken uit te voeren in de gemeente. Herne wil dit jaar focussen op de buurt- en voetwegen, en - bij wijze van test - een aantal dringende landschaps- en onderhoudswerken laten uitvoeren bij een selectie van voetwegen die deel uitmaken van reeds bestaande wandelroutes.

datum		vereniging / organisatie	
		naam inventariseerder	
algemene identificatie van de buurtweg			
wegnummer RL	code	wegnummer deelgemeente	gemeente
		deelgemeente	breedte
			lengte
			onderhoud
omschrijving		foto	
kenmerken van de voetweg			
wegbedekking		gebruikers nu	
aardsporen en gras aardeweg asfalt asfaltstroken beton bospad gras / kruiden grind	houtsnippen kasseien klinkers steengruis steengruis overgroeid straatstenen tegels	bewoners fietzers fietzers / wandelaars geen kinderwagens	landbouwers mountainbike ruiters wandelaars
		gebruikers toekomst	
		bewoners fietzers geen iedereen kinderwagens	landbouwers mountainbike ruiters wandelaars
staat		zijkant	
goed goede stukken kan beter overgroeid	putten slecht verzakkingen	akker bomenrij bos dreef	graskant haag huizenrij tuinen
		gebruik	
		frequent niet gebruikt	regelmatig weinig
erosievormen		lengteprofiel	
geen in wegdek naast wateroppervlak	op wegdek verspoeld watervoerend	heuvelachtig holle weg steile weg trappen	vlak weinig steile helling
		dwarsprofiel	
		afhellend bolle weg holle weg	kuipvormig vlak
kenmerken van het landschap			
landschap		bezienswaardigheden	
gemengd gesloten - bebouwing gesloten - beb. + tuinen gesloten - bos gesloten - bos + tuinen	gesloten - gemengd gesloten - tuinen open - akkers open - gemengd open - weiland	bron fabriek geen historisch verhaal hoeve	hoogstamboomgaard kapel kasteel monument
		.rustpunt ☐ .uitzichtpunt ☐ .horeca ☐	
opmerkingen			

Figuur 6: Algemene identificatie van de buurtweg gebruikt door RLZZZ

5.5. Gemeentelijk niveau: Temse

5.5.1. Beschrijving van het project

5.5.1.1. Algemene inleiding

De totaalvisie die ontwikkeld werd, steunt in hoofdzaak op twee vaststellingen:

- Voetwegen bieden vaak een veilig alternatief voor vooral korte verplaatsingen.
- Oude voetwegen hebben niet alleen een verkeersfunctie, maar bieden ook een landschappelijke, ecologische of cultuurhistorische meerwaarde door bijvoorbeeld het voorkomen van interessante biotopen, kleine landschapselementen, vergezichten en monumenten.

5.5.1.2. Doelstellingen en principes

1. Bij de opmaak van het totaalplan wordt gestreefd naar een compromis tussen de belangen van de verschillende gebruikersgroepen (alternatieve functionele verplaatsingen, recreatieve verplaatsingen, landbouw,...) en de eigenaars.
2. Men wenst uiteindelijk te komen tot de ontwikkeling van netwerken die de vier kernen Temse, Steendorp, Tielrode en Elversele met elkaar en/ of met naburige gemeenten verbinden.
3. De voetwegen die geselecteerd worden voor opname in de netwerken, worden gepromoot als volwaardige wegen, bestemd voor traag verkeer.
4. De administratie met betrekking tot de voetwegen wordt vereenvoudigd.

5.5.1.3. Methode

1. Een totaalvisie vergt overleg tussen de verschillende belangengroepen. Er wordt gekozen voor een pragmatische aanpak, waarbij elk probleem van verlegging, afschaffing, aanleg en erkenning afzonderlijk geëvalueerd wordt, met een even-

wichtige afweging van de belangen van alle actoren, met name de landbouw, particulieren en landeigenaars, de industrie, milieuverenigingen, wandelclubs, heemkundige kring, wijkcomités en het gemeentebestuur, verenigd in een werkgroep rond voetwegels.

2. In de netwerken wordt een onderscheid gemaakt tussen hoofdassen en secundaire assen.

- Hoofdassen zijn belangrijke verbindingssassen:

Elversele - Sint-Niklaas

Elversele - Noord-Tielrode - industriegebied - Vierstraat - Bazel

Steendorp - Rupelmonde

Steendorp - Velle (Haasdonk en aansluitend Sint-Niklaas)

De hoofdassen moeten voldoen aan drie voorwaarden: een wegverharding die zeer goed geschikt is voor fietsverkeer, een breedte van twee meter en primair bermonderhoud.

- De secundaire assen voldoen eveneens aan drie voorwaarden: een wegdek dat voldoende geschikt is voor fietsverkeer, een breedte van een meter en secundaire prioriteit voor wat betreft het maaien van bermen.

3. Het promoten van de voetwegen als volwaardige wegen, bestemd voor traag verkeer gebeurt enerzijds door deze te integreren in alle plannen met betrekking tot mobiliteit en wegen in het algemeen. Anderzijds wordt het gebruik ervan gestimuleerd door een aangepaste weginrichting en door eenvoudige keuzes die kwaliteitsbeleving en de verkeersveiligheid verhogen.

- Het voetwegennetwerk wordt ingepast in het provinciaal fietswegenplan.

- Het voetwegennetwerk wordt geïntegreerd in en gekoppeld aan het bermbeheersplan en het mobiliteitsplan.

- Alle bestaande routes (wandel- fiets- en mountainbikeroutes) worden geïntegreerd in het totaalplan.
 - De voetwegen worden opgenomen in de "Wandelkaart Temse" (gedrukt bovenop de stafkaart op schaal 1/25.000)
 - Voetwegels worden opgenomen in het stratenplan van de gemeente.
 - In scholen en jeugdbewegingen worden sensibiliseringscampagnes georganiseerd rond het gebruik van trage wegen.
 - Onrechtmatig afgesloten voetwegen worden opnieuw opengesteld (sinds 1993) en wegen die ontstaan zijn door gebruik (naast de wet op de buurtwegen) worden erkend.
 - Alle routes en voetwegen worden bewegwijzerd. (Figuur 7)
 - In het bermbeheersplan wordt extra aandacht besteed aan de specifieke beheersaspecten van de voetwegen.
 - Voor de verharding wordt de voorkeur gegeven aan milieuvriendelijke en onderhoudsarme materialen.
 - Er worden fiets- en/ of voetgangerssluizen aangebracht om gemotoriseerd verkeer op trage wegen te vermijden.
 - Conflictpunten tussen trage en verkeersdrukke wegen worden op een veilige manier ingericht.
 - Bij de keuze van de wegen die opgenomen worden in de netten, wordt prioriteit gegeven aan wegen met een toegevoegde landschappelijke waarde.
4. Administratieve vereenvoudiging wordt bekomen door volgende actiepunten:
- Alle gegevens worden gecentraliseerd bij één gemeentelijke dienst.

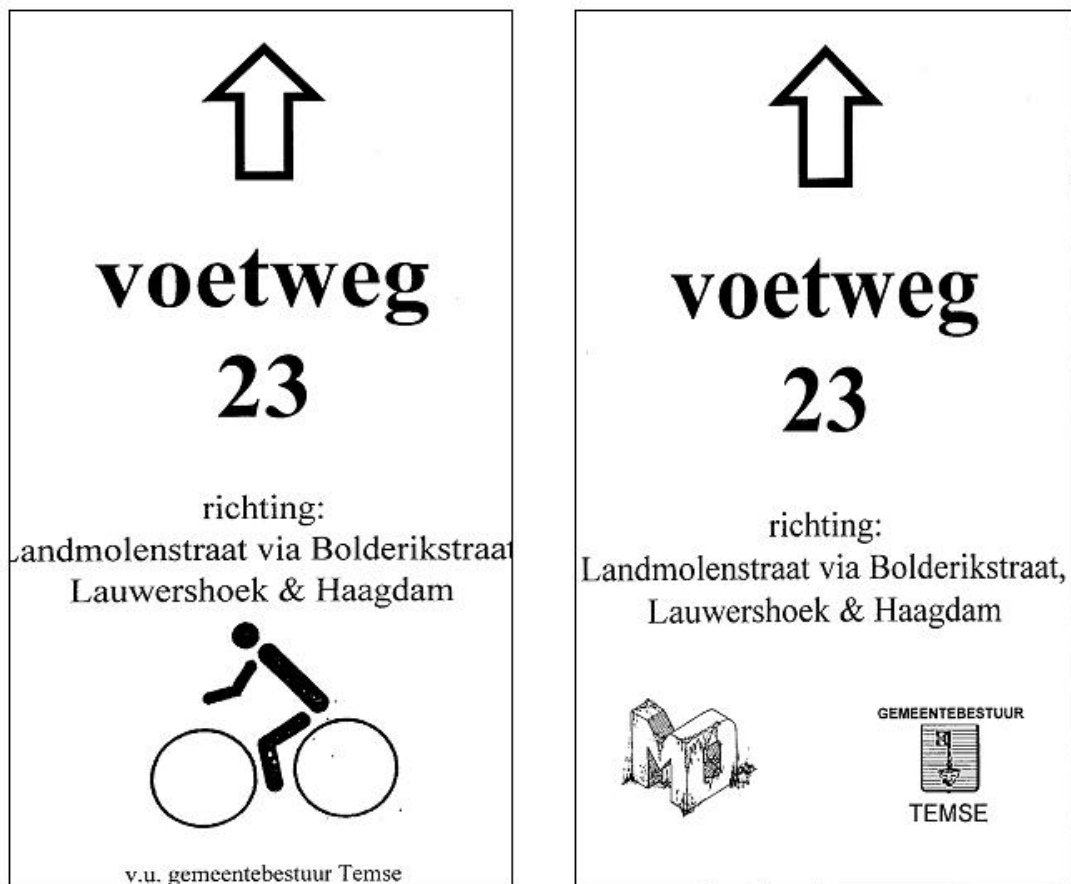
- De atlas van de buurtwegen wordt gedigitaliseerd en gekoppeld aan de kadasterplannen. Er is voorzien in de systematische bijhouding van deze gedigitaliseerde versie.
- Er worden definities ingevoerd om verwarring te vermijden:
 - Voetwegels = buurtwegels: hadden in het verleden als functie het verbinden van plaatsen. Ze zijn ongeveer een meter breed en alleen toegankelijk voor fietsers en voetgangers (secundaire assen). Het zijn meestal publieke erfdienstbaarheden gevestigd op private eigendom.
 - Kerkwegels: zijn smalle voetwegels die de verschillende landelijke gebieden verbinden met dorpskernen. Elke kerkwegel is een buurtwegel, maar niet omgekeerd. Kerkwegels zijn dus ook ongeveer een meter breed, alleen toegankelijk voor fietsers en voetgangers en een publieke erfdienstbaarheid gevestigd op private eigendom.
 - Buurtwegen: zijn wegen die verschillende dorpen of gemeenten met elkaar verbinden, meestal ongeveer vier meter breed en toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer. De wegzate van een buurtweg behoort altijd tot het openbaar domein.
 - Loswegen: zijn doodlopende erfdienstbaarheidswegen.

5.5.2. Bespreking stand van zaken

De totaalvisie op voetwegen kwam tot stand eind 2001, maar de bewustwording is een proces dat reeds veel vroeger ontstond. Vanaf 1997 begonnen de betrokken gemeentelijke diensten reeds in die richting te werken, en legden zo de basis van de huidige visie die nu ook beleidsmatig gesteund wordt. Volgende stappen werden reeds beëindigd:

- 1997 - 1998 : inventarisatie in Temse en Steendorp door vrijwilligers
- voorjaar 1999 : vervollediging van de inventarisatie door natuurwachter
- zomer 1999 - zomer 2000 : inventarisatie van de afschaffingsdossiers door het provinciebestuur

- voorjaar 2001 : controle van de bestaande gegevens door nieuwe natuurwachter
- juni 2001 : opmaak voorstel totaalvisie door de groendienst
- zomer 2001:
 - compromis wordt gezocht tussen de verschillende belangengroepen
 - juridische inventarisatie
 - toetsing van de afschaffingsdossiers uit het archief aan deze bevindingen
- najaar 2001 : het totaalplan wordt ingepast in andere plannen en het advies van AMI-NAL wordt ingewonnen
- vanaf 2002 : alle actiepunten uit het totaalplan worden stelselmatig uitgevoerd, afhankelijk van onder andere het beschikbare project.

Figuur 7: Voorbeelden van bewegwijzering van voetwegen in de gemeente Temse

5.6. Kleinschalig: Verenigingsleven

5.6.1. Beschrijving van enkele projecten

5.6.1.1. Oelegem (provincie Antwerpen)

De Heemkundige Kring De Brakken Oelegem vzw besteedt reeds sinds 1979 aandacht aan de buurtwegen in de gemeente. In dat jaar werd het Jozef-Simonpad uitgestippeld dat onder andere gebruik maakt van verschillende buurtwegen. Na een eerste sensibilisatie-campagne in 1985 werd in 2001 een nieuwe campagne opgestart. Er werd aan de inwoners van Oelegem gevraagd knelpunten (afgesloten doorgang, slecht begaanbaar, gevaarlijke verkeerssituatie,...) te signaleren. De Heemkundige kring bundelt de knelpunten en geeft ze door aan het lokale bestuur. Op die manier kon het gebruik van een aantal buurtwegen opnieuw geoptimaliseerd worden.

Meer informatie over dit project: Heemkundige Kring De Brakken Oelegem vzw, p/a Berkenlaan 2 bus 3, 2520 Rans; tel. 03/475.94.26; Contactpersoon: Walter Van der Avert

5.6.1.2. Werkgroep "De Trage Weg" te Neerpelt (provincie Limburg)

Op initiatief van Natuurpunt vzw afdeling Neerpelt hebben een aantal lokale verenigingen in 2000 de werkgroep 'De Trage Weg' opgericht. De werkgroep wil alle veldwegen in de gemeente inventariseren en op basis van de inventaris afspraken maken met het gemeentebestuur in functie van de herwaardering van het veldwegennet.

In de inventaris wordt elk van de 125 veldwegen besproken (toestand, onderhoud, gebruik, bedreigingen, aanwezigheid van houtkanten,...). Bij elke afgesloten en/ of bedreigde veldweg is aangegeven of hij opgenomen is in de Atlas der Buurtwegen of op kadasterkaarten. De informatie is gebundeld in een brochure 'Veldwegen in Neerpelt' waarin onder andere 9 gedetailleerde stafkaarten zijn opgenomen met aanduiding van open (groene kleur) en gesloten (rode kleur) veldwegen. Alle veldwegen werden digitaal gefotografeerd. De meest markante mistoestanden werden in een presentatie opgenomen en aan het schepencollege en gemeentelijke adviesraden getoond.

Op basis hiervan onderhandelt het gemeentebestuur op dit ogenblik met 5 eigenaars over de heropening van 5 veldwegen.

Meer informatie over dit project: Werkgroep De trage weg, p/a Achelsendijk 20, 3910 Neerpelt; tel. 011/64.41.03; Contactpersoon: Jan Daniëls

5.6.1.3. Kortenaken (provincie Limburg)

De gemeente Kortenaken is bezig met het inventariseren van oude buurtwegen en kerkwegeltjes. In 2001 werd een buurtweg opnieuw opengemaakt en ontsloten door er een bewegwijzerd wandelpad van te maken. Het is de bedoeling ondanks de tegenkanting van bepaalde organisaties en personen om er elk jaar terug één open te stellen voor het grote publiek.

Meer informatie over dit project: Gemeente Kortenaken; Contactpersoon: Erwin Thomas

5.6.1.4. Assenede (provincie Oost-Vlaanderen)

In 2002 startte het Heemkundig Genootschap "De Twee Ambachten" met een kerkwegelproject. Na inventarisatie bleken in de gemeente van de 50 kerk- of buurtwegen nog slechts 13 bewaard te zijn. Het genootschap ijvert ervoor om de kerkwegels hun oorspronkelijke naam (zoals die vermeld stond in de Atlas der Buurtwegen van 1843) terug te geven. Om het gebruik van deze wegen te bevorderen werd in samenwerking met het gemeentebestuur in mei van dit jaar de kerkwegelroute officieel ingefietst. Elke schepen is pater van een van de kerkwegels om op deze manier de betrokkenheid van het lokale bestuur te bevorderen.

Meer informatie over dit project: Historisch Genootschap "De Twee Ambachten", p/a Houtlandstraat 3, 9960 Assenede; tel.: 09/344.04.81; Contactpersoon: Christ Dierickx

5.6.1.5. Opwijk (provincie Vlaams-Brabant)

De Heemkring Opwijk-Mazenzele probeert reeds jarenlang de aandacht voor de buurt- en kerkwegen levend te houden. Tijdens de jaarlijkse heemwandeling, die de deelnemers telkens met een andere deel van de gemeente kennis laat maken, wordt zoveel mogelijk

gebruik gemaakt van kerk-, buurt- en andere landelijke wegen. Tijdens de voorbereiding van deze wandelingen worden knelpunten gedetecteerd en gesignaleerd. In de mate van het mogelijke wordt tijdens de wandeling ook gebruik gemaakt van afgesloten of in onbruik geraakte buurt- en kerkwegen. Alle knelpunten worden stelselmatig aan de gemeente gesignaleerd. Hoewel in het ontwerp structuurplan van de gemeente de bevordering van het gebruik van buurt- en voetwegen als een prioritaire opdracht is opgenomen, is de gemeente niet echt actief op dit vlak en maakt zij geen gebruik van haar rechten om wegen opnieuw te openen of na verlegging te controleren of de weg opnieuw bruikbaar en toegankelijk is. De Heemkring volgt stelselmatig alle openbare onderzoeken op i.v.m. de afschaffing of de verlegging van de buurt- en voetwegen en tracht in het kader van het openbare onderzoek telkens argumenten aan te halen voor het behoud ervan. In een aantal gevallen werd er op deze manier voor gezorgd dat het oorspronkelijke tracé van buurt- of kerkwegen duidelijk zichtbaar geïntegreerd werd (gebruik van ander materiaal) in de aanleg van een nieuwe straat.

Meer informatie over dit project: Heemkring Opwijk-Mazenzele, Bolstraat 93, 1745 Opwijk; tel.: 052/35.50.27; e-mail: homopwijk@hotmail.com; url: www.heemkringopwijk.be; Contactpersoon: Maurice Willocx

Bijlage 6: RECHTSLEER: SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE AR- RESTEN GECITEERD IN DE TEKST

6.1. Arresten van het Hof van Beroep

Gent, 27 september 1988, nr. RB02593_1, Rechtskundig Weekblad, 1989-90, p. 53-56

Samenvatting: De openbare erfdienstbaarheid van overgang over een privé-eigendom wordt verkregen door het gebruik door het publiek onder de door art. 2229 B.W. bepaalde voorwaarden. De inschrijving van de weg in de gemeentelijke Atlas der Buurtwegen is voor de gemeente een rechtstitel tot verkrijging, door verjaring overeenkomstig art. 2265 B.W., van de strook grond waarop de weg ligt. Voor de verkrijging van het eigendomsrecht op die wijze is het gewone gebruik door het publiek onvoldoende; vereist is dat de gemeente daden animo domini stelt met betrekking tot de grond zelf. De eigenaar van de grond heeft vanaf de inschrijving in de Atlas een zuiver theoretisch eigendomsrecht. Als de gemeente aanpassingswerken heeft uitgevoerd kan hij het herstel in de staat quo ante niet vorderen. Hij heeft recht op vergoeding, daar door toedoen van de openbare overheid een essentieel deel van het eigendomsrecht in sterke mate wordt aangetast.

6.2. Arresten van het hof van Cassatie:

Cass., 10 februari 1865, Pasicrisie Belge, 1865, I, p. 280

Samenvatting: Sous l'ancienne législation des Flandres et particulièrement sous la coutume de Furnes, les riverains étaient propriétaires du sol des chemins vicinaux, sauf l'affectation de ces chemins à l'usage du public.

Cette propriété n'a aucun caractère féodal et n'a pas été supprimée par les lois abolitives de la féodalité.

Il n'importe que ces chemins fussent soumis à l'inspection des autorités, cette inspection s'étendant à tous les chemins servant à l'usage du public et n'ayant pur objet que d'assurer la viabilité.

La destination d'utilité publique donnée à un terrain, même par l'occupation opérée au nom de l'Etat pour la construction d'une grande route, ne pouvait avoir pour effet de priver un citoyen de sa propriété et des droits qui en dérivent.

Cass., 30 januari 1868, Pasicrisie Belge, 1868, I, p. 277

Samenvatting: Sous l'empire de l'ancienne législation, surtout en Flandre, les propriétaires riverains avaient le droit de planter les chemins vicinaux, à charge de laisser libre la largeur légale de la voie publique. Ce droit, qui subsiste sous la législation moderne, constitue une véritable propriété, dont on ne peut être privé que conformément aux lois sur l'expropriation pour cause d'utilité publique.

Cass., 18 maart 1870, Pasicrisie Belge, 1870, I, p. 153

Samenvatting: La vicinalité d'un chemin résulte de son inscription à l'atlas de la commune, alors qu'aucune réclamation n'a été faite de la part des intéressés dans le délai de dix ou vingt ans pour interrompre la prescription acquisitive de la commune.

La loi du 10 avril 1841 ne fait aucune distinction entre les servitudes de passage et les chemins publics; elle les range tous dans la catégorie des chemins vicinaux, sans distinguer entre le chemin dont le sol appartient à un particulier; tous sont soumis au régime de la loi de 1841.

Le chemin vicinal légalement reconnu et délimité conformément à la loi, est une voie publique le long de laquelle les riverains ont le droit de bâtir, en ouvrant sur le chemin des vues et des jours. Ce droit résulte de la destination même de tout chemin public, et il n'est soumis à aucune restriction autre que celle qui résulte des lois et règlements sur l'alignement et les bâtisses.

Les règles du code civil sur les servitudes privées de passage ne sont pas applicables aux servitudes établies pour l'utilité publique ou communale.

Cass., 20 mei 1872, Pasicrisie Belge, 1872, I, p. 341

Samenvatting: En matière de chemins vicinaux, il faut distinguer la reconnaissance d'avec l'ouverture d'un chemin vicinal; lorsqu'il s'agit de la reconnaissance, l'autorité communale peut, en tout temps, la proclamer; il n'importe qu'un chemin de cette nature ait été omis dans le classement opéré en exécution de la loi du 10 avril 1841. (Loi du 30 mars 1836, art. 77, n° 6; loi du 10 avril 1841, art. 1 et 8; loi du 20 mai 1863, art. 2; règlement provincial du Hainaut de 20 juillet 1849, art. 64)

Cass., 14 februari 1878, Pasicrisie Belge, 1878, I, p. 116

Samenvatting: Sur une réclamation de propriété d'une partie du sol et du talus d'un chemin public vicinal, il appartient au juge du fond de décider, par interprétation et appréciation souveraine, que les titres, actes et documents produits ne donnent aucun droit au réclamant.

En l'absence d'un texte de l'ancien droit coutumier brabançon, attribuant aux riverains la propriété de tout ou partie des chemins vicinaux, il y a lieu de s'en référer au droit romain qui déclare qu'en absence de preuve contraire, les chemins sont du domaine public.

L'article 538 du code civil, ne concernant que les chemins publics à la charge de l'Etat, reste étranger à un ancien chemin vicinal.

La réserve des droits de propriété ou autres, faite au profit des riverains des chemins vicinaux par la loi du 10 avril 1841, ne peut profiter qu'à ceux qui établissent leurs droits (Loi du 10 avril 1841, art. 12 et 29).

Les dispositions qui précèdent s'appliquent aux talus faisant partie intégrante des chemins.

Les chemins servant à l'usage du public, avec les diverses parties qui les composent, sont imprescriptibles. (code civ. 2226. Loi du 10 avril, art. 12)

Cass., 10 december 1885, Pasicrisie Belge, 1886, I, p. 9

Samenvatting: N'est pas recevable la plainte fondée sur la possession d'une partie de chemin vicinal, à l'exclusion de tout usage par le public.

Les chemins vicinaux inscrits à l'atlas vicinal sont imprescriptibles dans toute leur largeur et leur intégrité, tant qu'une partie continue à servir à l'usage public.

Cass., 9 juni 1887, Pasicrisie Belge, 1887, I, p. 299

Samenvatting: La largeur des chemins vicinaux, telle qu'elle est portée aux atlas, est imprescriptible et doit être conservée intacte contre les usurpations des riverains.

La juridiction répressive est sans compétence à l'effet de trancher une question de propriété.

La largeur de chaque chemin est celle qui est indiquée à l'atlas; n'importe que le tableau annexé lui en attribue une moindre.

Cass., 14 mei 1891, Pasicrisie Belge, 1891, I, p. 151

Samenvatting: La largeur des chemins vicinaux est celle qui est indiquée au plan, et non au tableau annexé à l'atlas.

Les chemins vicinaux, tels qu'ils sont reconnus par les plans généraux d'alignement et de délimitation, sont imprescriptibles, aussi longtemps qu'ils servent à l'usage public.

La loi n'exige pas que la commune ait eu la possession effective du chemin dans son entièreté.

Cass., 10 maart 1892, Pasicrisie Belge, 1892, I, p. 125

Samenvatting: Un chemin vicinal est imprescriptible dans son intégralité tel qu'il est porté à l'atlas, tant qu'il sert, même pour une partie seulement, à l'usage du public.

Pour être utilement faites, les réclamations de propriété ou des droits qui en dérivent contre l'inscription des chemins vicinaux à l'atlas, doivent être formées dans les dix ans de cette inscription.

A défaut de réclamation dans ce délai, toute possession par un riverain d'une partie du chemin est essentiellement précaire.

Cass., 11 april 1895, Pasicrisie Belge, 1895, I, p. 156

Samenvatting: Le juge du fond constate souverainement la cession à la voirie d'un fonds privé, pour le convertir en une impasse publique. (Loi du 1er février 1844, art. 1)

Sur le territoire de la ville d'Anvers, l'ouverture d'une impasse n'est autorisée que sous la condition de l'abandon de la propriété du fonds à la voie publique, sans indemnité.

Cet abandon implique, au profit des riverains, droit de jour et d'issue.

Il est au pouvoir de tout copropriétaire indivis d'un mur d'y pratiquer des ouvertures d'accès et de vue sur la voie publique à laquelle il confine.

Cass., 19 december 1895, Pasicrisie Belge, 1896, I, p. 48

Samenvatting: Les habitants d'une commune ont action en justice ut singuli, aux fins d'établir l'existence d'un chemin public.

La généralité des habitants peut acquérir par inscription, au nom de la commune, l'usage d'un sentier rural.

Cass., 16 juni 1902, Pasicrisie Belge, 1902, I, p. 275

Samenvatting: Le tribunal correctionnel ne doit pas statuer à l'unanimité lorsqu'il réforme un jugement du tribunal de police acquittant le prévenu.

L'interdiction de faire sans autorisation des ouvrages dans une zone de trois mètres de la limite d'un chemin vicinal, s'applique aux sentiers et aux servitudes de passage affectés à un usage public. (Règlement provincial de Liège du 16 juillet 1884, art. 55)

Cass., 7 mei 1903, Pasicrisie Belge, 1903, I, p. 192

Samenvatting: La disposition de l'article 470 du code de procédure civile, portant que les règles établies pour les tribunaux inférieurs seront observées devant les tribunaux d'appel, ne s'applique pas aux règles dont la raison d'être n'existe que pour les tribunaux inférieurs et qui sont incompatibles avec les attributions de la cour d'appel.

Spécialement, le juge d'appel, saisi par l'effet dévolutif de l'appel du fond, dont le juge de première instance a déjà connu, peut, par un seul et même arrêt, statuer tout à la fois sur un déclinatoire et sur le fond.

Des conclusions portant sur le fond mettent la cause en état, alors même qu'elles n'ont été prises que dans un ordre subsidiaire.

Le juge de paix est incompétent pour statuer sur une action en bornage intentée par le propriétaire d'un terrain contigu à un chemin vicinal.

Cass., 7 november 1907, Pasicrisie Belge, 1908, p. 27

Samenvatting: Un chemin vicinal est imprescriptible dans son intégralité tel qu'il est porté à l'atlas, tant qu'il sert, même pour une partie seulement, à l'usage du public.

Pour être utilement faites, les réclamations de propriété ou des droits qui en dérivent contre l'inscription des chemins vicinaux à l'atlas, doivent être formées dans les dix ans de cette inscription.

A défaut de réclamation dans ce délai, toute possession par un riverain d'une partie du chemin est essentiellement précaire (Cass., 10 mars 1892, Pasic., 1892, I, 123, et la note)

Cass., 8 februari 1926, Pasicrisie Belge, 1926, I, p. 223

Samenvatting: Lorsqu'une impasse a été établie à travers une propriété particulière et qu'elle aboutit à la voie publique dans une commune soumise par arrêté royal au régime de la voirie urbaine, cette impasse a reçu une affectation publique ou quasi publique et fait partie de la voirie urbaine.

Cass., 20 juni 1938, Pasicrisie Belge, 1938, p. 221

Samenvatting: Une commune peut acquérir par la prescription de trente ans le droit de passage sur un chemin dont l'assiette appartient à un particulier et qui n'est pas inscrit à l'atlas des chemins vicinaux.

La prescription acquisitive produit ses effets indépendamment de toute décision judiciaire qui la constate. (Code civil, art. 2219)

N'est pas motivé le jugement qui, pour justifier sa décision sur un point, se réfère aux motifs du premier juge alors que le jugement dont appel ne contient aucun motif ayant trait à ce point.

La cassation de la décision qui déboute la partie civile de sa demande contre le prévenu, emporte cassation de la décision qui condamne la partie civile à des dommages-intérêts envers le prévenu acquitté.

Cass., 23 november 1950, Pasicrisie Belge, 1951, I, p. 170

Samenvatting: Le mode d'exercice de la servitude légale de passage est, à défaut de titre, réglé en principe par les usages locaux; le propriétaire du fonds enclavé qui prétend avoir acquis, par prescription, le droit de passer sur une largeur plus grande que celle qui est consacrée par les usages locaux, doit en faire la preuve (Code civ., art. 682).

Cass., 20 december 1951, Pasicrisie Belge, 1952, I, p. 210

Samenvatting: Le droit de propriété étant réputé libre de toute charge, c'est à celui qui prétend exercer un droit de servitude à en prouver non seulement l'existence mais l'étendue.

Cass., 20 december 1951, Bulletin des arrêts de la cour de cassation, 1952, Bruylant, p. 204 - 206;

Samenvatting:

1° Les autorités communales n'ont pas seulement le pouvoir, mais ont aussi l'obligation de veiller à la sûreté du passage dans les rues.

2° L'obligation des autorités communales de veiller à la sûreté du passage dans les rues s'applique même aux parties de voies publiques, appartenant à l'Etat, qui traversent la commune.

3° Si l'Etat et la commune ne sont pas responsables du dommage subi par un usager de la voie publique, lorsque celle-ci est dans l'état où l'autorité compétente a décidé qu'elle devait se trouver, cette autorité ne peut cependant tromper la légitime confiance des usagers.

4° Lorsque les usagers d'une voie publique relevant du domaine de l'Etat ne peuvent s'attendre à ce que cette voie publique présente, à un endroit déterminé, un affaissement profond, l'Etat et à son défaut la commune sont tenus, si pareil affaissement existe, de prendre des mesures garantissant la sécurité des usagers.

5° Lorsque des conclusions se bornent à affirmer qu'une disposition légale a telle portée, sans donner les raisons de cette interprétation, le juge qui décide que cette disposition légale a une autre portée, qu'il précise, donne une réponse adéquate aux conclusions.

6° Le juge du fond qui constate que la victime d'un dommage et l'auteur de celui-ci ont, chacun, commis une faute constitutive du dommage apprécie souverainement en fait la mesure dans laquelle ils sont responsables de ce dernier.

Cass., 21 december 1953, Pasicrisie Belge, 1954, I, p. 339 en noot

Samenvatting: En relevant que la généralité des habitants d'une commune a acquis, par la prescription trentenaire, l'usage d'un chemin, le juge du fond constate l'existence d'un droit de la commune sur ce chemin.

Cass., 21 oktober 1954, Pasicrisie Belge, 1955, I, p. 147

Samenvatting:

1° L'obligation de l'autorité communale de veiller à la sûreté du passage dans les rues s'applique, sur le territoire de la commune, tant aux voies publiques appartenant au domaine de l'Etat ou de la province, qu'à celles qui appartiennent au domaine de la commune elle-même.

2° Lorsque le bourgmestre prend une mesure de police pour la sûreté du passage dans les rues, il agit comme organe de la commune et une faute par lui commise, dans cette mission de police, est de nature à engendrer la responsabilité de la commune.

3° Lorsque le litige est indivisible entre le demandeur en cassation et une partie devant le juge du fond qui ne s'est pas pourvue et contre qui aucun pourvoi n'a été formé, l'appel en intervention forcée de cette partie devant la cour par le demandeur est recevable.

Cass., 18 maart 1971, Pasicrisie Belge, I, 1971, p. 667

Samenvatting: Ongeacht de bijzondere wijzen bij de wet bepaald en onder meer bij de artikelen 1, 28 en 28bis van de wet van 10 april 1841, kan een gemeente een buurtweg verkrijgen door het bezit ervan te hebben gedurende dertig jaren, overeenkomstig de voorschriften van artikel 2229 van het Burgerlijk Wetboek. (Burg. Wetb., art. 2229 en 2262.)

Cass., 20 februari 1973, Pasicrisie Belge, I, 1973, p. 584-585

Samenvatting: Krachtens de bepalingen van de artikelen 10 van de wet van 10 april 1841 en 2265 van het Burgerlijk Wetboek, kan een gemeente zowel een recht van overgang als van eigendom verwerven op een buurtweg die op de kaart van de buurtwegen is aangeduid.

Noot: Over de draagwijdte van artikel 10 van de wet van 10 april 1841, zie cass., 27 december 1866 en de conclusie van Advocaat-generaal Cloquette (Bull. en PASIC., 1867, I, 101), 26 april 1877 (ibid., 1877, I, 216), 29 december 1881 (ibid., 1882, I, 22), 1 februari 1900 (ibid., 1900, I, 131), 7 november 1907 (ibid., 1908, I, 27) en 20 juni 1938 (ibid., 1938, I, 221); men raadplege cass., 18 maart 1870 (ibid., 1870, I, 153) en 19 december 1895 alsmede de

conclusie van procureur-generaal Mesdach de ter Kiele (ibid., 1896, I, 48). Over het verkrijgen van een buurtweg door dertigjarig bezit: zie cass., 18 maart 1971 (Arr. cass., 1971, blz. 695). Zie ook in de zin van het arrest: SAUVEUR, Commentaire de la loi du 10 avril 1841, nrs. 68 en vlg.; LAURENT, Principes de droit civil, d. VIII, nrs. 811 en vlg.; DE PAGE, Traité élémentaire de droit civil belge, d. V, bijv., nr. 791; KLUYSKENS, Beginsselen van burgerlijk recht, d. V, nrs. 384 en vlg.; GIRON, Droit administratif, nr. 776; VAUTHIER, Précis du droit administratif de la Belgique, 2e uitg., 1937, nr. 258; R. WILKIN, Voirie et alignement, blz. 22 en 183, et La voirie communale, nr. 19; V. GENOT, De la voirie publique par terre, nrs. 110 en vlg.; A. SMETS, "Wegenisvraagstukken", in Rechtskundig Weekblad, 1935-1936, kol. 1570; A. DE POVER, Erfdienstbaarheden van openbaar nut, in Administratief Lexicon, nrs. 45 en vlg.; CLAEYS BOUUAERT, "Openbare wegenis op private grond", in Tijdschrift voor notarissen, 1966, blz. 241 en vlg.; A. RODENBACH, "De verjaring met betrekking tot het recht van overgang", in Rechtskundig Weekblad, 1953, kol. 995 en vlg.; Pandectes belges, v° Chemin vicinal, nr. 226; Les Nouvelles, Lois politiques et administratives, d. IV, v° Voirie et Construction, nrs. 313 en vlg.; Contra: WODON, Traité de la chose publique, uitg. 1870, nrs. 90, 104, 126 en vlg., 214 en 215; A. P. R., v° Erfdienstbaarheden, nrs. 524 en vlg.

Cass., 4 maart 1974, Pasicrisie Belge, 1974, I, p. 683-685

Samenvatting: Wanneer een gemeente, zelfs zonder titel, doch op voortdurende, ongestoorde, openbare, ondubbelzinnige wijze en zonder enige toe-eigeningswil, zodat het bezit deugdelijk wordt, het gebruik als buurtweg heeft of althans de bedding bezit van een weg, is deze weg een openbare weg in de zin van artikel 551, 4°, van het strafwetboek.

Cass., 4 oktober 1974, Pasicrisie Belge, 1975, I, p. 151-153

Samenvatting: Het feit dat een particulier van het college van burgemeester en schepenen, overeenkomstig een politieverordening op de ingebruikneming van de openbare weg, voorlopig en onder bepaalde voorwaarden een vergunning heeft gekregen om op een perceel grond een terras te bouwen, bewijst op zichzelf niet dat dit perceel deel uitmaakt van de openbare weg.

Noot: Hoewel, zoals in het middel hoofdzakelijk werd gezegd, de openbare wegen meestal door de openbare overheden worden aangelegd, kan dit echter ook gedaan worden door particulieren (Nouvelles, Lois polit. et adm., IV, v. Voirie et constructions, nrs. 13 en vlg.) of kunnen wegen, zonder enige tussenkomst van de openbare overheid, openbaar worden alleen doordat het publiek er overgaat. Vgl. inzake wegverkeer: cass., 1 oktober 1973 (Arr. cass., 1974, blz. 103) en noot 1; 1 oktober 1974, supra, blz. 153.

Cass., 17 maart 1981, Pasicrisie Belge, 1981, I, p. 763-766

Samenvatting: Art. 33 wet van 10 april 1841 op de buurtwegen, volgens hetwelk de rechter verplicht is, buiten de straf die hij oplegt, te bevelen dat de plaats in de vorige toestand wordt hersteld, doet geen afbreuk aan het recht van de gemeente om zich burgerlijke partij te stellen.

Art. 33 wet van 10 april 1841 op de buurtwegen bepaalt dat de herstelkosten veroorzaakt door een onrechtmatige daad ten laste komen van de schadeverwekker, zodat de vordering van de gemeente tot betaling van die kosten ontvankelijk is, ook al is de gemeente wettelijk verplicht zelf de grachten langsheen de buurtwegen te onderhouden.

Cass., 23 maart 1982, Pasicrisie Belge, 1982, I, p. 865-866

Samenvatting: Wanneer een overtreding van art. 88, 9°, Veldw. en van art. 28 van de verordening op de buurtwegen van de provincie West-Vlaanderen van 24 april 1952, gew. bij besluit van 10 okt. 1963, verjaard is, moet de strafrechter bij wie de strafvordering aanhangig is gemaakt voordat deze door verjaring is vervallen, met toepassing van art. 32bis van de provincieverordening en van art. 33 wet van 10 april 1841 op de buurtwegen, bevelen dat de plaats in haar vorige staat wordt hersteld; dat herstel is immers geen straf, maar een bijzondere vorm van vergoeding of teruggave om een einde te maken aan de met de wet strijdige toestand, die uit het misdrijf is ontstaan en waardoor het openbaar belang wordt geschaad; de beslissing waarbij het herstel wordt bevolen, is van civielrechtelijke aard.

Cass., 22 april 1983, Pasicrisie Belge, 1983, I, p. 948-950

Samenvatting: Luidens de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen verkrijgt een weg het kenmerk van buurtweg door zijn inschrijving in de atlas van de gemeente, wanneer geen tijdig bezwaar van de belanghebbenden is ingediend en binnen tien of twintig jaar geen daad is verricht waardoor de verkrijgende verjaring van de gemeente, die berust op een openbaar gebruik van de weg, werd gestuit; deze wet maakt geen onderscheid tussen wegen waarvan de aardebaan eigendom is van de gemeente en wegen waarvan de aardebaan eigendom is van een particulier.

Noot: Zie Cass., 20 feb. 1973 (A.C., 1973, 615); zie ook Cass., 18 maart 1870 (Bull. en Pas., 1870, I, 153) en de conclusie van proc.-gen. Mathieu Leclercq; CLAEYS-BOUUAERT, Tijdschrift voor notarissen, 1966, blz. 251.

Cass., 20 mei 1983, Pasicrisie Belge 1983, I, p. 1057-1061

Samenvatting: Een recht van overgang over een privé-eigendom kan als "wettelijke erfdienstbaarheid " tot openbaar nut, ten behoeve van de inwoners van de gemeente en van alle belanghebbenden, worden verkregen door een dertigjarig voortdurend en onafgebroken, openbaar en niet dubbelzinnig gebruik van een strook grond door een ieder voor het openbaar verkeer, mits dit gebruik geschiedt met de bedoeling de strook als zodanig te gebruiken en niet berust op een eenvoudig gedogen van de eigenaar van de grond; zulks geldt ook afgezien van enige formele administratieve handeling van de gemeente, zij het dat zodanige handeling de bedoeling mede kan bewijzen.

Cass., 23 mei 1986, Pasicrisie Belge 1986, I, p. 1155

Samenvatting: Alle belanghebbenden en met name de aangelanden kunnen op de inachtneming van het bestaan en het genot van een openbare erfdienstbaarheid van overgang gerechtelijk aanspraak maken.

Noot: Cass., 19 december 1895 (Pas., 1896, I, 48), 8 februari 1904 (Pas., 1904, I, 126), 18 juni 1906 (Pas., 1906, I, 311)..

Cass., 13 januari 1994, Pasicrisie Belge, 1994, I, p. 21

Samenvatting: De in art. 12 Wet van 10 april 1841 bedoelde buurtwegen kunnen door geen verjaring verkregen worden zolang zij dienen tot het openbaar gebruik; het begrip " openbaar gebruik ", in de zin van voormeld art. 12, wordt door rechter onterecht beperkt, wanneer hij oordeelt dat onder openbaar gebruik van een weg wordt verstaan de gewoonlijke overgang door het gebruik en niet een toevallige en enkele overgang. (Art. 10 en 12 Wet van 10 april 1841; art. 226 B.W.)

Cass., 29 november 1996, Pasicrisie Belge, 1996, I, p. 467

Samenvatting: De vermelding van de breedte van een buurtweg in de atlas der buurtwegen heeft enkel rechtsgevolgen voor de daarin vermelde breedte en niet voor de ruimere breedte waarover die weg wordt gebruikt.

Een recht van overgang over een privé-eigendom als erfdienstbaarheid tot openbaar nut ten behoeve van de inwoners van de gemeente en van alle belanghebbenden kan worden verkregen door een dertigjarig voortdurend en onafgebroken, openbaar en niet dubbelzinnig gebruik van een strook grond door eenieder, voor het openbaar verkeer, mits dit gebruik geschiedt met de

bedoeling de strook als zodanig te gebruiken en niet berust op een enkel gedogen door de eigenaar van het goed waarop de overgang wordt ugeoefend.

Cass., 11 september 1997, Pasicrisie Belge, 1997, I, p. 348

Samenvatting: De enkele vermelding in de atlas der buurtwegen van een openbare weg als voetpad beperkt de bestemming van die weg niet.

Cass., 16 februari 1998, Pasicrisie Belge, 1998, I, p. 91

Samenvatting: Degene die beweert dat een bezit gebrekkig is, dient zulks te bewijzen.

Cass., 20 oktober 2000, Pasicrisie Belge, 2000, I, p. 91

Samenvatting: De vordering tot erkenning van een publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang is een eigendomsvordering in de zin van artikel 1371, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek (1).

Noot: (1) Zie Cass., 6 december 1968, A.C., 1969, 358 en Cass., 18 november 1977, *ibid.*, 1978, 320.

Bijlage 7: PROVINCIALE REGLEMENTEN TER UITVOERING VAN DE WET VAN 10 APRIL 1841

7.1. Provincie Antwerpen

**Huidige versie: VERORDENING OP DE PROVINCIALE TECHNISCHE
DIENST, d.d. 12 april 1928 (goedgekeurd KB d.d. 3 september 1928)**

KAPITTEL II: DE BUURTWEGEN.

§ 1. Benaming — Indeling — Wegenisnet

Art. 17. Met het oog op de toepassing van huidig reglement, worden buurtwegen geheten al de openbare wegen die noch staats-, noch provinciebanen zijn.

Zijn dus buurtwegen, ten opzichte van huidig reglement, al de andere openbare wegen die thans bestaan of ontstaan zullen en gemaakt zijn ten bate van het algemeen of plaatselijk nut, hetzij dat ze steden of dorpen of gehuchten verbinden, hetzij dat ze enkel het inwendig verkeer ener agglomeratie verzekeren.

Art. 18. De buurtwegen zijn in vier klassen verdeeld:

1. de buurtsteenwegen van groot verkeer (art. 24 der wet van 10 april 1841)
2. de buurtsteenwegen van klein verkeer
3. de verbeterde landbouwwegen
4. de aardwegen.

Art. 19. Het net dezer buurtwegen is aangeduid in de atlassen opgemaakt ingevolge art. 1 der wet van 10 april 1841 en wordt in elke gemeente herzien, verbeterd en vermeerderd volgens de voorschriften van art. 27, 28 en 29 dezelfde wet.

§ 2. Onderhoud der buurtwegen en middelen om er in te voorzien

Art. 20. De onderhoudskosten der buurtwegen liggen in algemene regel ten laste der gemeenten. Nochtans kunnen deze voor de wegen der 1°, 2de en 3de klassen toelagen van de provincie ontvangen.

Grachten, bruggen en andere werken zijn te herstellen en te onderhouden op kosten dergenen, particulieren of openbare besturen, in wier belang zij gemaakt zijn. De kosten zijn inbaar op eigenaars of genothebbers.

Art. 21. De gemeenteraden zullen in de verplichte zittingen, krachtens art. 139 der wet van 10 maart 1836 gehouden, de nodige som tot onderhoud der buurtwegen in hunne begroting voorzien.

Daarna zullen de gemeentebesturen zich in betrekking stellen met de arrondissementsingenieurs en provinciale conducteurs, ten einde over het gebruik der vastgestelde som te beslissen. Zij zullen hierbij rekening houden met mogelijk te bekomen toelagen.

Art. 22. De onderhoudswerken der buurtwegen uit de drie eerste klassen, uitgevoerd met toelagen van Staat en provincie, worden in openbare of beperkte aanbesteding gesteld.

Lastboek en bestek worden opgemaakt in verstandhouding met de provinciale Technische dienst. De aanbesteding dient goedgekeurd door het gemeentebestuur en de Bestendige Deputatie. De werken moeten aanvaard worden in bijzijn van agenten van de technische dienst.

Voor zekere werken buiten de aanbesteding kunnen bestendige of tijdelijke werkrachten onder leiding van de provinciale technische dienst gebezigd worden.

Art. 23. Het onderhoud der aardwegen wordt verzekerd door de gemeente onder haar toezicht en op haar kosten.

§ 3. Uitvoering der werken

Art. 24. De wegen zullen boogsgewijze worden aangelegd, d.i. met een helling van 3 tot 4 centimeter bangs beide kanten der middenlijn.

Smalle wegen, door een enkele gracht begrensd zullen langs die gracht afhellen.

Art. 25. Alle diepten, putten en inzinkingen zullen met aard of zavel aangevuld worden.

Zijn er geen materialen ter plaatse, zo schaffe men zich deze bij aanpalende eigenaars of elders aan, zo mogelijk zonder vergoeding.

Art. 26. De grachten zullen zorgvuldig gegraven en onderhouden worden.

Zij zullen naar de aard der gronden een bepaalde afloopshelling hebben en zo nodig met graszoden belegd worden.

Er worden geen grachten gegraven langs wegen die hoger liggen dan de omliggende landerijen. Het is de eigenaars dezer aanpalende erven vrij op een afstand van minstens 2 meter van de taludenvoet te graven, mits dan van de gemeente lijnrichting en hellingsgraad te bekomen.

Art. 27. Behoudens afwijkingen door bijzondere omstandigheden of de aard van de grond gevegd, zullen al de grachten horende tot de wegens, een breedte hebben van 1,50 m., gemeten in dwarslijn tussen de kruinen van beide taluden.

Dienen de grachten verbreed ten nadele van aanpalende erven, zo zal er daaromtrent eerst een verslag bij de Bestendige Deputatie worden ingediend. Deze doet er uitspraak over onverminderd de rechten der aanpalende eigenaars.

Art. 28. Bij de uitvoering der werken zal men nauwkeurig de staat onderzoeken der bruggen, heulen, schoren, waterleidingen, buizen of riolen en andere werken tot de wegen behorende.

Het college van burgemeester en schepenen zal aan deze werken de nodige herstelling doen verrichten. De kosten zullen verrekend worden op het bijzonder krediet

voorzien in de begroting.

Deze bepaling is toepasselijk op de wegwijzers die altijd in goede staat zullen onderhouden worden en in voldoende getal zullen moeten zijn om niet de minste twijfel nopens de richting der wegen te laten bestaan.

Art. 29. De conducteurs en de pikeurs zullen de in uitvoering zijnde werken van nabij volgen, dikwijls bezoeken en na hunne voltooiing er zich van verzekeren dat zij met zorg en naar de regels der kunst uitgevoerd werden. Zij zullen er verslag over uitbrengen bij het college van burgemeester en schepenen met verzoek er gevolg te willen aan geven.

Moest een gemeentebestuur dergelijk verzoek van de hand wijzen dan zullen de betrokken agenten van de technische dienst de zaak aan de Bestendige Deputatie voorleggen die erover beslissen zal.

§ 4. Beplantingen

Art. 30. Het snoeien der bomen en der hagen, langs de buurtwegen geplant, zal vóór 1 april, door de zorgen en op de kosten der aanpalende eigenaars, pachters of huurders gedaan worden.

Het snoeien zal verricht worden derwijze dat de takken der bomen, de stronken, de jonge scheuten, de struiken, met één woord, alle gewas dat op de grachten en de boorden der wegen zou uitspringen, gans afgekapd wordt en dat de hoogte der hagen, geplant in de strook door art. 31 van deze verordening bepaald, gebracht wordt op ten hoogste 2 meter, van af de grond gemeten.

De eigenaars van beplantingen langsheen de buurtwegen zijn gehouden dezelve te doen snoeien op hetzelfde tijdstip.

Art. 31. De boordeigenaars die op hun eigendom, binnen de afstand van 2 meter, vanaf de boord van de weg of van af de bovenbuitenkant der gracht, beplantingen verlangen aan te leggen, mogen dit slechts doen na een schriftelijke toelating van het gemeentebestuur, dat tezelfdertijd de lijnrichting zal aangeven.

De lijnrichting zal volgende regels in acht nemen:

1. Bomen en schaarhout mogen slechts geplant worden op een afstand van minstens 1,50 m van de boord van de weg of van de buitenkant van de gracht.

Het is verboden schaarhout meer dan 7 jaren te laten opgroeien.

2. De afstand tussen hoogstammige bomen zal minstens 8 meter bedragen; die tussen stronk- en hoogstammige bomen, om de beurt geplant, zal 4 meter zijn.
3. Hagen mogen slechts geplant worden op een afstand van minstens 0,50 m. van de boord van de weg of van de buitenkant der gracht.

§ 5. — Bouwen en uitgraven langsheen buurtwegen

Art. 32. Geen gebouwen of constructies mogen opgericht of hersteld worden binnen de afstand van zes meter van af de scheidingslijn van een buurtweg zonder voorafgaande aanduiding van de bouwlijn door het college van burgemeester en schepenen (art. 90, 7° der gemeentewet).

Men verstaat door scheidingslijn van een buurtweg de uiterste boord van de weg of aan de buitenkant van de gracht.

Het college zal gehouden zijn uitspraak te doen binnen de vijftien dagen te rekenen van de dag der aanvraag, behalve beroep der belanghebbenden bij de Bestendige Deputatie, die, ingeval van machtiging, de lijnrichting der gebouwen zal aanduiden.

Geen oprichting van windmolens zal kunnen gemachtigd worden langs een buurtweg, tenzij op een minimum afstand van 45 meter van de kruin van de weg.

De gemeenten zullen, op aanvraag der Bestendige Deputatie, een plan van aanleg hunner gemeente ter studie leggen. Dit plan zal voorzien: de bestaande wegen, de rechtmakingen en wijzigingen er aan toe te brengen en de nieuw aan te leggen wegen.

Buiten de scheidingslijn dezer wegen zal, naar gelang hunner belangrijkheid, een strook non-oedificandi (strook aan bouwing onttrokken) van 3 tot 8 m. voorgeschre-

ven worden.

(In de strook aan bouwing onttrokken en gelegen vóór de bouwlijn, mag geen kelder, put of zinkput, geen aal- of mestput gemaakt, geen mesthoop aangelegd worden, evenmin grachten of kuilen welke de bomen der baan zouden kunnen schaden. Het is verboden er hoogstammige bomen te planten, afsluitings- of scheidingsmuren op te richten en reklaamborden van welke aard, vorm of afmeting ook, er op aan te brengen).

Op aanvraag der gemeentebesturen zal de Bestendige Deputatie de provinciale technische dienst gelasten dit plan op te maken.

Art. 33. Uitgravingen langsheen de buurtwegen op een afstand van minder dan 10 meter van de scheidingslijn van de weg, alsmede tunnels of onderaardse gangen onder de buurtwegen, mogen noch behouden noch uitgevoerd worden, tenzij mits machtiging door de gemeenteoverheid of de Bestendige Deputatie verleend. De akte van machtiging zal buiten de voorafgaandelijk te nemen voorzorgen ook nog al de veiligheidsvoorwaarden opleggen voor het uitvoeren, instandhouden en het gebeurlijk vernietigen dezer werken.

§ 6. Algemene verordeningen

Art. 34. Het is uitdrukkelijk verboden:

1. Grote herstellings- of verbeteringswerken uit te voeren aan gebouwen of constructies staande langsheen de buurtwegen en uitsprong vormende op de rooi- of bouwlijnen door algemene richtings- of afpalingsplannen vastgesteld.
2. Graszoden uit te steken, aarde of materialen weg te nemen 't zij van de wegen, 't zij van hun hellingen, 't zij van de grachten die ze omzomen.
3. Verandering of verhindering toe te brengen aan het afwateren der wegen de waters naar de wegen zelf af te leiden tenzij het gemeentebestuur voor een afloop heeft gezorgd bij middel van duiker of brug.
4. Op de wegen te laten aflopen: waters voortkomende van werkplaatsen, fabrieken,

veestallen, paardenstallen en neerhoven; op de buurtwegen goten te openen, bestemd voor de afvoer der huishoudelijke waters, zonder de voorafgaande toelating van het gemeentebestuur; de reeds bestaande zullen kunnen vernietigd of veranderd worden volgens de voorschriften van de overheid, onverminderd de verworven rechten en behoudens in alle geval beroep bij de Deputatie vanwege de belanghebbenden.

5. Het vee te laten grazen in de grachten langsheen de wegen.
6. Over de wegen te rijden met een ploeg waarvan de kouter niet omhoog gezet is.
7. Op welke wijze ook een buurtweg of zijn aanhorigheden te beschadigen of minder bruikbaar te maken.
8. De vrije doortocht der wegen te hinderen door het opstellen van barelen, piketten, palen, of door het maken van kuilen of andere hindernissen.
9. Mesthopen, materialen, bomen of andere voorwerpen op de wegen te leggen; alleen in geval van bouwing zal het college van burgemeester en schepenen mogen toelaten dat er tijdelijk, en dit slechts voor de duur van het werk, materialen op de openbare weg worden geplaatst, onder voorwaarde dat zij nooit meer dan één derde van de breedte van de weg innemen, zonder, wel te verstaan, de doortocht te belemmeren.

De besturende overheid zal alle hindernis aan de vrije doortocht op de buurtwegen ambtshalve doen opruimen of wegnemen.

Art. 35. De aangelanden die, om zich naar hun woonstede te begeven of om hun akkers te bebouwen, de grachten van een weg moeten overgaan, zullen gehouden zijn deze grachten te overkluizen bij middel van planken, brugjes of duikers, welke in goede staat zullen onderhouden worden en op zulkdanige wijze vervaardigd dat zij de vrije loop der waters niet beletten noch verhinderen.

Indien deze werken aan de gestelde voorwaarden niet voldoen, zullen de aangelanden gehouden zijn ze te wijzigen of er andere te maken zo spoedig mogelijk. Ingeval de aangelanden aan deze verplichting niet voldoen, wordt er van ambtswege op kos-

ten der nalatigen door het college van burgemeester en schepenen in voorzien, vijftien dagen na de sommatie die hun zal gedaan worden. Nochtans kunnen deze zich binnen de acht dagen in beroep voorzien bij de Bestendige Deputatie, die uitspraak zal doen binnen de termijn van een maand.

§ 7. Toezicht en politie

Art. 36. Het dagelijks toezicht, aan burgemeester en schepenen opgedragen, heeft voor doel de herstellingen aan te wijzen welke er moeten verwezenlijkt worden om de wegen in goede staat te behouden, nazicht er over te houden dat de werken tijdig worden uitgevoerd en er over te waken dat die werken, die ten laste der boordegenaars vallen, zoals het snoeien van bomen en hagen, op de geschikte tijd zouden gebeuren.

Dit toezicht heeft verder voor doel de innemingen en onrechtmatige toeëigeningen op het openbaar domein vast te stellen en te voorkomen dat er, zonder voorafgaande toelating, beplantingen langsheen de wegen worden aangelegd, dat aarde, graszoden, stenen of ander materiaal, behorende tot de wegenis of hare afhankelijkheden, worden weggenomen; eindelijk, dat de nodige verbeteringen aan de wegen worden aangestipt en dat er geen inbreuken worden gemaakt op gemeentelijke verordeningen waarbij bijvoorbeeld het verkeer op de zijkanten of de gaanpaden der buurtwegen verboden wordt.

Art. 37. Er wordt nadrukkelijk aan de brigadiers-veldwachters, de veldwachters en aan de beampten der gemeentepolitie aanbevolen, de schikkingen van het tegenwoordig reglement wel te doorgronden. Zij zullen er steeds op waken dat zij slipt nageleefd worden en alle overtredingen of inbreuken er op of er aan vaststellen en aan de bevoegde overheid overmaken.

De ingenieurs, de conducteurs, de pikeurs, de gemeenteoverheid en de politieagenten die, krachtens artikel 31 der wet van 10 april 1841 het recht hebben de overtredingen, begaan in zake buurtwegenis vast te stellen, zullen er zorg voor dragen de processen-verbaal op te maken zohaast zij kennis hebben van die overtredingen, zodat de plaatselijke verordeningen op de wegenis krachtdadig worden toegepast.

Omzendbrief van de gouverneur aan de gemeentebesturen van de provincie Antwerpen, d.d. 1 februari 1956, betreffende de atlas der buurtwegen

Uit de onderzoeken door de Provinciale Technische Dienst ingesteld naar aanleiding van aanvragen tot afschaffing of verlegging van buurt- of voetwegen, blijkt dat in verschillende gevallen de plaatselijke toestanden niet overeenstemmen met de wettelijke gegevens van de atlas der buurtwegen.

Ook komt het in vele gevallen voor, dat de ingediende dossiers onregelmatig of onvolledig zijn samengesteld, zodat zij voor herziening of vollediging dienen teruggezonden.

Ik heb de eer U te verzoeken, Mijne Heren, erop te willen waken dat de buurtwegen en voetwegen de ligging en afmetingen behouden door de buurtatlas aangegeven en dat geen ingeschreven wegen zonder de vereiste goedkeuring der hogere overheid vernietigd of gewijzigd worden.

Ook mogen geen nieuwe buurt- of voetwegen geopend worden tenzij hiertoe regelmatig de nodige machtiging bekomen werd.

Waar het gemeentebestuur ervan op de hoogte zou zijn of ervan in kennis zou worden gesteld, dat aan sommige buurt- of voetwegen, zonder regelmatige machtiging, wijzigingen zouden zijn gebracht, of dat zij zelfs zouden vernietigd zijn, dienen de nodige maatregelen getroffen om bedoelde wegen in de toestand te herstellen, zoals deze door de atlas wordt aangegeven. Indien dit door sommige omstandigheden niet meer mogelijk zou zijn, dient alleszins de bestaande toestand geregulariseerd.

7.2. Provincie Limburg

Huidige versie: OFFICIEUSE COORDINATIE REGLEMENT OVER DE BUURTWEGEN. Vastgesteld door de Provincieraad de 20 juli 1888, goedgekeurd door Koninklijk Besluit van 5 oktober, opvolgende, gewijzigd bij Provincieraad van 14.07.1908, 18.02.1954, 06.10.1969 en 05.10.1978

EERSTE HOOFDSTUK

Voorafgaande schikkingen

Art. 1. De wegen die het voorwerp van dit reglement uitmaken, zijn al de verkeermiddelen ingesteld voor het openbaar nut en die onder toepassing vallen van de wet van 10 april 1841, gewijzigd door de wetten van 20 mei 1863 en 19 maart 1866.

Art. 2. De grachten maken een aanhangsel der wegen uit; zij zijn alleenlijk tot de afloop van het water bestemd.

Art. 3. De reglementsschikkingen op de buurtwegen strekken zich uit tot de bruggen, brugjes, waterleidingen en andere kunstwerken die door of langs de wegen lopen, tot de gebouwen en beplantingen langs deze wegen.

Art. 4. De hoedanigheid van buurtweg en de breedte der wegen zijn vastgesteld door de plannen en beschrijvende tabellen, goedgekeurd krachtens de wet van 10 april 1841 en van 20 mei 1863, behoudens alle andere rechten.

II° HOOFDSTUK - ONDERHOUD DER WEGEN, MIDDELEN EN REKENDIENST

Art. 5. De buurtwegen worden onderhouden op kosten der gemeenten, behoudens de verplichtingen der aangrenzende eigenaars, waar zulks gebruik is. De gemeenten zullen in deze kosten voorzien zijn bij middel van hun gewone inkomsten en desnoods, bij middel der speciale aanslagen voorzien door de wet van 19 maart 1866.

In geval van ontoereikendheid dezer middelen, zal er in voorzien worden, in de landelijke gemeenten bij middel ener rol van aanslag, opgemaakt volgens de aanduidingen van art. 14 der wet van 10 april 1841, en in de steden bij middel van

opcentiemen op het hoofdbedrag der rechtstreekse belastingen, patenten, medebegrepen.

De fondsen voortkomende van bareelrechten geheven op de buurtwegen, zullen tot het onderhoud deze wegen gebruikt worden; het gebeurlijke overschot zal tot onderhoud van andere wegen kunnen dienen.

Art. 6. De rol van aanslag voor het onderhoud en de verbetering der buurtwegen zal opgemaakt worden door het College van Burgemeester en Schepenen overeenkomstig het model gegeven door de Bestendige Deputatie.

Art. 7. De arbeidsdagen opgelegd aan de inwoners kunnen in taken omgezet worden; de rol zal duidelijk dezer plaats en uitgestrektheid vermelden.

Deze taken zullen ter plaatse aangewezen worden door grensstenen, -palen of andere tekens.

De aangeslagenen die niet op gestelde tijd voldaan hebben, zullen de schatting in geld moeten betalen.

Art. 8. De gemeenteraden zullen vooraf de grondslagen en het tarief vaststellen voor de omzetting der arbeidsdagen in taken.

In dit geval zal begrepen worden de schatting van een kubieke meter grondstoffen, vervoerd op de verschillende wegen, van een kubieke meter aardwerk, van een lopende meter gracht of van alle andere uit te voeren werken zoals vervoer, bekiezeeling.

Art. 9. De opcentiemen afzonderlijk te besteden aan de wegen, zullen berekend worden op het hoofdbedrag der grond- en personele belastingen en der patenten. Het getal dezer centiemen zal vastgesteld worden voor 1 september door de gemeenteraden en moet even hoog zijn voor iedereen aard van belasting; zij zullen gebracht worden in de rollen dezer belastingen en ingebeurd terzelfdertijd als het hoofdbedrag, door de ontvangers van de Staat. Te dien einde, zal er ten behoorlijken tijde een algemene staat der speciale opcentiemen te hebben in iedere gemeente aan de bestuurder der rechtstreekse belastingen gezonden worden.

Art. 10. De grondslag van het bedrag waarvoor de staatsdomeinen die inkomst geven, moeten bijdragen, zal in geval van betwisting tussen het gemeentebestuur en de do-

meinen, door een tegenstrijdige schatting uitgewezen worden.

Ieder bestuur zal een schatter benoemen. In geval van verdeeldheid, zal de Bestendige Deputatie een derde schatter tot uitwijzing benoemen.

Men zal dezelfde handelswijze volgen voor de uitvoering van artikel 23 der wet.

Art. 11. De rol zal voorlopig vastgesteld worden door de gemeenteraad in de eerste vijftien dagen der maand oktober van het jaar, dat voorafgaat aan dat waarop de rol betrekkelijk is.

Art. 12. Het College van Burgemeester en Schepenen zal vervolgens de inwoners der gemeente verwittigen, bij middel van een bericht, afgekondigd in iedere sectie of gehucht, overeenkomstig artikel 102 der gemeentewet, dat zij gedurende vijftien dagen kennis van die rol kunnen nemen en bij de gemeenteraad kunnen reclameren, indien zij zich bezwaard achten.

Art. 13. De gemeenteraad zal binnen de acht dagen uitspraak doen.

Art. 14. Na vervulling dezer formaliteiten en ten laatste voor de 1ste december, zal de rol aan de Bestendige Deputatie overgemaakt worden met de aanvragen, rekwes-ten of reclamaties er op betrekkelijk en met de beslissingen van de raad. Daarbij zal gevoegd worden een eensluidend verklaard extract van de beraadslaging genomen krachtens artikel 9 tot vaststelling van het getal opcentiemen aan de belastingen.

Het gemeentebestuur zal er insgelijks bij vermelden of de aanslagen in natuur, zullen omgezet worden in geld.

Art. 15. De rol kan niet ingevorderd worden dan na uitvoerbaar verklaard te zijn door de Bestendige Deputatie van de provincieraad. Zij zal eisbaar zijn op de tijdstippen vastgesteld door dit College.

Art. 16. Het College van Burgemeester en Schepenen zal, onmiddellijk na ontvangst der rol, goedgekeurd door de provinciale overheid, doen overgaan tot de uitdeling der verwittigingen.

Art. 17. Iedere verwittiging zal een volledig extract der rol inhouden, met verzoek aan de aangeslagene om binnen de maand der ontvangst op te geven of hij in natuur wenst te voldoen, in zoverre nochtans er geen gebruik gemaakt zou zijn van de toela-

ting gegeven door artikel 18 der wet.

Art. 18. Ieder aangeslagene, die zich bezwaard zou achten, kan binnen het hoger gemeld tijdstip, een reclamatie indienen bij de Bestendige Deputatie, die uitspraak zal doen na de gemeenteraad gehoord te hebben. De reclamaties worden slechts aangenomen mits bijbrenging der kwijting van de aanslag, waartoe de aanslag in natuur voor dat geval noodzakelijk in geld moet omgezet zijn.

Art. 19. Na verloop ener maand na de afgifte der verwittigheden, zal de Burgemeester of de Schepen aangewezen tot het ontvangen der verklaringen van verkiezing voorzien in artikel 17, een juiste opgave maken en vaststellen:

1. van de aanslagen in natuur;
2. van de sommen te betalen tot afkoop dezer dagen aanslagen door de aangeslagenen die verklaard hebben in geld te willen voldoen of in gebreke gebleven zijn hun keus op te geven;
3. van de sommen te betalen ten gevolge der omzetting in geld van de aanslagen in natuur, overeenkomstig artikel 15.

Art. 20. Een dubbel der Staten vermeld onder de nrs. 2 en 3 van artikel 19 zal overgegeven worden aan de gemeenteontvanger, belast met de invordering der in geld eisbare aanslagen.

Art. 21. De aangeslagenen die verklaard hebben de hun opgelegde arbeidsdagen in natuur te willen voldoen, moeten zich de nodige werktuigen en gereedschappen anschaffen.

Zij kunnen zich doen vervangen door degelijke werklieden aangenomen door het plaatselijk bestuur.

Art. 22. De arbeidsdagen bestaan uit acht werkuren.

Het begin, het einde en de rusturen zullen vastgesteld worden door de burgemeester der gemeente.

Art. 23. Degene die de uren voor het werk vastgesteld niet stipt nakomt, zal als ontbrekend aanzien worden.

Art. 24. De plaatselijke overheden zullen jaarlijks, voor de aanvang der werkzaam-

heden, een afkondiging doen van de schikkingen vermeld in de drie voorgaande artikels.

Art. 25. Indien degenen, die de kwijting in natuur verkozen hebben, de hun opgelegde aanslagen niet voldoen, hetzij in persoon, hetzij door plaatsvervangers, zullen de plaatselijke overheden een staat der ontbrekenden opmaken. Deze staat zal een opgave inhouden van de sommen die de waarde der door hen veronachtzaamde werkzaamheden vertegenwoordigen en zal tot invordering aan de ontvanger overgegeven worden.

Art. 26. De inbeuring der in geld eisbare aanslagen wordt gedaan door de gemeententontvanger overeenkomstig de regels vastgesteld voor de inbeuring der belastingen van de Staat. De ontlastingen worden uitgesproken zonder kosten, en de rekeningen gedaan zoals voor de andere gemeente-uitgaven.

Art. 27. De ontvangers zullen in hun jaarlijkse rekeningen een afzonderlijk hoofdstuk voorbehouden voor de rekendienst betreffende op het onderhoud en de verbetering der buurtwegen.

Het batig slot dat na uitvoering der werken beschikbaar blijft, zal tot het onderhoud der buurtwegen bestemd worden.

HOOFDSTUKKEN III EN IV: INRICHTING EN BEVOEGDHEDEN VAN DE BUURTWEGENDIENST

Afgeschaft en vervangen door het hier bijgaand reglement d.d. 19.12.1946 houdende organiek reglement van de Provinciale Technische Dienst, gewijzigd bij reglement van 11 oktober 1962.

HOOFDSTUK V: POLITIE DER BUURTWEGEN

De artikelen 57 tot en met 81 zijn afgeschaft en vervangen door het besluit van de Provincieraad 05.10.1978, waarvan de tekst hier bij gaat.

Art. 57. De aangrenzenden, die toegangen over de weggracht tot particuliere eigendommen wenssen aan te leggen, zijn gehouden, na voorafgaandelijk daartoe behoorlijk machtiging gevraagd en bekomen te hebben, over deze grachten planken of brugjes of in de grachten buizen te leggen, die dusdanig zullen geplaatst worden dat

zij de vrije loop van het water niet beletten en die zuiver dienen gehouden te worden. Op de zijweg, die zijn oorspronkelijk profiel en helling dient te bewaren, mag geen enkele ophoging aangebracht worden, zodanig dat er steeds een regelmatige en voldoende helling is van boord van de rijweg af tot midden boven de geplaatste buizen of brug, bedekking inbegrepen.

Indien er buizen geplaatst worden, moeten deze een minimum doormeter hebben van 0,40 m. Zij worden zodanig geplaatst dat de vloeilijn 5 cm lager dan de geruimde bodem van de gracht ligt. Hun helling zal gelijk zijn aan deze van de gracht.

Het onderhoud van de buizen is ten laste van de verkrijger. In geval de afloop van het water zou gehinderd worden, zullen de machtigingsverkrijgers verzocht worden hun brugjes of buizen te veranderen. In geval van weigering of nalatigheid van hunnentwege, zal onder toezicht van de Buurtwegcommissaris, het College van Burgemeester en Schepenen de afbraak op kosten van de nalatige bevelen.

Art. 58. Indien de brugjes of buisleidingen in de grachten langer dan 10 m zijn, zal er voor iedere 10 m lengte een putje met kader en rooster moeten gebouwd worden, teneinde de oppervlaktewaters op te vangen.

Om dit te bereiken is het aanleggen van een watergreppel in verhard materiaal verplicht, evenals het bouwen van kopmuren aan begin- en eindpunt. De deksteen van deze kopmuren is zo opgevat dat de greppel normaal kan afwateren. De greppel dient zo aangelegd te worden dat het dwars afvloeiend water van zijweg en rijweg zonder hinder in de greppel kan terecht komen.

Art. 59. Wanneer er geen brugje of buisleiding bestaat op de plaats waar een erf dienstbaarheid van doorgang op de buurtweg uitkomt, daar waar een gracht nodig is, zal de plaatselijke overheid onder toezicht van de buurtwegcommissaris, na vastgestelde weigering van de eigenaars, voor wiens eigendommen deze erf dienstbaarheden nuttig is, er een doen aanleggen op hun kosten, in verhouding met de oppervlakte van hun eigendommen. Artikel 57 is verder integraal van toepassing op deze erf dienstbaarheden.

Art. 60. De aanvragen tot machtiging voor het aanleggen van toegangen, waarvan sprake in artikel 57, moeten worden gericht tot het College van Burgemeester en Schepenen.

De werken worden uitgevoerd onder toezicht van de buurtwegcommissaris aan wie op het eerste verzoek, het machtigingsbesluit van het College van Burgemeester en Schepenen moet worden getoond.

Art. 61. Het is verboden

1. innemingen te doen op de wettelijke breedte van de buurtwegen en voetwegen;
2. de grachten of riolen langs de wegen te beschadigen, te vernietigen of van richting te veranderen en putten te maken, aansluitingen van afvalwater aan te brengen, of dammen te leggen, zonder toelating;
3. graszoden, grond, zand, kiezel of andere materialen weg te nemen op de wegen of hun aanhorigheden;
4. er steenhopen, grond, puin of andere materialen te leggen, behalve ingeval van bouwwerken, en dan mits voorafgaande schriftelijke toelating van het College van Burgemeester en Schepenen, dat de eventueel noodzakelijke signalisaties en verlichting zal bepalen. De vrije doorgang mag in geen geval belemmerd worden; de volle breedte van de rijweg dient alleszins vrij te blijven. Het mengen, bereiden en starten van beton, mortel- of kalkspecie op de rijweg is verboden;
5. op de wegen, voertuigen, landbouwgereedschappen of andere zaken te laten staan van aard om nadeel te veroorzaken of de doortocht te belemmeren;
6. de wegwijzers, grensstenen, brugjes, brugleuningen, signalisatietekens of alle andere kunstwerken en aanhorigheden te beschadigen;
7. stenen of andere materialen, gebruikt of bestemd voor de buurtwegen weg te nemen;
8. welkdanige beschadigingen ook aan de rijweg, zijwegen, grachten en taluden te veroorzaken;
9. huishoudelijke en afvalwaters te laten uitlopen op de wegen;
10. over de buurtwegen te rijden met een ploeg waarvan de kouter niet opgeheven is of met boomslepers zonder rollen, kortom, met alle tuigen die aan de rijweg schade kunnen berokkenen, andere dan de gewone sleet door het verkeer veroorzaakt;

11. mesthopen, bietensilo's, boomstammen of eender welke andere stapeling op de grondschotel voor de wegen te maken;
12. langs de weg uitgravingen te doen van aard om zijn instandhouding in gevaar te brengen;
13. pulpsilo's te maken langs de verbeterde wegen, tenzij men al de maatregelen neemt voorgeschreven door de buurtwegcommissaris, opdat deze silo's niet schadelijk noch hinderlijk zouden zijn voor deze wegen, het verkeer en voor de openbare gezondheid. Er zal een behoorlijke buisleiding, minstens 0,40 m doorsnede, aangelegd worden in de gracht van de weg en over gans de lengte van de silo. De ganse zijweg zal met harde materialen belegd worden over heel de lengte van de silo. De pulp zal met aarde bedekt worden om zoveel mogelijk de slechte uitwasemingen te beletten. Rondom de silo zal een gracht van minstens 0,50 m diepte gegraven worden, die kan afwateren naar een sterfput, gelegen minstens 6,00 m van de grens van de weg. Deze sterfput zal minstens 1,00 m doorsnede hebben. De bodem zal minstens 1,00 m lager liggen dan de bodem van de gracht rond de silo.

Art. 62. Indien de particulieren de verplichtingen niet volbrengen hun door de wet of het reglement opgelegd, zal er na voorafgaandelijke verwittiging, welke zonder gevolg blijft, van ambtswege en op hun kosten, in voorzien worden door het College van Burgemeester en Schepenen onder toezicht van de buurtwegcommissaris.

Art. 63. Geen planting van bomen, hagen of andere afsluitingen zullen binnen een afstand van 3,00 m van de grens van de buurtwegen worden aangebracht zonder machtiging van het College van Burgemeester en Schepenen, op advies van de Hoofdingenieur-Directeur van de Provinciale Technische Wegendienst.

Die machtiging bepaalt de afstand die zal moeten bestaan tussen de beplanting en de grens van de weg.

Deze afstand zal niet minder mogen zijn dan 2,00 m voor de bomen en 0,50 voor de levende hagen en de afsluitingen met prikkeldraad. Het machtigingsbesluit bepaalt ook de tussenruimte die zal moeten bestaan van de ene boom tot de andere. Deze tussenruimte zal niet minder dan 6,00 m mogen zijn. De hoogte van de hagen geplant op minder dan 2,00 m van de limiet van de weg, mag niet meer dan 1,50 m bedragen.

Aan alle aansluitingen van wegen zal over een lengte van 6,00 m te rekenen vanaf het hoekpunt van de weggrens geen levende hagen mogen geplant worden noch een afsluiting geplaatst die de zichtbaarheid kan hinderen. Deze dient vervangen door een afsluiting in draad, derwijze aangelegd dat de zichtbaarheid volledig vrij blijft. Voor de bochten met een straal, kleiner dan 25,00 m wordt de hiervoren bepaalde lengte van 6,00 m gebracht op 10,00 in te nemen weerszijden het midden van de bocht.

Art. 64. Elk besluit van het College van Burgemeester en Schepenen, betreffende de machtiging voor aanplantingen of werken (voorzien in art. 63) dat niet overeenstemt met het advies van de Hoofdingenieur-directeur van de Provinciale Technische Weggendienst zal aan de goedkeuring van de Bestendige Deputatie worden onderworpen.

Art. 65. Geen beplanting zal door de plaatselijke overheid op de grondsotel van de buurtwegen mogen gedaan worden, dan na machtiging van de Bestendige Deputatie.

De afstand tussen de bomen en de grens van de rijweg of de greppel zal minstens 1 m bedragen. De afstand tussen de bomen en de grens van de private eigendommen zal eveneens minstens 1 m bedragen. Deze laatste afstand wordt op 2 m gebracht voor bomen die meer dan 3 m hoog worden.

Art. 66. par. 1: Er mogen geen gebouwen van welke aard ook, opgericht worden op minder dan vijf meter van de middellijn van alle buurtwegen. Deze minimum afstand wordt verhoogd tot zes meter van de middellijn:

- a) in alle gemeenten gelegen te noorden van de rijksweg DIEST-HASSELT-MAASTRICHT, met inbegrip van die waarvan het centrum door deze wegen doorkruist wordt;
- b) langs al de buurtwegen van grootverkeer.

par. 2: Op de grens van de wegen en voetwegen mogen wel opgericht worden:

- a) verplaatsbare afsluitingen, zoals betonplaten, geschoven in gegroefde betonpalen, voor zover hun hoogte 1,50 m niet overtreft;
- b) afsluitingsmuurtjes met een maximum hoogte van 0,50 m waarop een traliewerk van maximum 1,50 m hoogte mag geplaatst worden. De beperking voorzien in de laatste alinea van artikel 63 - afsluitingen op hoeken - kruis-

punten - bochten, is hier ook toepasselijk.

par. 3: verhoging van bestaande gebouwen op kleinere afstand dan voorzien door het huidig reglement, zullen slechts kunnen toegestaan worden op voorwaarden:

- a) dat aan de bestaande onderbouw geen versterkingswerken uitgevoerd worden van aard om de duur van de instandhouding van deze gebouwen te verlengen;
- b) dat ten voordele van de gemeente een hypothecaire inschrijving genomen wordt tot beloop van het bedrag van de meerwaarde door de uitvoering van de verhogingswerken aan elk gebouw toegebracht;
- c) dat de aanvrager - verkrijger een verklaring ondertekent waarbij hij zich verbindt voor zichzelf en zijn rechthebbenden of erfgenamen af te zien van elke eis tot schadevergoeding voor de meerwaarde in geval van onteigening van het ganse of gedeeltelijk verhoogde gebouw;
- d) dat er langs verbeterde wegen een minimum afstand bestaat van 4,00 m tussen het te verhogen gebouw en de rijwegas.

Deze bepalingen zijn niet toepasselijk op de gebouwen opgericht langs de buurtwegen van grootverkeer. Elk geval zal evenwel aan de goedkeuring van de Bestendige Deputatie onderworpen worden.

par. 4: Benzinepompen of het voetstuk waarop zij staan, moeten geplaatst worden op een minimum afstand van 2,50 m van de rooilijn van de buurtweg, tenzij een afwijking door de gemeenteraad, mits goedkeuring van de Bestendige Deputatie, wordt toegestaan. Deze afwijking zal echter niet toegestaan worden, wanneer de afstand tussen de benzinepompen of het voetstuk en de grens van de rijweg niet minimum 3,50 m is.

Het is verboden benzinepompen op te richten:

- 1. aan de kruispunten die voorzien zijn van verkeersgeleider of verkeerslichten over een afstand van 70 m gemeten van het kruispunt af.
- 2. Langs de binnenzijde van een bocht met een straal kleiner dan 130 m voor buurtwegen van grootverkeer, 50 m voor de gewone buurtwegen.

Dit verbod geldt eveneens over een afstand van 30 m vóór het beginpunt van de bocht voor de buurtwegen van grootverkeer en over een afstand van 20 m voor de gewone buurtwegen.

3. nabij heuveltoppen tenzij het uitzicht vanaf in- en uitrit tenminste 150 m bedraagt op de buurtwegen van grootverkeer en 75 m op de gewone buurtwegen.

Art. 67. De bepalingen van artikel 66 zijn van toepassing tenzij de bouwvergunning afgeleverd overeenkomstig de wet op de stedenbouw en de ruimtelijke ordening afwijkingen hierop toestaat.

Art. 68. Het bouwen van viaducten, voetbruggen, nijverheidsspoorwegen en andere bouwwerken, het plaatsen van zonnetenten, terrassen of kranen en dergelijke op voetpaden of rijwegen, onder, boven of langs de buurtwegen, kan door de gemeenteraad toegestaan worden. De beslissing van de gemeenteraad dient voorafgegaan van een onderzoek “de commodo et incommodo” hetwelk vijftien dagen zal duren.

Het gemeentebestuur zal de Hoofdingenieur-directeur van de Provinciale Technische Wegendienst van de aanvraag van dit onderzoek verwittigen.

De beraadslaging van de gemeenteraad wordt onderworpen aan de goedkeuring van de Bestendige Deputatie die geen van de door de raad opgelegde voorwaarden kan afschaffen. In geval ze haar goedkeuring weigert, zal ze de redenen van de weigering moeten opgeven.

Art. 69. Eenieder die werken uitvoert, zonder voorafgaandelijk de vereiste toelating te hebben verkregen, of die zich niet naar de voorgeschreven voorwaarden zal schikken, zal gestraft worden overeenkomstig artikel 96 van het reglement van de buurtwegen.

Art. 70. De eigenaars van hagen en bomen, langs de wegen geplant, moeten ieder jaar, voor de 1ste maart de takken snoeien die buiten hun eigendom overhangen. Al de hagen en struiken geplant op minder dan 2,00 m van de grenslijn van de weg of voetwegen, moeten geschoren worden voor de 1ste juni, derwijze dat de helft van hun dikte naar de kant van de weg niet meer dan 15 cm bedraagt. In geval van niet uitvoering of van slechte uitvoering, zullen de werken van besnoeiing van ambtswe-

ge uitgevoerd worden, volgens de aanduidingen van de buurtwegcommissaris of bijzondere agenten, door de zorgen van de plaatselijke overheden en op kosten van de eigenaars of huurders in gebreke.

Art. 71. De kosten waarvan sprake in de artikelen 57, 59 en 70 van dit hoofdstuk zullen geïnd worden op bijzondere rollen, door de gemeenteraad vastgesteld na onderzoek “de comodo et incommodo” en uitvoerbaar verklaard door de Bestendige Deputatie. Een tabel, met opgave van de sommen, opgelegd aan elke belastingschuldige in gebreken, in evenredigheid van de kosten door zijn nalatigheid veroorzaakt, zal, onder vertraging, aan de gemeenteontvanger overgezonden worden. (Besluit van de Provincieraad d.d. 19 juli 1897, goedgekeurd door Koninklijk Besluit van 22.8.1897).

Art. 72. De Bestendige Deputatie zal de afpaling van de buurtwegen voorschrijven in de gemeenten, waar zij deze bewerking nodig oordeelt.

Het College van Burgemeester en Schepenen zal de afpaling bevelen in al de gevallen waarin zal gesteld zijn dat de grenslijnen van een weg niet meer overeenstemmen met de aanduidingen van de Atlas van de Buurtwegen of van de goedgekeurde wijzigingen voortspruitend uit goedgekeurde plannen van rechtekking en verbreding, herleiding en andere.

Deze vaststellingen worden gedaan door een lid van het College en door de Buurtwegcommissaris.

De afpalingen zullen gedaan worden door de Gemeenteoverheid, overeenkomstig artikel 646 van het Burgerlijk Wetboek en de artikels 38 en volgende van het Landelijk Wetboek. Het College van Burgemeester en Schepenen zal de afpaling opdragen aan een Beëdigd meetkundig schatter.

De buurtwegcommissaris zal het College van Burgemeester en Schepenen bijstaan en toezicht hebben op de afpaling.

Art. 73. De Bestendige Deputatie zal de bijzonderheden van de te volgen formaliteiten en de wijze van plaatsing van de grensstenen voorschrijven.

Art. 74. De processen-verbaal van afpaling zullen onderworpen worden aan de gemeenteraad en vastgesteld worden door de Bestendige Deputatie. Alvorens een be-

slissing te treffen, zal dit college het advies van de buurtwegcommissaris inwinnen.

Art. 75. De kosten van de afpaling, die door de gemeenteoverheid bevolen wordt, zullen door de gemeentekas gedragen worden.

Art. 76. Wegwijzers, richtingsplaten, signalisatietekens, afbakeningstekens, zullen geplaatst worden langs de wegen van grootverkeer en langs de wegen die het karakter van grootverkeer hebben.

Zij zullen geplaatst worden op de plaatsen door de agenten van de Provinciale Technische Wegendienst aan te duiden, na overleg met de gemeenteoverheid en de Verkeerstechnische Dienst.

Art. 77. Vorm, afmetingen en kleur van de tekens, letters en cijfers, zullen moeten beantwoorden aan de voorschriften betreffende de wegsignalisatie op de rijkswegen.

Art. 78. De kosten van de aankoop en de plaatsing van de verkeerstekens vallen ten laste van de betrokken gemeenten.

HOOFDSTUK VI - DE KANTONNIERS

Art. 82. De kantonniers worden benoemd, geschorst en afgezet door de gemeenteraden; zij moeten aangenomen worden door de Provinciale opziener en de akten hunner benoeming moeten aan de goedkeuring der Bestendige Deputatie onderworpen worden.

De kantonniers der buurtwegen zullen voor de vrederechter van het kanton hunner verblijfplaats de eed afleggen vereist voor de kantonniers der Staatswegen.

Het onderhoud der wegen van twee of meer gemeenten kan aan een enkele kantonnier toevertrouwd worden met toelating der Bestendige Deputatie, na de gemeenteraden en de buurtwegcommissarissen gehoord te hebben. Het loon van zulke kantonnier zal voor iedere gemeente bepaald worden in evenredigheid van de onderhoudswerken en van het getal dagen.

In geval van onmogelijkheid zich met naburige gemeenten te verenigen en wanneer de werken geen Bestendige kantonnier vereisen, kunnen de gemeenten gemachtigd worden een kantonnier voor bepaalde dagen te benoemen.

Art. 83. De plaats van kantonnier kan slechts gegeven worden aan sterke en werkza-

me mannen, kunnende lezen en schrijven.

Art. 84. De werkuren der kantonniers zijn bepaald als volgt, de zondagen en verplichtende feestdagen niet inbegrepen, te weten van 8 u 's morgens tot 12 uur en van 1 uur tot 5 uur s namiddags.

Art. 85. De kantonniers mogen zich alleenlijk bezig houden met de werken nodig tot het onderhoud der steen- en kiezelbuurtwegen, aan hun zorgen toevertrouwd. Zij zijn gehouden de buurtwegcommissarissen nauwkeurig in te lichten over al hetgeen de dienst en de politie der buurtwegen aangaat.

In uitvoering van hun ambt, hebben zij slechts bevelen te ontvangen van de burgemeester der gemeente en van de buurtwegcommissaris.

Art. 86. De kantonniers zullen in hun woning een dienstboek hebben, overeenkomstig het voorgeschreven model en door de buurtwegcommissaris gemerkt. Dit boek is bestemd voor de inschrijving der reclamaties van al wie zich zou te beklagen hebben over de staat van een weg of over alle andere voorwerpen betreffende de buurtwegen. Het zal getoond worden aan de buurtwegcommissaris tijdens de bezoeken die hij zal doen in de gemeenten.

Art. 87. De kantonniers zullen op de arm een koperen halfronde plaat dragen van 10 cm hoogte, met het opschrift buurtwegendienst.

Art. 88. Het loon der kantonniers wordt per jaar vastgesteld en ten minste tweemaal per maand uitbetaald met een tussenruimte van ten hoogste zestien dagen.

Art. 89. De kantonniers hebben voor bijzondere plichten:

1. te zorgen voor de regelmatige afloop van het water der wegen en der aanhangende grachten en riolen, en alle verstopping in de uitlopen der kunstwerken te voorkomen;
2. de bermen, grachten en hellingen op te maken, en hiertoe in het goede jaargetijde de nodigen aardwerken te doen;
3. het stof en het slijk der wegen weg te ruimen;
4. de sneeuw weg te keren, het ijs te breken, zand, kiezel of asse te strooien op de plaatsen waar de doortocht gevaar oplevert;

5. vóór de broeitijd, de planten, distels en ander nadelig gras af te snijden of uit te rukken op de bermen en hellingen;
6. de wegen en de bermen van rollende stenen vrij te houden; de stenen in regelmatige hopen te behouden en op gelijke afstand;
7. de gaten in steen- of kiezelwerk te herstellen;
8. stenen te breken en in regelmatige vierhoekige hopen te zetten;
9. te waken op het behouden der grenspalen, der wegwijzers, der kunstwerken enz.
10. gedurig en regelmatig de kiezel te onderhouden, met de hoopjes te breken, de karsporen te vullen en gedeeltelijke ladingen te doen zo dikwijls het weder zulks toelaat;
11. te zorgen voor de beplantingen en voor de snoeiing van hagen en bomen, alsook voor de rupsenzuivering;
12. hun hulp aan de buurtwegcommissarissen te verlenen in de werken die zij op de buurtwegen zouden uit te voeren hebben;
13. op de wegen geen vervoer toe te laten dat verboden is door de reglementen over de vervoerdienst.

Art. 90. De gemeenten zullen aan de kantonniers de plaat leveren in art. 87 vermeld alsmede de nodige gereedschappen.

Art. 91. Behalve de werken bepaald in artikel 89, is er de kantonnier aanbevelen:

1. de werklieden van de gemeente of van de aannemers te bewaken, alsook de levering en het vervoer der materialen op de plaatsen aangeduid door de buurtwegcommissaris;
2. rekening te houden van de geleverde materialen;
3. nooit meer dan aan twee hopen materialen van dezelfde soort tegelijk te beginnen in iedere afdeling van het werk, en deze hopen geheel te gebruiken vooraleer aan andere te beginnen;
4. te zorgen dat de kiezelstenen, bestemd voor herstellingen, zoveel mogelijk eenvormig gekapt worden;

5. de verspreide stenen bijeen te rapen en dezelfde op hopen te zetten;
6. zonder uitstel, en zodra zij zich vertonen, de minste sporen en zakkingen te doen verdwijnen, en desnoods dezelfde toemaken met stenen en kiezel. Dit werk moet bij voorkeur in de lente of in de herfst gedaan worden;
7. van het vochtig weder gebruik te maken om aan de steenwegen de nodige herstellingen, de vereiste aan- en bijvullingen te doen, en van het droog weder, om de grachten te vegen, de bruggen en andere kunstwerken op te maken, alsook om alle zorgen te besteden aan het onderhoud der bermen;
8. op de steenwegen geen modderhopen of waterplassen te laten bestaan;
9. bij droogte het stof weg te keren;
10. de afvallen bij een te hopen om dezelve te drogen en te vervoeren naar de bunn aangewezen plaatsen.

Art. 92. De kantonniers mogen geen hulpwerkmannen nemen op kosten der gemeente zonder de voorafgaandelijke toelating van het schepencollege.

Art. 93. Alle overtreding van een der voorafgaandelijke artikels zal gestraft worden met een afhouding van 1 tot 2,- fr., die in geval van hervalling, zal verdubbeld worden. Een derde straf in hetzelfde jaar zal gevolgd worden van de afzetting, onder goedkeuring van de Bestendige Deputatie.

Art. 94. De kantonnier wien men zijn afzetting of ontslag heeft aangezegd, zal binnen de vier en twintig uren aan de Burgemeester der gemeente zijn plaat, zijn dienstboek en zijn gereedschappen moeten afgeven.

HOOFDSTUK VII: VERVOLGING EN BETEUGELING DER OVERTREDINGEN.

Art. 95. De overtredingen van de schikkingen van het tegenwoordig reglement zullen bevestigd worden door de Burgemeester en Schepenen, de agenten der gemeentelijke politie en de agenten der buurtwegen. Hun processen-verbaal zijn overtuigend, buiten bewijs van het tegenovergestelde.

Die der agenten van de gemeentepolitie moeten binnen de 24 uren bevestigd worden voor de vrederechter of zijn plaatsvervanger, voor de Burgemeester of een der Schepenen.

Zij zijn van de formaliteit van zegen en registratie ontslagen; zij dragen voor opschrift Pro Justitia.

Zij zullen binnen de drie dagen overgemaakt worden aan de officier van het openbaar ministerie bij het tribunaal van enkele politie.

Art. 96. Alle overtredingen van het tegenwoordig reglement, niet voorzien door bestaande wetten, zullen met de straffen van enkele politie gestraft worden (Provincieraad 14/7/1908).

Art. 97. De buurtwegcommissarissen van de kring waarin de overtreding begaan is, zullen zorgen voor de onmiddellijke uitvoering der vonnissen van veroordeling, en in geval van uitstel zullen zij er verslag over maken aan de Gouverneur der provincie.

Art. 98. Binnen de drie dagen, moeten de griffiers aan de Gouverneur een extract zenden van alle vonnissen gedragen inzake van buurtwegen, opdat er kunnen gehandeld worden volgens de vereisten van de dienst.

Binnen de acht dagen moeten zij aan de plaatselijke overheden en aan de opmaker van het proces-verbaal uittreksel doen geworden van de definitieve vonnissen van veroordeling, opdat dezelve kunnen ten uitvoer gebracht worden.

Art. 99. De onkosten dezer uittreksels zullen betaald worden door de gemeenten op wier grondgebied de overtreding begaan werd; te dien einde zullen de griffiers hun staten doen geworden aan de Colleges van Burgemeester en Schepenen, die zonder uitstel voor de betaling moeten zorgen.

Art. 100. Alle uitgaven en onkosten, van ambtswege gedaan door de plaatselijke overheden, ten laste van particulieren die nalaten of weigeren hun verplichting te vervullen, zullen ingebeeld worden op staten door de Bestendige Deputatie goedgekeurd, overeenkomstig artikel 138, par. I der gemeentewet. Het beroep bij de Bestendige Deputatie wordt slechts aangenomen mits bijbrenging van de kwijting der betaling.

Art. 101. De overtredingen op de buurtwegen zullen van ambtswege vervolgd worden door het openbaar ministerie.

ACHTSTE HOOFDSTUK: UITVOERING DER WERKEN.

Art. 102. Alle werken van verbeteringen aan de buurtwegen uit te voeren met de gelijke tussenkomst van de Staat en de provincie, zoals paveiwerken, bekiezelingen of kunstwerken, zullen voortaan het voorwerp uitmaken van openbare aanbestedingen te doen, hetzij door de Bestendige Deputatie, hetzij door de gemeenten. Zonder bijzondere machtiging van de Bestendige Deputatie, mag er aan deze regel geen uitzondering gemaakt worden.

Art. 103. De kohieren van lasten en voorwaarden, voorlopig aan de goedkeuring der Bestendige Deputatie te onderwerpen, zullen opgemaakt worden volgens de modellen, vastgesteld door dit College, en zullen desnoods naar de algemene voorwaarden verzenden in deze modellen vervat.

Art. 104. Voor alle weg of werk, gemaakt met tussenkomst van Staat en provincie, kan de Bestendige Deputatie (....§ afgeschaft art. 17 van het provinciaal reglement van 16 juli 1903, goedgekeurd door het koninklijk besluit van 31 december 1903) enen bestendigen opzichter benoemen, genomen door de ganse duur en tot na voorlopig ontvangst der werken. Bericht dezer benoeming zal aan de gemeentebesturen gegeven worden als ook aan de aannemer.

Art. 105. De opzichter zal eene halve uur voor de aankomst der werklieden op de werken zijn en zal dezelve slechts ene halve uur na hun vertrek verlaten.

Het is aan den opzichter verboden herberg, restaurant of logementshuis te houden.

Het loon van den opzichter zal in het bestek der werken voorzien worden.

Art. 106. De werken van onderhoud kunnen aanbesteed worden, hetzij voor ene gemeente afzonderlijk, hetzij voor verschillende gemeenten verenigd.

Art. 107. In geval van aanbesteding der onderhoudswerken voor ene vereniging van gemeenten, zal iedere gemeente in de algemene uitgaaf tussenkomen tot beloop van het bestek voor haar opgemaakt. Desnoods zullen de nodige sommen van ambtswege

in hunne begrotingen geschreven worden en de middelen aangeschaft overeenkomstig artikel 22 der wet van 10 april 1841.

NEGENDE HOOFDSTUK: Algemene schikkingen

Art. 108. Alle vorige reglementen op het stuk zijn afgeschaft.

Art. 109. Voor de uitvoering van dit reglement zullen de gemeentebesturen en de Arrondissementscommissarissen briefwisseling houden met de agenten van de provinciale technische dienst door tussenkomst van de dienstoverste, de provinciale Opziener verblijvende te Hasselt.

Art. 110. Het tegenwoordig reglement zal slechts uitvoerbaar zijn op de 1 januari die zal volgen op de goedkeuring des Konings.

7.3. Provincie Oost-Vlaanderen

7.3.1. Oude versie: Provinciale verordening van 21 juli 1843 op de buurtwegen met latere wijzigingen

HOOFDSTUK I : ERKENNING, AFPALING EN BEPLANTING DER BUURT- WEGEN

Art. 1. Onder de buurtwegen zijn begrepen alle wegen van de gemeenschap te lande, ten gemenen gebruike, de voetpaden, de dienstbaarheden van doorgang, door het publiek verkregen, in één woord, alle andere openbare wegen dan de grote wegen, de provinciale wegen en de geconcessioneerde wegen, waarvan de bewaking niet aan de plaatselijke overheid behoort. Onder de buurtwegen worden tevens gerangschikt de bruggen, heulen, waterleidingen, riolen en andere afhankelijkheden van die wegen, alsmede de grachten die ze omzomen.

De plaatselijke besturen zullen zorgen dat al deze gemeenschapsmiddelen worden aangewezen op de plannen van richting en afpaling der buurtwegen, waarvan de opmaking bij artikel 1 der wet van 10 april 1841 wordt bevolen.

Art. 2. De buurtwegen zijn in vier klassen verdeeld :

De eerste klasse bevat de oude wegen, leidende van stad tot stad, waarvan de breedte door de voormalige verordeningen op twaalf meter (40 voeten) bepaald is;

De tweede klasse, de wegen leidende van gemeente tot gemeente, of op grote banen of aan veren uitkomende, en waarvan de breedte op zes meter (20 voeten) bepaald is;

De derde klasse bevat de wegen leidende naar de onderscheiden plaatsen van dezelfde gemeente, niet onder de twee eerste klassen begrepen, en waarvan de breedte op 4 meters (14 voeten) is bepaald;

De vierde klasse, de openbare landwegen, langs welke men met paarden en voertuigen rijdt, en de voetwegen, waarvan de breedte door de oude plaatselijke gewoonten en gebruiken is bepaald.

Art. 3. De buurtwegen, die een grotere breedte hebben dan die aan de klasse tot welke zij behoren toegewezen, zullen ze blijven behouden, behalve de veranderingen, welke daaraan zouden kunnen worden gebracht, mits vervulling der vormen bij art. 28 der wet van 10 april 1841 voorgeschreven¹.

Art. 4. De aanpalende eigenaren zullen het recht van planten op de buurtwegen, langs hun eigendommen, blijven behouden mits zich naar de volgende schikkingen te bepalen :

- de wegen van eerste klasse zullen op een afstand van een halve meter van hun boord mogen worden beplant met een rij hoogstammige bomen, op zes meter van elkaar geplaatst ;
- de wegen van tweede klasse, tenminste negen meter breedte hebbende, en die van derde klasse, welke tenminste zes meter breed zijn, zullen op gelijke wijze als die van eerste klasse mogen beplant worden.

Art. 5. Het is verboden te planten op de buurtwegen van tweede klasse die minder dan negen meter breedte hebben, op die van derde klasse welke minder dan zes meter breed zijn, alsmede op die van de vierde klasse, die op verbeurte een boet van vijftien frank, en verwijzing tot herstelling der plaatsen in haar oorspronkelijke toestand, overeenkomstig art. 32 en 33 der wet van 10 april 1841.

Dezelfde straf en dezelfde herstellingen zullen worden uitgesproken tegen hen die op de wegen, bij art. 4 vermeld, zullen hebben beplant, zonder de voorgeschreven afstanden te hebben in acht genomen, die er tronken zullen hebben geplant, of de hoogstammige bomen in tronken zullen hebben veranderd.

¹ Artikel 28 der wet van 10 april 1841 is vervangen geworden door artikel 2 van 20 mei 1863

Art. 6. De, volgens de bepalingen der verordening van 21 juli 1818, op de buurtwegen geplante bomen, alsmede die bij art. 15 en 16 van dezelfde verordening gehandhaafd, zullen worden behouden.

Wat betreft de bomen, sedert en in strijd met de bepalingen der verordening van 1818 geplant, die zullen niet behouden mogen worden tenzij met toestemming der gemeenteoverheid en onder goedkeuring der bestendige deputatie van de provincieraad.

De gemeenteoverheid zal insgelijks, onder gelijke goedkeuring, indien het nut daarvan erkend wordt, beplantingen kunnen toelaten op de buurtwegen van een mindere breedte en om nadere afstand dan die bij de tegenwoordige verordening vastgesteld.

Art. 7. De gemeentebesturen zullen, overal waar de noodzakelijkheid er zich van zal doen gevoelen, tot de grensafpaling der buurtwegen doen overgaan.

Er zal tot deze werkzaamheid overgegaan worden, gelijkvormig de bepalingen van het landelijk wetboek.

(Beslissing van de provincieraad van 10 juli 1890 goedgekeurd door koninklijk besluit van 16 september 1890).

HOOFDSTUK II : ONDERHOUD DER BUURTWEGEN DOOR DE GEMEENTEN

Art. 8. Burgemeester en schepenen zullen voor het einde der maand augustus van elk jaar, de omstandige begroting opmaken of doen opmaken van de uitgaaf voor onderhoud, gedurende het volgende jaar, der andere gemeentewegen, dan die wier onderhoud ten laste valt der genootschappen van polders en wateringen, alsook der andere gemeentelijke kasseiwegen dan die, waarop weggelden bestaan, waarvan de opbrengst tot hun onderhoud of hun verbetering bestemd is. Zij zullen die begroting aan de gemeenteraad onderwerpen, in zijn eerste vergadering van de maand september, opdat hij de middelen beraamt om deze uitgaaf te bestrijden, overeenkomstig de bepalingen der wet van 10 april 1841.

Burgemeester en schepenen zullen, voor 15 september, deze begroting, met de be-
raadslaging van de gemeenteraad, aan de bestendige deputatie van de provincieraad
overmaken.

De bestendige deputatie zal, indien daartoe aanleiding bestaat, naar evenredigheid
van het derde der uitgaven, het getal of het bedrag der bijzondere centiemen in elke
gemeente te ontvangen vaststellen, overeenkomstig artikel 14, § 4, der wet van 10
april 1841, en het aan de bestuurder der rechtstreekse belastingen doen kennen.

Deze bijzondere centiemen zullen op de kohieren der rechtstreekse belastingen wor-
den gebracht, en gelijktijdig met de gewone centiemen, aan de gemeente toegekend,
worden ingevorderd. (Beslissing van de provincieraad van 20 juli 1848, goedgekeurd
bij koninklijk besluit van 9 augustus daaropvolgende.)

Art. 9. Voor het einde van de maand april van ieder jaar, zullen burgemeester en
schepenen of de door hen gemachtigde leden van de gemeenteraad een schouw doen
van al de buurtwegen van hun gemeente.

Het proces-verbaal van die schouwing zal de beknopte aanwijzing bevatten der
noodzakelijk erkende werken van herstelling, onderhoud of verbetering, voor elke
weg in het bijzonder, met inachtneming van zijn nuttigheid.

Het zal onmiddellijk en gedurende veertien dagen, ter inzage der ingezetenen, op het
secretariaat of in het gemeentehuis worden neergelegd; en de plaats en het tijdstip
van deze neerlegging zullen bij aanplakking en afkondiging worden bekend gemaakt.

Art. 10. Het kohier der prestaties, vermeld bij artikel 14 van gezegde wet, zal volgens
het hierbij gevoegd model door burgemeester en schepenen opgemaakt, en voorlopig
door de gemeenteraad worden vastgesteld, in de eerste helft van de maand oktober
van het jaar hetwelk aan dat, waartoe het betrekking heeft, voorafgaat. (Beslissing
van de provincieraad van 20 juli 1848, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 9 au-
gustus opvolgende.)

Het zal vervolgens, gedurende tenminste veertien dagen, ter inzage van de ingezete-
nen worden neergelegd, overeenkomstig artikel 19 der wet van 10 april 1841 en arti-

kel 135 der gemeentewet, hetzij op het gemeentehuis, hetzij op het secretariaat, of op het kantoor van de gemeenteontvanger, volgens dat het, tot gemak der inwoners, het meest passend zal worden bevonden.

Art. 11. Burgemeester en schepenen zullen, bij middel van aanplakking en afkondiging, de belastingschuldigen van de tijd en de plaats der neerlegging van het kohier verwittigen, tevens hun ter kennis brengende dat die welke zich overschat achten, gedurende die tijd hun bezwaren bij de gemeenteraad kunnen indienen.

Na afloop van de termijn, voor de indiening der bezwaarschriften bepaald, zal de gemeenteraad over die welke hem zullen aangeboden zijn, beslissen, en bepaald het kohier vaststellen, hetwelk onmiddellijk, met de bezwaarschriften en de daarop genomen beslissingen, aan de bestendige deputatie van de provincieraad zal worden toegezonden.

Art. 12. De prestaties, bij §§ 1 en 2 van artikel 14 der wet van 10 april 1841 vermeld, zijn verschuldigd door elke niet behoeftige persoon de gemeente tenminste gedurende drie maanden van het jaar te bewonen, hetzij achtereenvolgens, hetzij met onderbreking, indien hij hoofd van het huisgezin is, dat is te zeggen, indien hij afzonderlijke haard en huishouding heeft, of indien hij , uit enige andere hoegenaamde oorzaak, hoofd van een landbouw- of nijverheidsexploitatie of inrichting is. Worden alleen als behoeftigen aangemerkt de ingezetenen die gewoonlijk van het armbestuur onderstand genieten.

De prestatie, bij § 3 van artikel 14 der wet van 10 april 1841 vermeld, is verschuldigd voor ieder paard, last-, trek- of rijdier, zowel voor die welke last dragen of uitsluitend tot de veldarbeid worden gebruikt, als voor de dieren van weelde, in de gemeente gehouden door persoon, die ze tenminste drie maanden in het jaar bewoont.

Er wordt geen uitzondering gemaakt dan voor de dieren welke tot voorwerp van koophandel dienen of nog te jong zijn om ten dienste van het huisgezin of van de inrichting te worden gebruikt.

Art. 13. Zohaast burgemeester en schepenen het kohier door de bestendige deputatie van de provincieraad invorderbaar verklaard, ontvangen hebben, zullen zij het de

gemeenteontvanger overhandigen ten einde te worden ingevorderd, en zorgen dat de aanslagbiljetten binnen de veertien dagen kosteloos aan de belastingschuldigen worden uitgereikt, door de agenten den plaatselijke politie, door welke zij zich van de dag van die uitreiking zullen doen rekening geven.

Deze aanslagbiljetten zullen uitnodiging aan de belastingschuldige behelzen, om binnen de maand te verklaren of hij verstaat zijn aandeel in natura te voldoen. (Beslissing van de provincieraad van 20 juli 1948, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 9 augustus daaropvolgende.)

Art. 14. Na verstrijking van de maand, volgende op de reiking van de aanslagbiljetten, zullen burgemeester en schepenen aan de gemeenteontvanger de lijst overmaken van de belastingschuldigen, welke de prestaties in natura zullen verkozen hebben. De ontvanger zal, van zijn kant, binnen acht dagen aan burgemeester en schepenen een opgave doen toekomen, aanwijzende, voor ieder van deze belastingschuldigen, het getal gehele dagen zo van mannenarbeid als vervoer voor welke zij ten kohiere gebracht zijn, aangezien de breuken van dagen, naar luid van artikel 16 der wet van 10 april 1841 steeds in geld moeten worden voldaan.

Art. 15. De gemeenteontvanger zal, tot na de uitvoering der werken, de invordering opschorten van het bedrag der prestaties in natura te voldoen.

Art. 16. Burgemeester en schepenen zullen aan hen die prestaties in natura hebben gedaan, een bon op de gemeentekas van het bedrag van die prestaties, afleveren, berekend op dezelfde voet als zij ten kohiere zijn gebracht, namelijk voor de dagen van mannenarbeid, naar evenredigheid der $\frac{4}{5}$ van de waarde van het dagloon voor de toepassing der boeten, bij de wet van 28 september 1791 bepaald, en voor de vervoerdagen, naar schatting vastgesteld ter uitvoering van artikel 15 der wet van 10 april 1841. Deze bons zullen door de gemeenteontvanger in betaling der ten kohiere gebrachte prestaties worden ontvangen, en hij zal het bedrag ervan in uitgaaf brengen in het hoofdstuk van zijn rekening betreffende het onderhoud der buurtwegen.

Art. 17. Wanneer de werken zullen voltrokken zijn, zullen burgemeester en schepenen er bericht van geven aan den kohiere openstaande aanslagen of gedeelten van

aanslagen zal vervolgen. (Beslissing van de provincieraad van 20 juli 1848, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 9 augustus daaropvolgende.)

Art. 18. Het bedrag der bijzondere centiemen en dat van het kohier der prestaties zullen in de begroting der gemeente in ontvangst worden gebracht. Een gelijke som zal in uitgaaf worden gebracht voor het onderhoud der gemeentewegen, onverminderd die, welke de gemeenteraad op de inkomsten der gemeente zou hebben gestemd.

Op deze kredieten zullen worden vooraf genomen al de uitgaven betreffende het onderhoud van die wegen, alsmede de beloning van de gemeenteontvanger op het bedrag van het kohier der prestaties, bepaald op 4 t.h.

Indien deze kredieten een beschikbaar overschot aanbieden, zal dit aan de eerste uitgaven van dezelfde aard van het volgende jaar worden besteed, en zijn bedrag van de te verdelen som voor gezegd jaar worden afgetrokken. (Beslissing van de provincieraad van 20 juli 1848, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 9 augustus daaropvolgende).

Art. 19. De belastingschuldige, welke zullen verklaard hebben de hun opgelegde arbeidsdagen in natura te willen voldoen, zullen zich ter plaatse der werken moeten begeven, op de dagen en uren welke hun door burgemeester en schepenen zullen worden aangewezen.

Zij zullen zich van de nodige werktuigen en gereedschappen behoren te voorzien. Zij zullen zich, ten genoegte der plaatselijke overheid, door kloeke werklieden mogen doen vervangen.

De prestaties van arbeidsdagen, paarden en lastdieren verschuldigd zijnde met geleiders en vervoermiddelen, zo zullen die, welke ze in natura voldoen, zich ook van karren of stortkarren moeten voorzien.

Art. 20. Wanneer een belastingschuldige zich ten bepaalde dagen, naar de hem aangewezen plaats niet zal hebben begeven, of slechts een gedeelte der verschuldigde prestaties zal hebben volbracht, hetzij door het overtreden der uren, of over de slech-

te uitvoering van zijn werk, hetzij met zich van de nodige werktuigen en gereedschappen niet te voorzien, of anderszins, wordt zijn aanslag eisbaar in geld, en de burgemeester zal onmiddellijk het aan de belastingschuldige toegewezen werk, ten koste der gemeente doen uitvoeren.

Art. 21. Indien de gemeenteraad nuttig oordeelt gebruik te maken van het vermogen, hem door artikel 17 der wet van 10 april 1841 vergund, om de prestaties, welke de belastingschuldigen zullen hebben verklaard in natura te willen voldoen, in taakwerk te verkeren, zal hij de grondslagen en het tarief van deze verkering bepalen, door middel van een beraadslaging, die aan de goedkeuring van de bestendige deputatie van de provincieraad zal worden onderworpen.

Dit tarief zal de dag van mannenarbeid in kubieke meter aardwerk, in lopende meter gracht of alle ander uit te voeren werk, alsmede de dag van voeren voor een paard of lastdier in kubieke meter aarde of bouwstoffen, vervoerd en ter plaatse der werkingen aangebracht, herleiden.

Art. 22. Wanneer het onderhoud der buurtwegen het gebruik der vervoermiddelen niet vordert, zullen burgemeester en schepenen, bij het onderwerpen aan de gemeenteraad van het ontwerp van het kohier der prestaties en centiemen, hem voorstellen de omkering in geld der prestaties van arbeidsdagen van paarden en lastdieren te stemmen, onverminderd het vermogen dat hem het art. 18 der wet van 10 april 1841 is toegekend, om tevens de omzetting in geld der dagen mannenarbeid te stemmen.

Welke ook de beslissing van de gemelde raad is, burgemeester en schepenen zullen ze met hun opmerkingen, aan de bestendige deputatie van de provincieraad overmaken.

Art. 23. Het aanleggen, het onderhouden en het herstellen der bruggen, heulen en waterleidingen zijn in de uitgaven, bij artikels 8 en 18 vermeld, niet begrepen; het onderhoud van die werken, buiten die welke de aanpalende eigenaars gemachtigd zouden geweest zijn aan te leggen met last ze te onderhouden, is een gemeente-uitgave.

HOOFDSTUK III: ONDERHOUD DER BUURTWEGEN DOOR DE AANPALENDE EIGENAARS

Art. 24. De herstellingen en het onderhoud van al de openbare wegen, in art. 1 vermeld, buiten die waarvan het onderhoud aan de genootschappen van polders en wateringen behoort, zijn ten laste der eigenaars² van weerszijden tot het midden van de weg.

Art. 25. De eigenaars² zijn insgelijks belast met het delven, reinigen en onderhouden der grachten die tegenwoordig de buurtwegen omzomen, alsmede van die, waarvan het aanleggen nuttig zou worden bevonden, ten einde de afloop der wateren te vergemakkelijken. Zij zijn belast met het onderhoud der zijwegen en grachten der gemeentelijke kasseiwegen, buiten die waarop weggelden worden geheven.

Art. 26. De buitengewone werken der wegen, het opbouwen, onderhouden en herstellen der bruggen, heulen en waterleidingen uitgenomen die welke de aangelanden zouden gemachtigd zijn te maken onder last van ze te onderhouden, zijn ten laste der gemeente.

Art. 27. Burgemeester en schepenen zullen jaarlijks, voor de eerste mei, de schouw doen van al de buurtwegen en hun afhankelijkheden. Zij zullen proces-verbaal ervan opmaken, en daarin de herstellingen aanwijzen, door iedere aangelande uit te voeren, met aanduiding van de tijdstippen waarop zij zullen moeten worden aangevangen en

² De woorden “of gebruikers” zijn weggelaten geworden ingevolge de beslissing van de provincieraad van 13 juli 1881, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 20 augustus daaropvolgende, en de beslissing genomen door de bestendige deputatie de 17e oktober 1885, krachtens art. 107 der provinciale wet en goedgekeurd bij koninklijk besluit van 8 december daaropvolgende

voltrokken. Zij zullen zorg hebben deze tijdperken derwijze te bepalen dat de werken gelijktijdig op gehele breedte en lengte van de weg kunnen worden uitgevoerd.

Art. 28. Dit proces-verbaal zal uiterlijk op 15 mei, op het secretariaat of in het gemeentehuis worden neergelegd, en aldaar gedurende veertien dagen, ter inzage der ingezetenen, blijven berusten. De plaats en het tijdstip van die neerlegging zullen bij aanplakking en afkondiging worden bekend gemaakt.

Wanneer er beplantingen geveeld zullen moeten worden, of bij het proces-verbaal belangrijk erkende herstellingen uitgevoerd worden, zal een uittreksel van dit proces-verbaal, insgelijks voor 15 mei en kosteloos, door een agent van de plaatselijke politie worden betekend aan ieder aangelande eigenaar², overeenkomstig het voorgeschreven bij art. 13.

Art. 29. Zij die zich door het bevel van burgemeester en schepenen gekrenkt mochten achten, zullen voor 6 juni, hun bezwaarschrift rechtstreeks aan de bestendige deputatie van de provincieraad kunnen overleggen.

De reclamanten zullen daarenboven, voor hetzelfde tijdstip, een afschrift van hun bezwaarschrift aan de burgemeester moeten overleggen, die er een ontvangstbewijs zal van afleveren. (Beslissing van de provincieraad van 10 juli 1890, goedgekeurd door koninklijk besluit van 16 september daaropvolgend.)

De beslissing der bestendige deputatie zal aan de reclamanten worden betekend door een agent der plaatselijke politie, die er proces-verbaal zal van opmaken.

Hij, wiens bezwaren ongegrond zullen erkend geworden zijn, zal gehouden wezen de bevolen werken binnen veertien dagen na de betekening van de beslissing uit te voeren. (Beslissingen van de provincieraad van 11 juli 1844 en 4 juli 1883, goedgekeurd bij koninklijke besluiten van 16 augustus 1844 en 10 oktober 1883.)

Art. 30. Voor 15 juni zullen burgemeester en schepenen een tweede schouw van al de buurtwegen en hun afhankelijkheden doen, en ingeval de herstellingen bij het proces-verbaal van hun eerste schouw bevolen en welke tot geen klacht aanleiding gegeven hebben (beslissing van de provincieraad van 11 juli 1844, goedgekeurd bij

koninklijk besluit van 16 augustus daaropvolgende) niet zouden uitgevoerd wezen, of het slechts onvolkomen mochten zijn, zullen zij die van ambtswege doen uitvoeren; de bekostiging zal, bij wijze van vershot, uit de gemeentekas worden genomen. Zij zullen insgelijks ambtshalve doen uitvoeren de herstellingen ten laste der reclamanten, welke niet gedurende veertien dagen na de betekening der op het bezwaarschrift genomen beslissing mochten gedaan zijn, of slechts onvolmaakt zouden zijn uitgevoerd. (Beslissing van de provincieraad van 11 juli 1844, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 16 augustus daaropvolgende.)

Art. 31. De processen-verbaal der voorgemelde eerste en tweede schouwen zullen, daarenboven, in een daartoe afzonderlijk bestemd register worden overgeschreven.

Art. 32. De ingenieurs van de provinciale technische dienst zullen, voor 15 augustus van elk jaar, de schouw doen der buurtwegen in de gemeente van hun gebied. Zij zullen zich de processen-verbaal van de eerste schouw van burgemeester en schepenen doen voorleggen en zich verzekeren dat de daarin aangewezen herstellingen behoorlijk uitgevoerd geworden zijn. Indien zij erkennen dat al de nodige herstellingen niet werden bevolen, zullen zij daarin onmiddellijk voorzien door een bevel, dat in het register bij art. 31 vermeld, zal worden overgeschreven en waarvan een uittreksel zonder verwijl, aan elke belanghebbende voor zover hem betreft, in de vorm bij art. 28 voorgeschreven, zal worden betekend.

Zij die zich door dit bevel zouden gekrenkt achten, zullen, binnen 10 dagen, hun bezwaarschrift rechtstreeks aan de bestendige deputatie van de provincieraad kunnen overmaken.

De beslissing van de bestendige deputatie zal der reclamanten worden betekend in de vorm bij art. 29 voorgeschreven, en het proces-verbaal van deze betekening zal door de burgemeester aan de ingenieur van het gebied, binnen achtenveertig uren worden toegezonden. Hij wiens, bezwaarschrift ongegrond zal erkend geworden zijn, zal gehouden wezen de werken, door de ingenieur bevolen, binnen de 14 dagen van de betekening der beslissing van de bestendige deputatie uit te voeren. (Beslissing van de provincieraad van 10 juli 1890 goedgekeurd bij koninklijk besluit van 16 september daaropvolgende.)

Art. 33. Na verloop van de termijn, bij hun bevel ter uitvoering der werken vastgesteld, zullen de ingenieurs van de provinciale technische dienst zich opnieuw ter plaatse begeven, en indien de bevolen herstellingen, welke tot geen klacht hebben aanleiding gegeven, niet of slechts onvolkomen uitgevoerd zijn, zullen zij die van ambtswege doen uitvoeren en zal de bekostiging ervan, bij wijze van voorschot, uit de gemeentekas worden genomen. Zij zullen insgelijks ambtshalve doen uitvoeren de herstellingen ten laste der reclamanten, welke niet binnen 14 dagen na de betekening der op het bezwaarschrift tegen hun bevel genomen beslissing mochten gedaan zijn, of slechts onvolmaakt zouden zijn uitgevoerd. (Beslissing van de provincieraad van 10 juli 1890, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 16 september daaropvolgende.)

Art. 34. Burgemeester en schepenen zullen een omstandige staat van de uitgaaf der van ambtswege ten laste van elke aangelande eigenaar² uitgevoerde werken opmaken, en een afschrift daarvan aan de belanghebbende doen toekomen, met uitnodiging om binnen 14 dagen het bedrag ervan aan de gemeenteontvanger te betalen, of binnen dezelfde tijd, zijn bezwaren in te dienen, in geval hij zich daartoe gerechtigd oordeelt. Deze bezwaarschriften zullen de burgemeester of gemeentesecretaris worden overgelegd, die er een ontvangstbewijs zal van afgeven. Burgemeester en schepenen zullen ze onmiddellijk, met hun aanmerkingen, aan de bestendige deputatie van de provincieraad zenden. In geval van verwerping van het bezwaarschrift door de bestendige deputatie van de provincieraad, zal de betaling der onkosten van de ambtshalve uitgevoerde werken, door de aangelande eigenaar² binnen 14 dagen na de betekening der beslissing van dit college, moeten geschieden.

Bij gebrek van betaling, binnen de hierboven gestelde termijnen, zal de invordering van die uitgaven ten laste der achterstalligen, bij dadelijke uitwinning worden vervolgd, met inachtneming der pleegvormen ter invordering der rechtstreekse belastingen voorgeschreven.

Art. 35. De uitvoering van ambtswege geschiedt ten laagst mogelijke prijs, zonder dat er nochtans een openbare aanbesteding nodig is.

Art. 36. In de gevallen, bij de art. 30 en 33 voorzien, zal de aangelande eigenaar² daarenboven tot een boete van vijf tot vijftien frank worden verwezen.

HOOFDSTUK IV : OVER DE POLITIE DER BUURTWEGEN

Art. 37. Het is verboden binnen de afstand van 6 meter van de grens of van de buitenboord van de gracht van een gemeenteweg, gebouwen op te richten zonder voorafgaandelijk aan burgemeester en schepenen gevraagd en van hen bekomen te hebben de richting vermeld bij nr. 7 van het art. 90 der gemeentewet.

Het is verboden aan de bestaande gebouwen, welke volgens de algemene plannen van richting en afpaling voor verplaatsing vatbaar mochten zijn, grote herstellingen of bevestigingswerken toe te brengen.

Art. 38. De eigenaren, aan buurtwegen der drie eerste klassen belendende, zullen op hun eigendom noch hoogstammige bomen, noch tronken, noch kaphout mogen planten, tenzij op een afstand van een halve meter van de grens van de weg of indien er een gracht bestaat, waarvan de breedte 1m 50 niet overtreft, op de afstand van 50 centimeter van de buitenboord van deze gracht.

Het is de eigenaars verboden op hun gronden, liggende langs de buurtwegen van de vierde klasse, hoogstammige bomen, kaphout of tronken te planten op de afstand van minder dan drie meter van het middelpunt van de weg, zonder dat zij voorafgaandelijk daartoe schriftelijke vergunning vanwege het plaatselijke bestuur bekomen hebben.

De plantingen zullen op 6 m afstand moeten gedaan worden tenzij zij op meer dan 2 m afstand van de grens of de boord hierboven aangeduid werden verricht.

De hagen zullen slechts op vijftig centimeter der voorgemelde punten mogen worden geplant. (Beslissing van de provincieraad van 12 juli 1844, 15 juli 1864 en 13 juli 1881, goedgekeurd bij koninklijke besluiten van 16 augustus 1884, 17 augustus 1864 en 20 augustus 1881.)

Art. 39. Gemelde eigenaars zijn gehouden deze hagen jaarlijks voor 15 maart, ter hoogte van 1m 50, te scheren of in te korten, ten ware zij op de afstand van 1 m van

de grens van de weg of van de buitenboord der voormelde gracht geplant waren. (Beslissing van de provincieraad van 12 juli 1844; goedgekeurd bij koninklijk besluit van 16 augustus daaropvolgende.)

Zij zullen insgelijks verplicht zijn, voor hetzelfde tijdstip en op de vordering der plaatselijke overheid, de op hun eigendom of op de wegen zelf geplante bomen te snoeien, wier takken de vrije doortocht van met veldvruchten geladen of andere voertuigen zouden kunnen belemmeren.³

Art. 40. De aangelanden die, om zich naar hun woning te begeven, of hun landen te bebouwen, de grachten van een weg moeten overgaan, zijn gehouden over deze grachten planken of houten brugjes te leggen, derwijze vervaardigd dat zij de afloop van het water niet belemmeren. Zij zullen ook door burgemeester en schepenen kunnen gemachtigd worden om er gemetselde waterleidingen in te maken, op last van aan deze waterleidingen de door dit college voorgeschreven afmeting te geven.

Nochtans wanneer het overgangen betreft, welke onmiddellijk toegang moeten verlenen tot bouwingen, op de grens van de weg gebouwd, zijn waterleidingen in metselwerk of in gewapend beton in verhouding met de breedte ter gracht verplichtend. (Beslissing van de provincieraad van 2 december 1925, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 20 oktober 1926.)

Art. 41. Het is verboden op de wegen te laten aflopen de waters of overblijfsels van grondstoffen van werkhuizen, fabrieken, vee- of paardestallen en voorhoven voortkomende.

Art. 42. Het is verboden op de buurtwegen te rijden met wagens of karren, bespannen met meer dan 4 paarden, van 1 april tot 31 oktober, en met meer dan 6 paarden, van 1

³ De derde paragraaf van art. 39 is afgeschaft geworden door de beslissing van de provincieraad van 15 juli 1864, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 17 augustus daaropvolgende.

november tot 31 maart. Echter wordt daarvan uitgezonderd het vervoer van zwaar-wichtige onverdeelde voorwerpen, zoals bomen, molenstenen, enz.⁴

Art. 43. Zullen gestraft worden met boete van vijf tot vijftien frank :

1. Zij die de art. 37, 38, 39, 41 en 42 zullen hebben overtreden ;
2. Zij die een gracht, brug, heul of waterleiding zullen verstopt of die over een gracht metselwerken zullen hebben opgericht, zonder de in artikel 40 vermelde machtiging te hebben bekomen, of zonder de afmetingen, door het college van burgemeester en schepenen voorgeschreven, te hebben in acht genomen ;
3. Zij die door het plaatsen van een afsluiting ter bewaring van hun eigendom, de gehele of gedeeltelijke overstroming der wegen zullen hebben veroorzaakt ;
4. Zij, die op welke wijze ook, een buurtweg of zijn afhankelijkheden zullen hebben beschadigd of verslecht, of zijn breedte zullen hebben verminderd⁵;
5. Zij die een slagboom op een weg zullen hebben geplaatst, er palen zullen hebben geplant, of enig niet door het gebruik of de plaatselijke overheid gemachtigd werk zullen hebben aangebracht ;
6. Zij die de slagbomen, dijken of andere afsluitingen, door de plaatselijke overheid tijdelijk op de wegen geplaatst, zullen hebben weggenomen, verbroken of op enige wijze beschadigd ;
7. Zij die zouden aarde of bouwstoffen van de wegen, van hun schuinten of van de grachten die ze omzomen, zullen hebben weggevoerd.

Zij zullen daarenboven, indien er aanleiding toe bestaat, tot de herstelling der overtreding worden verwezen, overeenkomstig artikel 33 der wet van 10 april 1841.

⁴ Zie art. 17 van het algemeen reglement op de verkeerspolitie, vastgesteld bij koninklijk besluit van 1 februari 1934.

⁵ Zie art. 88, nr.9 van het landelijk wetboek.

HOOFDSTUK V : OVER HET TOEZICHT OP DE BUURTWEGEN

Art. 44. Burgemeester en schepenen zullen gestadig waakzaam zijn, en de agenten der plaatselijke politie doen waakzaam wezen, op het behoud der buurtwegen en het beteugelen der aanmatigheden en overtreding der bepalingen van de tegenwoordige verordening.

Zij zullen alle hindernis aan de vrije doortocht op de buurtwegen doen verdwijnen of ambtshalve doen wegnemen.

Art. 45. De ingenieurs van de provinciale technische dienst verzekeren zich in de gehele uitgestrektheid van hun gebied of de gemeentebesturen de hun, ten aanzien der buurtwegen, opgelegde verplichtingen vervullen. Zij onderzoeken de processen-verbaal van schouwing en de bevelen in het bij art. 31 vermelde register opgenomen.

In de maand december doen zij aan de bestendige deputatie van de provincieraad verslag over de toestand der buurtwegen in hun gebied, en in het bijzonder der gemeenten welke zij in de bijzonderheden hebben bezichtigd. In dit verslag duiden zij de plaatselijke besturen aan, welke onachtzaamheid mochten hebben aan de dag gelegd, alsmede die, welke zich door hun ijver en werkzaamheid in dit belangrijk vak van de openbare dienst mochten hebben onderscheiden.

(Beslissing van de provincieraad van 10 juli 1890, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 16 september daaropvolgende.)

Art. 46. Om de verjaring te vermijden, waarvan artikel 640 van het wetboek van strafrechtspleging⁶ en art. 34 der wet van 10 april 1841 gewagen, zullen burgemeester en schepenen mitsgaders de agenten der plaatselijke politie, zorg dragen om de overtredingen van de tegenwoordige verordening en de onrechtmatige toeëigeningen vast te stellen, zodra zij daarvan zullen kennis hebben.

De processen-verbaal, deze overtredingen en toeëigeningen vaststellende, na, desnoods, ingevolge artikel 31 der wet van 10 april 1841, bevestigd te zijn, zullen,

binnen drie dagen, aan het openbaar ministerie bij de rechtbank van enkele politie van het kanton, worden toegezonden.

HOOFDSTUK VI

Art. 47. De bepalingen van de tegenwoordige verordening opzichtsens het onderhoud der buurtwegen door de gemeenten zijn toepasselijk op de steden en gemeenten begrepen in de staat A, bij deze verordening gevoegd.

De bepalingen van deze verordening ten aanzien van het onderhoud der buurtwegen door de aangelanden, zijn toepasselijk op de steden en gemeenten begrepen in de hierbij gevoegde staat B.

De overige bepalingen van de tegenwoordige verordening zijn op de buurtwegen van al de gemeenten⁷ der provincie toepasselijk.

(Beslissing van de provincieraad van 10 juli 1890, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 16 september daaropvolgende.)

Art. 48. In geval van ontoereikendheid der gewone inkomsten van een stad, in de bij deze verordening gevoegde staat A begrepen, zal er ten hoogste in de twee derde gedeelten der uitgaaf voor het onderhoud der buurtwegen worden voorzien bij middel der prestaties, bij §§ 1, 2 en 3 van artikel 14 der wet van 10 april 1841 vermeld, en door de bewoners van het extra muros te voldoen.

In de steden welke in verschillende wijken verdeeld zijn, zal de omslag der uitgaaf per wijk plaats hebben.

⁶ Zie art. 93 van het strafwetboek en art. 23 der wet van 17 april 1878, inhoudende de voortitel van het wetboek van straffelijke rechtspleging.

⁷ Het woord “gemeenten” heeft het woord “steden” vervangen ingevolge de beslissing van de provincieraad van 4 juli 1883, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 10 oktober daaropvolgende.

7.3.2. Huidig Provinciaal reglement op de buurtwegen

(3^e Afdeling - Nr. 317/WR.)

Worde opgenomen in het bestuursmemoriaal van de Provincie, het provinciaal reglement op de buurtwegen dat het reglement van 21/07/1843 wijzigt, vastgelegd door de Provincieraad in zitting van 28/10/1976.

Gezien zijn reglement van 21 juli 1843 op de buurtwegen ;

Overwogen dat het noodzakelijk is dit reglement aan de huidige omstandigheden aan te passen ;

Gelet op de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen met latere wijzigingen ;

I. DRAAGWIJDTE VAN HET REGLEMENT

Art. 1. Voor de toepassing van dit reglement worden als buurtwegen aangezien : de wegen in de atlanten van de buurtwegen opgenomen bij toepassing van de bepalingen van de hoofdstukken I en II van de wet van 10/04/1841 op de buurtwegen met latere wijzigingen.

De buurtweg omvat niet enkel de eigenlijke rijweg, maar ook de afhankelijkheden van deze weg zoals: parkeerstroken, zoomwegen, taluds, fietspaden, grachten, riolen, waterafvoerleidingen, duikers en bruggen.

II. AFPALING VAN DE BUURTWEGEN

Art. 2. Het college van burgemeester en schepenen laat de buurtwegen afpalen, waar dit noodzakelijk blijkt. De afpaling geschiedt overeenkomstig de bepalingen van het landelijk wetboek.

III. ONDERHOUD VAN DE BUURTWEGEN

Art. 3. Elk jaar wordt op de gemeentebegroting een krediet voor wegenonderhoud uitgetrokken.

Het onderhoud omvat buiten het gewoon onderhoud van de eigenlijke rijweg en de afhankelijkheden, zoals in artikel 1 omschreven, o.a. ook het bestrijden van ijzel en sneeuw en het uitroeien van netels en distels.

IV. BEPLANTINGEN OP OF LANGS DE BUURTWEGEN

Art. 4. Op de verharde wegen mogen de gerechtigden slechts nieuwe beplantingen of herbeplantingen aanbrengen, voor zover de bomen op minimum 3 m afstand van de rand van de bestaande of geplande rijweg, of, indien een fietspad aanwezig of gepland is, op minimum 2 m afstand van de rand van dit fietspad kunnen geplant worden.

Op de niet verharde wegen mogen de bomen slechts op minimum 5 m afstand van de as van de weg geplant worden.

De bomen zullen op 6 m van elkaar en op 0,5 m van de binnenkant van de gracht, of, indien er geen gracht bestaat, op 0,50 m van de grens van de weg of de goedgekeurde rooilijn geplant worden.

Van deze bepalingen mag slechts afgeweken worden met vergunning van de Bestendige Deputatie.

Art. 5. Tenzij zij met de bepalingen van het vorige artikel in strijd zijn, mogen de bomen, die op de weg of een afstand van minder dan 8 m van de grens van de weg of van de goedgekeurde rooilijn wassen, niet geveld worden zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke vergunning van het college van burgemeester en schepenen.

V. AFSLUITINGEN

Art. 6. Levende afsluitingen moeten op minimum 0,50 m achter de grens van de weg geplant worden. Zij worden jaarlijks voor 15 mei geschoren of gesnoeid.

Dode afsluitingen moeten volledig buiten de grens van het openbaar domein staan.

Langs verharde wegen mogen de hagen en het ondoorzichtig gedeelte van de dode afsluitingen langs de bolvormige kant van de onoverzichtelijke bochten slechts een maximum hoogte van 0,75 m bereiken. Deze hoogte wordt gemeten vanaf het peil van de rijweg.

Art. 7. Geen enkele ingangsdeur of -poort mag op het openbaar domein opendraaien.

VI. VOORZIENINGEN LANGS DE WEGEN

Art. 8. Binnen de twee meter van de grens van de weg mogen geen alleenstaande publiciteitsborden van welke aard, vorm of afmetingen ook worden aangebracht.

Binnen dezelfde strook mogen evenmin aal- of rootputten noch bestendige mest- of vuilnishopen worden aangelegd.

VII. OVERWELVINGEN

Art. 9. Waar gronden enkel bereikbaar zijn door het overschrijden van een gracht, moet deze laatste door de eigenaar van de grond overwelfd worden.

Elke overwelving moet door het college van burgemeester en schepenen vergund worden. De vergunning stipuleert de uitvoeringsmodaliteiten, zoals : diepte, diameter van de buizen, het aanbrengen van toezichtputten enz. Ontvangers en greppels, om het water van de baan af te voeren, kunnen noodzakelijk worden geacht.

VIII. AFVALWATER

Art. 10. Het is verboden huishoudelijk of industrieel afvalwater, water afkomstig van overblijfsels van grondstoffen, van vee- of paardestallen, van root - of aalputten evenals regenwater, afkomstig van voortuinen of daken, op de weg te laten afvloeien.

Het regenwater moet afgeleid worden naar de grachten, waterlopen of riolen.

IX. ONDERGRONDSE OF BOVENGRONDSE INSTALLATIES

Art. 11. Het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse installaties (elektriciteit, water, spoor, enz.) moet vooraf gemachtigd worden door het college van burgemees-

ter en schepenen. Dit laatste schrijft de passende maatregelen voor, o.m. om de veiligheid van de weggebruikers te verzekeren.

X. SNEEUW EN IJZEL

Art. 12. Bij sneeuwval of ijzel zijn de gebruikers van de aanpalende eigendommen verplicht op de voetpaden een doorgang voor voetgangers vrij te maken en as, zand of een andere materie, die het uitglijden voorkomt te strooien.

Voor de huizen, die door verschillende gezinnen bewoond worden, rust deze verplichting op de bewoners van de gelijkvloerse verdieping, of, indien deze niet bewoond is, op de bewoners van de andere verdiepingen, te beginnen bij de eerste.

Bij vriesweder is het verboden op de openbare weg water te gebruiken voor alle verrichingen, die niet strikt onontbeerlijk zijn, zoals schuren, afwassen van gevels, wassen van voertuigen, enz.

XI. INNAME EN BESCHADIGING VAN WEGEN

Art. 13. Het is verboden de buurtwegen geheel of gedeeltelijk in te nemen, het publiek gebruik ervan te belemmeren, deze innemingen of belemmeringen in stand te houden of de weg op gelijk welke wijze te beschadigen.

Het college van burgemeester en schepenen zal elke belemmering van het publiek gebruik van de weg onmiddellijk doen verwijderen.

XII. SANCTIES

Art. 14. De overtredingen van dit reglement worden behoudens andersluidende wettelijke bepalingen, gestraft met een boete van 1 tot 25 fr. en een gevangenisstraf van 1 tot 7 dagen of met één van beide straffen.

Benevens de straf beveelt de rechter het herstel van de overtreding binnen de door hem bepaalde termijn. Hij machtigt het gemeentebestuur bij ontstentenis van de overtreder op zijn kosten in dit herstel te voorzien. Deze kosten zullen van de over-

treder teruggevorderd worden op een eenvoudige staat, door het college van burgemeester en schepenen opgemaakt.

XIII. OVERGANGSBEPALING

Art. 15. Het reglement d.d. 21 juli 1843 op de buurtwegen in de provincie Oost-Vlaanderen wordt ingetrokken.

7.4. Provincie Vlaams-Brabant

Huidig reglement: Brussel, 5 oktober 1954, Provinciaal politiereglement der wegen

TITEL II: BUURTWEGEN

ALGEMENE BESCHIKKINGEN

Art. 2. De wegen welke het voorwerp van dit reglement uitmaken zijn al de wegen van gemeenschappelijk gebruik of die van algemeen nut zijn, hetzij voor al de inwoners van een gemeente of van een gehucht, hetzij voor verschillende gemeenten en die onderworpen zijn aan het regime van de wet van 10 april 1841, gewijzigd bij de wetten van 20 mei 1863, 19 maart 1866, 9 augustus 1948 en 5 augustus 1953.

Art. 3. De hoofdingenieur-directeur van de Technische Wegendienst der Provincie is provinciaal wegencommissaris.

De eerstaanwezende ingenieurs en de ingenieurs zijn provinciale adjunct-commissarissen.

De districtchefs en de adjuncten-districtchefs zijn wegencommissarissen in hun district.

HOOFDSTUK EEN: MIDDELEN OM DE ONDERHOUDSKOSTEN DER BUURTWEGEN TE DEKKEN.

Art. 4. De buurtwegen worden onderhouden op kosten der gemeenten. Deze dragen deze last bij middel van hun gewone inkomsten en, in voorkomend geval, bij middel van bijzondere belastingen voorzien bij de wet van 19 maart 1866. Wanneer de geldmiddelen ontoereikend zijn, wordt er elk jaar in voorzien bij middel van een dienstverstrekkingsrol welke overeenkomstig de ter zake wettelijke beschikkingen opgemaakt wordt.

Art. 5. De belastingsrollen voor het onderhoud en de verbetering der buurtwegen worden volgens het hierbij gevoegde model door het schepencollege opgemaakt.

Art. 6. De rollen worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Art. 7. De afkondiging der rollen, de bezwaren der belastingsschuldigen, hun beroep bij de Bestendige Deputatie en, tenslotte, de inning der rollen geschieden zoals in zake gemeentebelastingen (art. 135, 136 en 137 der Gemeentwet)

Art. 8. De gemeenten komen jaarlijks tussen in de werkingskosten van de Provinciale Wegendienst voor een bedrag dat jaarlijks uit dien hoofde in ontvangst voorkomt op de begroting der Provincie. Dit bedrag wordt verdeeld door de Bestendige Deputatie tussen de gemeenten in verhouding met de uitgestrektheid van hun onderscheiden grondgebied.

Art. 9. De wegencommissarissen-districtchefs verstaan zich ieder jaar met de Colleges van Burgemeester en Schepenen wat betreft de aan de wegen uit te voeren werken; zij maken de bestekken ervan in drievoud op, bestemd respectievelijk voor de Gouverneur, de hoofdingenieur-directeur van de Provinciale Technische Dienst en aan de belanghebbende gemeentebesturen.

De rollen worden opgemaakt overeenkomstig de ramingen der bestekken, behoudens beroep bij de Bestendige Deputatie.

Art. 10. De gemeentebesturen die verlangen ontwerpen van wegen of van openbare gezondheid te doen opmaken, waar voor toelagen gevraagd werden, moeten zich tot de Bestendige Deputatie [??]

Na onderzoek van het nut van het ontwerp en van de waarschijnlijkheid van de aanstaande uitvoering der ontworpen werken en na het advies van de hoofdingenieur-directeur van de Provinciale Technische Wegendienst te hebben ingewonnen, aanvaardt dit College een vakman om bewust ontwerp op te maken en al de hiermede in verband staande afschriften der plannen, kaarten en bestekken te leveren, welke door de hogere overheid voor toelageaanvragen vereist worden.

Op verzoek der gemeentebesturen, zal de Bestendige Deputatie de Provinciale Technische Dienst ermee kunnen gelasten deze plannen op te maken, volgens de richtlijnen der artikels 13, 14, 15 en 16 van het organiek reglement van de Provinciale Technische Wegendienst.

Art. 11. De wegencommissarissen-districtchefs waken op de wegen over de uitvoering der politiewetten en trekken de rooilijnen.

Zij waken insgelijks over de stipte naleving der sociale wetten en uitbatingscontracten der autobussen.

Ieder jaar, in de maand maart, bezoeken zij de gemeentewegen om de herstellingen en de rechtekkingen aan te duiden welke er dienen aan gedaan.

In de maand augustus leggen zij een tweede bezoek af om na te gaan of de nodige werken behoorlijk werden uitgevoerd.

Een algemeen verslag over het resultaat van ieder der rondreizen wordt, binnen de vijftien dagen, overgemaakt aan de hoofdingenieur van de Provinciale Technische Wegendienst.

Buiten deze voorgeschreven rondreizen, leggen de districtchefs de bijzondere bezoeken af door de Dienst vereist.

Een lid van het College van Burgemeester en Schepenen vergezelt de wegcommissaris-districtchef in de door dit artikel voorgeschreven bezoeken alsmede in deze waarvan sprake in artikel 4 van het organiek reglement van de Provinciale Technische Wegendienst.

HOOFDSTUK II: BEWAKINGEN EN POLITIE DER BUURTWEGEN.

Art. 12. De schepencolleges, de veldwachters en vooral de wegencommissarissen-districtchefs en de wegencommissarissen-adjudictdistrictchefs waken erover dat de wegen in goede staat gehouden worden. Zij gaan ook na of zich geen wederrechtelijke aanmatigingen of inbezitnemingen hebben voorgedaan.

Indien het vrij verkeer belemmerd wordt, moeten de gemeente overheden de plaatsen in hun oorspronkelijke staat herstellen.

De wegecommissarissen-districtchefs en de wegecommissarissen-adjunctdistrictchefs moeten er ook voor zorgen dat de werken ten laste van particulieren zoals het snoeien van bomen en hagen, op bepaalde tijdstippen uitgevoerd worden: gans in het bijzonder trachten zij te beletten dat men aarde, zoden, stenen en andere aan de wegen toebehorende bouwstoffen zou wegnemen en dat men er uithollingen zou in graven. Tenslotte worden al de aan het verkeer toegebrachte hindernissen onmiddellijk door hen aangegeven bij de plaatselijke besturen die gelast zijn dienvolgens maatregelen te nemen.

Art. 13. De processen-verbaal waarbij overtredingen en vergrijpen inzake buurtwegen vastgesteld worden, zijn vrij van zegel en registratie. Bovendien vermelden zij "Pro Justitia". Zij worden overhandigd aan de ambtenaar van het openbaar ministerie bij de rechtbank van enkele Politie.

Art. 14. Het is verboden gelijk welke werken uit te voeren op een afstand van minder dan 4 meter van de wettige grens der wegen, vooraleer hiervoor de machtiging ontvangen te hebben van het College van Burgemeester en Schepenen. Na de wegecommissaris van het district gehoord te hebben, schrijft dit College, zo het nodig is, onder andere voor de aanplantingen, de maatregelen voor ten einde de belangen van de wegenis niet te schaden.

De rooilijn zal niet mogen gegeven worden op minder dan 2 meter van de grens der wegen voor hoogstammige beplantingen, en op minder dan 0,25 m. voor elke afsluiting die van aard is op de weg in te grijpen of het verkeer te hinderen of te belemmeren zoals bijvoorbeeld de levende hagen en de hagen in prikkeldraad.

Wanneer het gebouwen geldt die op de kant der wegen moeten opgericht worden, wordt de rooilijn getrokken door het Schepencollege op advies van de wegecommissarissen-districtchef.

Dit advies zal aan het Schepencollege gezonden worden uiterlijk binnen de tien dagen na de verzending der aanvraag aan de wegecommissaris van het district. De

machtiging zal schriftelijk gegeven worden en de rooilijn zal getrokken worden binnen de veertig dagen te rekenen van de dag waarop de aanvraag bij het gemeentebestuur aangekomen is: in de archieven der gemeente zal er minuut gehouden worden van de verleende machtiging en men schrijft er de dagtekening in van de verzending van het besluit naar de belanghebbende en naar de wegencommissaris van het district.

De belanghebbenden mogen bij de Bestendige Deputatie in beroep gaan tegen de besluiten van het Schepencollege. De wegencommissaris van het district mag insgelijks beroep aantekenen binnen de veertien dagen te beginnen vanaf de dag van de verzending der besluiten.

In geval van beroep geeft de ambtenaar er onmiddellijk kennis van aan het College van Burgemeester en Schepenen.

Het door de wegencommissaris van het district aangetekend beroep schorst de uitwerkselen van de besluiten van het College van Burgemeester en Schepenen tot wanneer de Bestendige Deputatie er over beslist heeft.

Indien het Schepencollege binnen het hogervermeld tijdsbestek van veertig dagen geen beslissing genomen heeft, mag de betrokken eigenaar zich eveneens tot de Bestendige Deputatie wenden die binnen de 30 dagen van de aantekening van het beroep een beslissing neemt.

Art. 15. De hagen en heesters die langs de wegen groeien mogen in stam niet hoger zijn dan 1,70 m. Zij moeten om de twee jaar vóór 10 april afgesneden en tot de vereiste hoogte teruggebracht worden.

Het struikgewas dat langs de wegen groeit moet alle 9 jaar vóór 15 april gekapt worden, over een breedte van 1,40 m. vanaf de wettige grens der wegen.

De bomen, hagen, heesters, struikgewas en knotbomen moeten ieder jaar vóór 15 april geschoren of gesnoeid worden zodat de takken niet over de weg kunnen hangen.

De in dit artikel bedoelde verplichtingen vallen ten laste van de eigenaars, vruchtgebruikers, huurders en diegenen die, op welke wijze ook, het genot hebben van de goederen op dewelke de te snoeien bomen, knotbomen, struikgewas, hagen en heesters zich bevinden.

Art. 16. Het maken, de opening en de diepte der grachten langs de buurtwegen worden, naargelang de gemeenten, door de plaatselijke overheden vastgesteld na advies van de wegencommissaris van het district gehoord te hebben; behalve voor dringende redenen mag de opening de 2 meter en de diepte 1 meter niet overtreffen; in dit geval wordt de zaak aan de Bestendige Deputatie voorgelegd die een beslissing treft, onverminderd de rechten die de eigenaar op een billijke vergoeding zou kunnen hebben.

Art. 17. De aangeërfden die de grachten langs de wegen moeten overschrijden om zich naar hun woning te begeven of om hun grond uit te baten, zijn verplicht over deze grachten planken of bruggetjes te leggen en te onderhouden welke zo aangelegd zijn dat ze de vrije afloop van het water niet hinderen. Indien deze werken deze afloop hinderen worden de aangeërfden er toe aangemaand er binnen een korte tijd andere te bouwen. Bij weigering of nalatigheid van hunnentwege zijn zij strafbaar met de straffen voorzien bij wet van 10 april 1841 op de buurtwegen en deze voorzien bij het huidig reglement.

Art. 18. Niemand mag de wegen omwerken of het huishoudwater of het water der werkhuizen, stallen, neerhoven, putten en pompen over de wegen laten vloeien.

Art. 19. De overtredingen van de beschikkingen van dit reglement waarvoor geen straffen voorzien zijn bij de wetten of reglementen van algemeen bestuur, worden gestraft met een boete van 1 tot 25 frank; bij herhaling der overtreding mag de rechter ongeacht de boete, een gevangenisstraf uitspreken van één tot zeven dagen.

Art. 20. Buiten de straffen, zal de rechter, indien nodig, de herstelling der boete bevelen in de termijn welke zal vastgesteld worden bij vonnis, en zal besluiten dat in geval van niet uitvoering, de lokale administratie er zal voor zorgen op de kosten van de overtreder.

Art. 21. Alle uitgaven, van ambtswege gedaan door de lokale overheden ten laste van particulieren welke nalaten of weigeren hun verplichtingen te vervullen, worden teruggevorderd krachtens artikel 33 der wet van 10 april 1841, op enkelvoudige staat opgemaakt door het Schepencollege.

Art. 22. De overtredingen op het politiereglement op de buurtwegen zullen ambts-halve vervolgd worden door het Openbaar Ministerie, zonder dat het nodig weze voor de gemeenten zich als burgerlijke partij aan te stellen.

Art. 23. Ieder vonnis in zake buurtwegen zal door de officier van het Openbaar Ministerie overgemaakt worden aan de Procureur des Konings van het Arrondissement ter uitvoering.

De officier van het Openbaar Ministerie, bij de politierechtbank, stuurt insgelijks onmiddellijk een gelijkluidend afschrift van het vonnis ter kennisgeving aan het belanghebbend gemeentebestuur alsmede aan de Provinciale Hoofdingenieur-Directeur van de Provinciale Wegendienst.

Art. 24. De boeten komen de gemeenten toe.

Art. 25. Overal waar er een kruising is van buurtwegen of waar er andere wegen overheen lopen, mag de Bestendige Deputatie, na de gemeentebesturen gehoord te hebben, deze ermede gelasten wegwijzers te plaatsen en te onderhouden die op leesbare wijze de gemeenten of gehuchten aanduiden naar dewelke die wegen leiden alsmede hoeveel kilometer zij van deze wegwijzers verwijderd zijn.

Art. 26. Huidig reglement wordt onderworpen aan de koninklijke goedkeuring krachtens artikel 39 der wet van 10 april 1841, gewijzigd door de latere wetten op de buurtwegen.

Het schaft de bepalingen van politie af opgenomen in het organiek reglement van de Provinciale Technische Dienst welke het voorwerp uitmaakt van zijn besluit van 13 mei 1948, gewijzigd door dit van 8 oktober 1952.

7.5. Provincie West-Vlaanderen

HUIDIG REGLEMENT:

HOOFDSTUK I: INLEIDENDE BEPALINGEN

Art. 1. De wegen die het voorwerp van de tegenwoordige verordening uitmaken, zijn al de verkeerswegen aangelegd of aan te leggen tot openbaar nut en vallend onder toepassing van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen, gewijzigd door de wet van 9 augustus 1948.

Art. 2. De hoedanigheid van buurtweg en de breedte van de wegen worden vastgesteld door de plans en de beschrijvende tabellen goedgekeurd door of ingevolge de wet van 10 april 1841, gewijzigd door de wet van 9 augustus 1948, behoudends de rechten van derde personen.

Telkens als de gemeenten rechten zouden te doen gelden hebben buiten het geen uit die oorkonden blijkt, zullen zij de processen-verbaal der schouwingen en inzonderheid de plans en beschrijvende tabellen raadplegen, die opgemaakt zijn ingevolge de provinciale verordening op de buurtwegen

in dagtekening van 10 juli 1818, en bovendien alle andere stukken en oorkonden.

Art. 3. De grachten maken deel uit van de weg.

Art. 4. De reglementsbeschikkingen betreffende de buurtwegen zijn ook van toepassing op de bruggen, brugjes, duikers en andere kunstwerken, die over, onder of langs de buurtwegen gelegen zijn, alsook op de bouwwerken (op de aangrenzende percelen) en de beplantingen op of langs deze wegen.

HOOFDSTUK II: ONDERHOUD VAN DE BUURTWEGEN

Art. 5. Het gewoon onderhoud van de buurtwegen met inbegrip van de grachten niet onderworpen aan de voorschriften van de wet van 7 mei 1877 en van de provinciale verordening op de onbevaarbare waterlopen, alsook de buitengewone onderhouds-

werken zijn ten laste van de gemeenten, zonder of met de geldelijke tussenkomst van Staat of Provincie.

Art. 6. Het bouwen, herstellen en onderhouden van de bruggen en duikers op de wegen valt eveneens ten laste van de gemeenten, ieder voor wat de werken op haar grondgebied betreft, tenware er afwijkende overeenkomsten of gebruiken tussen aanpalende gemeenten zouden bestaan. Hetzelfde geldt voor de wegwijzers en signalisatietekens. Het onderhoud en de herstelling echter van bruggen en duikers, door aangelanden in hun eigen belang gebouwd, blijven uitsluitend ten laste van deze eigenaars.

Art. 7. De provinciale technische dienst wordt, onder het bestuur van de Bestendige Deputatie, belast met het toezicht over de onderhoudswerken aan de buurtwegen.

Art. 8. Wat de werken betreft voorzien in bovenstaande artikelen, wordt er geen wijziging gebracht aan de verbintenissen tegenover de gemeenten aangegaan vóór het van kracht worden van deze verordening, noch aan de reglementen van de polders en de waterwegen.

Art. 9. Jaarlijks zullen de gemeenteraden in de krachtens art. 139bis van de gemeentewet gehouden verplichte zitting de nodige som tot het onderhoud van de buurtwegen in hun begroting voorzien.

Art. 10. Te dien einde zal een lid of een afgevaardigde van het schepencollege, gebeurlijke bijgestaan door de ingenieur van de omschrijving, ten gepaste tijde de nodige schouwingen doen.

Art. 11. In geval van nalatigheid of gebrekkig onderhoud van de buurtwegen, blijkend o.m. uit verzoek- of bezwaarschriften kan de Bestendige Deputatie de ingenieur van de omschrijving met de schouwingen belasten.

— De ambtenaren van de Technische Dienst brengen het plaatselijk bestuur op de hoogte van de voorgenomen schouwing. Zij worden tijdens deze verrichtingen door een afgevaardigde van het schepencollege vergezeld.

Art. 12. Indien een gemeente weigert of verwaarloost de sommen uit te geven die verplichtend op haar begroting voor het onderhoud van de wegen ingeschreven zijn, kan de Bestendige Deputatie, na de gemeente en de hoofdingenieur van de techni-

sche dienst gehoord te hebben, de ingenieur van de omschrijving afvaardigen om in de plaats van de gemeente te handelen, dit alles overeenkomstig artikel 88 van de gemeentewet. In dit geval vallen de reiskosten en het ereloon van de ambtenaar van de provinciale technische dienst ten laste van de betrokken gemeente. Deze reiskosten en het ereloon zullen door het betrokken bestuur ten voordele van de provinciekas moeten gestort worden.

Art. 13. Afschaft.

HOOFDSTUK III: BUURTWEGEN VAN GROOT VERKEER.

Art. 14. Alvorens advies uit te brengen nopens een voorstel er toe strekkend een buurtweg van groot verkeer te laten verklaren door de Koning, gaat de Bestendige Deputatie — zo zij dit wenselijk acht — tot een onderzoek over op de manier bepaald door de art. 1, 2, 3, 5, 6 en 7 van het koninklijk besluit van 26 juli 1832⁸.

Art. 15. Telkens als de Bestendige Deputatie van de Provincieraad het nodig acht, roept zij de afgevaardigden van de belanghebbende gemeenteraden bijeen onder het voorzitterschap van een lid van de Bestendige Deputatie of van de Provincieraad.

De Voorzitter heeft beraadslagende stem.

De Provincieraadsleden in de omschrijving van die gemeenten gekozen, mogen de vergadering bijwonen met beraadslagende stem. De ingenieur van het gebied zal er, wanneer hij daartoe verzocht wordt, met raadgevende stem tegenwoordig zijn.

⁸ Koninklijk Besluit van 26 juli 1832:

Art. 1. Alle aanvraag van een plaatselijk bestuur ter bekoming van de machtiging tot het heffen van eenen tol op eenen gemeenteweg of brug, zal, bij besluit van de Deputatie van den Provincieraad, in omliggende gemeenten tweemaal met acht dagen tussentijd en zonder kosten uitgeplakt worden. De raden dier gemeenten zullen daarenboven uitgenodigd worden hun advies uit te brengen binnen het tijdperk bepaald bij artikel 5.

Art. 2. Het zal de Deputatie vrij staan de aanplakking te bevelen binnen zulke andere gemeenten als haar zal nuttig schijnen.

Art. 3. In geval van verzet tegen de gedane vraag, zal de Deputatie, zoo zij het nodig vindt, een of meer commissarissen kunnen gelasten nadere inlichtingen te nemen.

Art. 5. De bezwaren of aanmerkingen waartoe de in de vorige artikelen vermelde ontwerpen zullen aanleiding geven, zullen gedurende twintig dagen te rekenen van de eerste aanplakking, door de plaatselijke besturen ontvangen, en door deze ten spoedigste aan de Deputatie van den Provincieraad ingezonden worden.

Art. 6. Al de bezwaren zullen bij het verzoek tot goedkeuring gevoegd worden.

Deze vergaderingen mogen geroepen worden om hun zienswijze te laten kennen:

1. over de wegen die het nuttig zou kunnen zijn buurtwegen van groot verkeer te verklaren;
2. over de richting van de nieuw ontworpen wegen en over de verdeling van de uitgaven onder de belanghebbende gemeenten;
3. over de wijze waarop de ingenieurs hun zending volbrengen;
4. over het leggen van buurtspoorwegen;
5. over het afstaan van wegen aan de Staat (niet van de Provincie).

Het proces-verbaal van elke zitting zal binnen de acht dagen naar de hoofdingenieur gezonden worden; deze ambtenaar zal het zonder uitstel overmaken aan het provinciaal bestuur, met de opmerkingen welke hij zal raadzaam achten over de uitgebrachte adviezen te maken.

Art. 16. De bepalingen van de artikels 9 tot en met 12 zijn van toepassing op de wegen van groot verkeer.

HOOFDSTUK IV: TOEZICHT

Art. 17. Het toezicht en de politie van de buurtwegen worden uitgeoefend door de gemeentebesturen, door de bevoegde agenten van de provinciale technische dienst, onder het gezag van de Bestendige Deputatie van de Provincieraad.

Art. 18. Indien de ambtenaren van de dienst van de wegen tijdens enige schouwing bevinden dat zekere werken een dringend karakter hebben ten einde ongelukken of onderbreking van het verkeer te voorkomen, verwittigen zij dadelijk het plaatselijk bestuur met verzoek de werken uit te voeren en brengen dit zonder uitstel ter kennis van de Bestendige Deputatie.

Mocht een gemeente in gebreke blijven de werken uit te voeren dan zal er langs bestuurlijke weg een verslag aan de Bestendige Deputatie gezonden worden. Zo nodig zal deze de uitvoering van ambtswege kunnen beslissen en de ingenieur ermede be-

Art. 7. Wanneer de ontworpen werken met de militaire stichtingen des Rijks, recht- of onrechtstreeks zullen verband hebben, zal de Minister van Binnenlandse Zaken met den Minister van Oorlog de

lasten. In dit geval vallen het ereloon en de reiskosten deze ambtenaar ten laste van de betrokken gemeente. Deze reiskosten en het ereloon zullen door het betrokken bestuur ten voordele van de provinciekas moeten gestort worden.

Op verzoek van de ambtenaar die met de ambtshalve uitvoering belast is, zal de gemeenteontvanger rechtstreeks, tegen kwijtschrift, de sommen betalen die aan de werklieden en de leveraars verschuldigd zijn.

Art. 19. Indien onderhoudswerken aan buurtwegen, waarvan het onderhoud ten laste van de wateringten valt, noodzakelijk blijken, zullen de beheerders van die instellingen door de zorgen van de Bestendige Deputatie hiervan in kennis gesteld worden.

De beheerders nemen de nodige maatregelen tot het uitvoeren van de werken.

In geval van bezwaar zal de Bestendige Deputatie beslissen.

HOOFDSTUK V: POLITIE VAN DE WEGEN.

Art. 20. Niemand mag welkdanig bouwwerk oprichten, vernieuwen, er grove herstelingswerken aan uitvoeren, gewoon onderhoud uitgezonderd, binnen de afstand van acht meter van de boord van een buurtweg, zonder van het College van Burgemeester en Schepenen de aanwijzing van de rooilijn, vermeld in artikel 90, 7° van de gemeentewet, bekomen te hebben.

De afstand zal genomen worden vanaf de buitenkant van de gracht of, vanaf de kruin van de glooiing indien de weg is afgevoerd of, vanaf de voet van de glooiing, zo de weg is opgevoerd.

De aanvraag moet schriftelijk aan het gemeentebestuur toegezonden worden.

Het schepencollege geeft de rooilijn aan op een eensluidend advies van de ambtenaar van de Provinciale Technische Dienst der Wegen.

Het gemeentebestuur is ertoe gehouden binnen de acht dagen na ontvangst van de aanvraag, de bundel van de ambtenaar van de Provinciale Technische Dienst der Wegen over te maken. Deze ambtenaar beschikt over een zelfde termijn van acht

middelen voor hunne uitvoering beramen.

dagen om zijn advies aangaande de rooilijn aan het gemeentebestuur kenbaar te maken. Heeft de gemeente na verstrijken van laatstvermelde termijn van acht dagen geen advies ontvangen, dan wordt het geacht gunstig te zijn.

Art. 21. De rooilijn is ofwel de grens van de weg ofwel de lijn vastgesteld door een bij koninklijk besluit goedgekeurd rooiingsplan of bijzonder plan van aanleg, ofwel door een naar behoren vergunde verkaveling.

Art. 22. Afgeschaft

Art. 23. Niemand mag in de grachten van de buurtwegen duikers bouwen zonder voorafgaande toelating van het schepencollege. De aanvraag moet schriftelijk gedaan en aan het gemeentebestuur toegezonden worden.

Het Gemeentebestuur zal binnen de twee maand na ontvangst van de aanvraag een beslissing nemen. Na deze termijn, of in geval van weigering, mag de aanvrager zich richten tot de Bestendige Deputatie, die binnen de twee maanden zal beslissen. Indien binnen deze termijn geen beslissing genomen wordt, dan mag de aanvrager zonder toelating tot de werken overgaan.

Tenzij bijzondere omstandigheden andere afmetingen zouden vereisen, zullen de duikers in de grachten met 1,50 m bovenbreedte een opening hebben van 0,50 m. Binnen diameter of een daarmee overeenstemmende opening en in de grachten met een bovenbreedte van 1 m en minder, een opening van 0,30 m binnendiameter.

Art. 24. Op de buurtwegen mag geen nieuwe beplanting geschieden wanneer de breedte tussen de binnenkant van de grachten niet minstens 7,00 m bedraagt.

De Bestendige Deputatie mag het planten toelaten op de wagen die een kleiner breedte hebben, indien de beplanting het verkeer, de bruikbaarheid en het goed onderhoud van de weg niet schaden kan.

De plantingen nadelig voor het verkeer, de bruikbaarheid en het goed onderhoud van de weg, zullen niet toegelaten worden. De wegen waarop geen beplantingen worden toegelaten zullen aangeduid worden door de Bestendige Deputatie, na de gemeenteraden, de technische dienst en de belanghebbende eigenaars te hebben gehoord.

De bomen zullen geplant worden op een afstand van minstens tien meter van elkaar en op vijftig centimeter van de binnenkant van de gracht. Deze afstanden mogen

niet gewijzigd worden zonder een voorafgaande toelating van de Bestendige Deputatie.

Art. 25. Niemand mag hoogstammige bomen planten in de aanpalende eigendommen op minder dan twee meter van de grens van de weg.

Wanneer echter een eigenaar van het krachtens voorgaand artikel verleend recht tot planten op de weg, geen gebruik maakt, mag hij soortgelijke bomen planten op 0.50 in van de grens van de weg.

De bomen zullen op een afstand van 10 m van elkander staan behalve wanneer zij meer dan drie meter van de weggrens zouden geplant zijn.

Mits toelating van de Bestendige Deputatie mag er van deze voorschriften afgeweken worden.

Levende hagen en kanthagen van kaphout zullen op minstens 0,50 m van de weggrens geplant worden, en zullen de hoogte van 1,50 m niet mogen overschrijden.

Zij zullen gesnoeid en gekapt worden op de tijdstippen door de gebruiken en de gemeenteverordeningen vastgesteld. Geen takken mogen over de wegen of de grachten hangen.

Art. 26. De aangelanden zijn verplicht de beplantingen op en langs de buurtwegen derwijze te snoeien, dat de wegen behoorlijk ontbloomd blijven, de lucht er vrij kan doorwaaien en het verkeer met voertuigen niet belemmerd weze.

De burgemeester of in zijn plaats de ingenieur van de technische dienst, zendt in voorkomend geval aan de aangelanden een verwittiging om binnen de veertien dagen tot de snoeiing over te gaan, en geeft de nodige onderrichtingen en aanwijzingen. Na verloop van deze termijn worden deze werken van ambtswege uitgevoerd.

Art. 27. In dit laatste geval schiet de gemeenteontvanger de onkosten van het vellen en snoeien voor, en gaat tot de inning over, overeenkomstig de regelen die voor het innen van de rechtstreekse belastingen gesteld zijn.

Art. 28. Niemand mag op welkdanige wijze een buurtweg dempen, wijzigen, verplaatsen of ten dele inpalmen. Niemand mag om welke reden ook, een buurtweg of zijn aanhorigheden schenden of beschadigen, de vrije doorgang er langs beletten of

verhinderen. Dit verbod geldt eveneens voor de grachten langs de wegen en voor de grachten die het water van de weg afleiden.

Art. 29. Het is verboden het afvalwater en de vuilnissen van werkhuizen, fabrieken, paarden- en veestallen en van hofplaatsen, of het spoelwater van woningen op de wegen of in hun grachten te laten aflossen.

Art. 30. De brugjes over de grachten dienen derwijze geplaatst te worden dat zij noch de afloop van het water, noch het peil van de grachten kunnen beïnvloeden.

Art. 31. Het is verboden onkruid en afval op de wegen te leggen en alzo de doortocht te hinderen.

Art. 32. Met straffen van enkele politie, overeenkomstig het artikel 32 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen worden gestraft diegenen die werken opgenomen in de artikelen 20, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30 en 31 uitvoeren of instandhouden in overtreding met de voorschriften van onderhavig reglement⁹.

Art. 32 - bis Overeenkomstig de bepalingen van het artikel 33 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen, beveelt de rechter, benevens de straf, indien daartoe grond bestaat, de herstelling van de overtreding.

Art. 33. De burgemeester en schepenen, de beambten van de gemeentelijke politie, en de beambten van de Provinciale Technische Dienst der wegen, die de titel van buurtwegcommissaris bezitten, hebben het recht de overtredingen en misdrijven inzake buurtwegen vast te stellen en er proces-verbaal van op te maken⁹.

⁹ Wet van 10 april 1841, art. 32 — de straffen die door de provincieraden zullen worden vastgesteld wegens overtreding van hunne verordeningen, ter zake van buurtwegen, zullen die van enkele politie niet te boven mogen gaan.

Art. 33 Buiten en behalve de straf, zal de Vrederechter indien daartoe redenen bestaan uitspraak doen over het herstellen van de overtreding binnen den tijd die door het vonnis, zal bepaald worden, en beslissen dat, bij gebreke van voldoening, het gemeentebestuur er in zal voorzien ten koste van den overtreder welke, uit kracht van hetzelfde vonnis, zal kunnen worden genoodzaakt tot de terugbetaling van de kosten, op eenen enkelen staat opgemaakt door het College van Burgemeester en Schepenen.

In geval van verzending van burgerlijken eisch voor de hoofdzaak te beslissen, zal de partij die de exceptie voorgesteld zal hebben, verplicht zijn zich voor de bevoegden rechter te voorzien en van hare verrichtingen binnen de maand te doen blijken; zoo niet, zal er met het onderzoek en de beslissing van de overtreding worden voortgegaan.

De zaken verzonden ter beslissing van een geschilpunt van burgerlijk recht zullen als summiere en spoedeisende zaken onderzocht en beslist worden.

Art. 34. De Provincie kan toelagen verlenen voor alle gemeentelijke wegenwerken, mits naleving van de Provinciale Verordening voor het subsidiëren van bouw- en wegenwerken en de desbetreffende onderrichtingen.

HOOFDSTUK VI: ALGEMENE BEPALINGEN.

Art. 35. Al de vroegere reglementsvoorschriften strijdig met onderhavige verordening worden afgeschaft.

HOOFDSTUK 1: VAN DE ERKENNING EN VAN DE AFPALING DER BUURTWEGEN

1. In de gemeenten waar geen algemene rooi- en afpalingsplannen der buurtwegen bestaan, zullen de gemeentebesturen deze plannen doen opmaken binnen de termijn van twee jaar, te rekenen van de bekendmaking dezer wet. Zij zullen binnen dezelfde termijn desnoods de bestaande plannen, welke aan dezelfde eisen zullen behoren te voldoen als de plannen die overeenkomstig de tegenwoordige wet opgemaakt moeten worden, doen aanvullen of herzien.
2. De plannen opgemaakt, aangevuld of herzien overeenkomstig de regelen die zullen worden voorgeschreven door de regering, ermede belast de goede uitvoering daarvan te verzekeren, zullen benevens de tegenwoordige breedte van de weg, de grachten inbegrepen, de breedte aanduiden, die hij behoort te hebben ingevolge de wettelijke opzoekingen en erkenningen, mitsgaders de grootte en de aanwijzing van de stukken grond die uit de aanpalende eigendommen in bezit genomen moeten worden. Zij zullen daarenboven de aanwijzing voorgeschreven bij art. 13 inhouden.
3. De kosten die de uitvoering der voorgaande artikelen zal medebrengen, zullen voor de helft ten laste van de Staat en voor de helft ten laste van de gemeenten vallen.
4. Deze plannen zullen gedurende twee maand in het secretariaat van de gemeente ter inzage neergelegd worden. Gedurende deze termijn en behoudens hetgeen bij art. 5 bepaald is ten opzichte van de eigenaars, heeft iedereen het recht om bezwaren in te dienen, mits inachtneming van art. 6.

¹⁰ De Nederlandse versie is een ambtelijke vertaling. De tekst werd overgenomen uit "Onze buurtwegen juridisch bekeken – Een brochure voor gemeentebesturen en gebruikers" (Draye, 2002). De oorspronkelijke tekst verscheen in Bull. off. XXIII nr. 162 enkel in het Frans.

De ter inzage legging zal worden bekend gemaakt bij aankondiging en aanplakking in de gewone vorm en in een dagblad van de provincie en van het arrondissement indien er bestaan.

5. De eigenaars van de stukken grond op het plan aangeduid als bestemd om ten behoeve van de weg teruggegeven of in bezit genomen te worden, zullen in kennis worden gesteld van de dag der nederlegging van het plan.

Het bericht zal de aanwijzing van deze stukken grond inhouden en zal kosteloos worden afgegeven, ten verzoeken van het college van burgemeester en schepenen, door de politieambtenaar of de veldwachter van de gemeente, hetzij aan de persoon, of ter woonplaats, indien de eigenaars in de gemeente woonachtig zijn. In het tegenovergesteld geval zal het bericht bij middel van de post worden toegezonden en aldaar van ambtswege aangetekend zo hun verblijfplaats bekend is; daarenboven zal het tweemaal met een tussentijd van acht dagen op de gewone wijze aangeplakt worden. De eigenaars zullen hun bezwaren mogen indienen gedurende de termijn van twee maand te rekenen van de dagtekening van het bericht.

6. De bezwaren worden aan de gemeenteraad ingezonden; zij behelzen de keuze van een woonplaats in de gemeente; door de secretaris wordt een bewijs van ontvangst afgegeven.

De gemeenteraad is gehouden uitspraak te doen binnen de twee maand na het verstrijken van de bij voorgaand artikel 4 bepaalde termijn.

De beslissing wordt betekend hetzij aan de persoon, hetzij ter woonplaats overeenkomstig artikel 5.

Indien degene die een bezwaar indient niet in de gemeente woonachtig is, zal de betekening ter gekozen woonplaats geschieden.

7. Hoger beroep van de beslissingen der gemeenteraden staat open bij de deputatie van de provinciale raad.

Het moet op straffe van verval worden ingesteld, binnen de termijn van twee maand, te rekenen van de betekening der beslissing van de gemeenteraad.

8. Het beroep wordt gedaan bij middel van een verzoek ingediend bij de provinciale deputatie.

De griffier ontvangt het verzoek; hij geeft er ontvangstbewijs van.

De deputatie doet uitspraak, zonder hoger beroep, binnen de drie maand, te rekenen van de ontvangst van het verzoek; haar beslissing wordt met redenen omkleed en betekend overeenkomstig de artikelen 5 en 6.

9. Na de inachtneming der bovengemelde formaliteiten worden de plannen door de deputatie definitief vastgesteld.

Nochtans kunnen zij altijd door de bevoegde overheden worden gewijzigd mits inachtneming van de voorschriften der artikelen 5, 6, 7 en 8.

10. Het besluit van de provinciale deputatie waarbij het plan definitief vastgesteld wordt, doet geenszins afbreuk aan de eigendomsvorderingen noch aan de rechten die daaruit voortspruiten.

Het zal een rechtstitel zijn voor de verjaring van 10 en 20 jaar.

Een duplicaat van de tabellen door de deputatie goedgekeurd zal ter griffie van het provinciaal bestuur neergelegd worden.

11. De rechtsgedingen waartoe de rechten vermeld bij het vorig artikel aanleiding geven, alsook degene betreffende de percelen grond op het plan aangeduid als bestemd zijnde om teruggegeven te worden ten behoeve van de wegen worden door de rechtbanken onderzocht en er wordt uitspraak over gedaan als voor spoedeisende zaken.

Wanneer ter uitvoering van het plan onteigening noodzakelijk is, zal het plan bij koninklijk besluit worden goedgekeurd, en men zal zich gedragen naar de voorschriften van de wet van 17 april 1835 op de onteigening te algemenen nutte.

12. De buurtwegen, zoals zij worden erkend en gehandhaafd ingevolge de algemene rooi- en afpalingsplannen, kunnen door geen verjaring verkregen worden zolang zij dienen tot het openbaar gebruik, behoudens de vóór onderhavige wet verkregen rechten.

HOOFDSTUK 2: VAN HET ONDERHOUD EN DE VERBETERING DER BUURTWEGEN

13. De kosten betreffende de buurtwegen zijn ten laste van de gemeenten. Nochtans zullen de provinciale raden mogen beslissen dat deze kosten in het geheel of ten dele ten laste zullen zijn van de aanpalende eigenaars, alwaar zodanig gebruik gevestigd is.

In geval van enig geschil omtrent de last tot onderhoud moeten de gemeenten, op beslissing der deputatie van de provinciale raad, voorlopig voorzien in het onderhoud van de wegen die het voorwerp van het geschil uitmaken, behoudens het verhaal der gemeenten op de derden, indien daartoe grond is.

Bij onderhavig artikel wordt geen wijziging gebracht aan de verplichtingen voortvloeiende uit de rechten door de gemeenten verkregen vóór onderhavige wet, noch aan de verordeningen inzake de polders en de wateringen.

In geval de gewone inkomsten der gemeente niet volstaan, wordt ieder jaar voorzien in de uitgaven voor de buurtwegen bij middel van:

1° een prestatie van een dag werken ten laste van elk gezinshoofd of hoofd van een inrichting die geen 3 frank directe belastingen betaalt, in zover als zij geen behoeften zijn;

2° een prestatie van twee dagen werken ten laste van elk gezinshoofd of hoofd van een inrichting die ten minste 3 frank directe belastingen betaalt;

3° een prestatie van twee dagen van elk paard, last-, trek- of rijdier ten dienste van de gezinnen of van de inrichtingen in de gemeente, met voerlieden en middelen van vervoer, ten laste van de eigenaars, vruchtgebruikers en bezitters;

4° bijzondere opcentimes op de hoofdsom van de belastingen die in de gemeente betaald worden.

[...]

De bijzondere centimes zullen altijd voor ten minste een derde in de uitgaven bijdragen; indien het beloop van de prestaties opgelegd volgens de drie eerste grondslagen

meer bedraagt dan de twee andere derden, zullen deze naar evenredigheid van deze hoeveelheid verminderd kunnen worden.

Onder de benaming van gewone inkomsten der gemeente worden niet begrepen de personele omslagen over de ingezetenen, noch de aandelen van hout in natura aan deze laatste uitgereikt voor hun brandhout.

[...]

De krachtens onderhavige wet ingestelde middelen tot onderhoud en verbetering der buurtwegen, maken een bijzonder fonds uit hetwelk voor geen andere dienst zal mogen gebruikt worden.

De provinciale verordeningen zullen de wijze vaststellen waarop de steden in de uitgaven voor de buurtwegen zullen moeten bijdragen.

15. De prijs van het dagloon wordt begroot overeenkomstig artikel 4, titel II der wet van 28 september 1791 2, en de belastingschuldige, die niet overeenkomstig het volgende artikel zal verklaard hebben de prestaties in natura, voortvloeiende uit de twee eerste grondslagen van artikel 14, te willen doen, zal een korting genieten van een vijfde op de prijs van elk dagloon.

De deputatie van de provinciale raad begroot jaarlijks de waarde van de dagprestatie der gruiskarren, karren of andere bespannen rijtuigen, paarden, last- en trekdieren.

16. Het aanslagbriefje zal, behalve de aanslag in bijzondere centimes, de prestaties in natura volgens de drie eerste grondslagen van artikel 14, in geld uitgerekend overeenkomstig het voorgaand artikel, inhouden. Binnen de maand na de afgifte der aanslagbriefjes, is elke belastingschuldige bevoegd om zijn keuze te laten kennen aan het college van burgemeester en schepenen; na het verstrijken van deze termijn zijn de prestaties in natura invorderbaar in geld.

In alle gevallen zal de breuk in minder, tussen de prestaties in natura en de begroting in geld, door de belastingschuldige in muntspeciën moeten aangevuld worden.

17. De niet in geld afgekochte prestaties zullen in taakwerk kunnen omgezet worden.

18. Op de voordracht van de gemeenteraden, mag de deputatie van de provinciale raad in de gemeenten alwaar deze wijze haar voordeliger zal schijnen voor de belangen der localiteit, de prestaties in natura in geld omzetten.

De deputatie van de provinciale raad zal zelfs, behoudens goedkeuring van de regering, deze omzetting ambtshalve mogen bevelen.

19. De artikelen 135, 136 en 137 der gemeentewet zijn toepasselijk op de rollen opgemaakt voor de uitvoering der voorgaande artikelen.

20. De rollen zijn invorderbaar op de door de deputatie vastgestelde tijdstippen, zij worden ingevorderd overeenkomstig de voor de inning der rijksbelastingen vastgestelde regelen, de ontheffingen worden kosteloos uitgesproken en de rekeningen worden afgelegd zoals voor de andere uitgaven der gemeente.

21. De eigendommen van de Staat, die enig inkomen opbrengen, dragen bij in de uitgaven in dezelfde mate als de private eigendommen.

22. In geval een gemeenteraad mocht trachten zich te onttrekken aan de verplichtingen opgelegd ingevolge dit hoofdstuk, doet de deputatie van ambtswege het bestek der werken opmaken, stelt de rollen vast na de gemeenteraad gehoord te hebben, schrijft de uitvoering der werken voor en beveelt de betaling daarvan uit de gemeentekas, een en ander overeenkomstig artikel 88 der gemeentewet.

Elk jaar deelt de deputatie aan de provinciale raad de staat mede van de krachtens onderhavig artikel gevestigde belastingen.

23. Wanneer een in staat van bruikbaarheid onderhouden weg gewoonlijk of tijdelijk wordt beschadigd door bos-, turf-, steengroef- en mijnontginningen of door enig ander nijverheidsbedrijf, kunnen de eigenaars of ondernemers der ontginningen waarvoor het vervoer geschiedt, jaarlijks geroepen worden om tot het onderhoud van die weg bij te dragen door speciale belastingen in verhouding tot de veroorzaakte buitengewone beschadigingen.

Indien er tolleren op deze weg bestaan, zullen deze belastingen niet mogen geheven worden dan indien de tolleren niet volstaan voor zijn onderhoud.

Indien de transporten hoofdens dewelke de exploitant met een belasting is bezwaard, aan tollën onderworpen zijn, zal daarmede rekening worden gehouden voor de bepaling van het cijfer der belasting.

De gemeenteraad zal, te voorlopigen titel, het bedrag van elke bijzondere belasting bepalen. Zijn beraadslaging zal aan de exploitanten langs administratieve weg betekend worden; degene onder hen, die zich zouden benadeeld achten, zullen gedurende vijftien dagen, te rekenen van de betekening, bij de gemeenteraad een klacht mogen indienen en zelfs een eenvoudige tegensprekelijke schatting kunnen eisen.

Na de vervulling van deze formaliteiten zullen de belastingen door de gemeenteraad bepaald worden; indien de exploitatie evenwel in een andere gemeente gelegen is dan die op wier grondgebied de beschadigingen hebben plaats gehad, zal de belasting, op aanvraag van de raad dezer laatste gemeente, bepaald worden door de bestendige deputatie, indien de inrichting in dezelfde provincie gelegen is, en door de Koning in alle andere gevallen.

Indien het een buurtweg van groot verkeer geldt, of indien men zich bevindt in het geval voorzien bij artikel 25 der wet van 10 april 1841, zal, volgens het geval, de belasting rechtstreeks vastgesteld worden, 't zij door de deputatie, 't zij door de Koning, na de belanghebbende partijen en gemeenteraden gehoord te hebben.

Elke exploitant die zich door de beslissing van de gemeenteraad te zwaar belast zal achten, zal een klacht kunnen indienen bij de bestendige deputatie, die, na de gemeenteraad gehoord te hebben, zal beslissen; een beroep op de Koning zal, in alle geval, door de gemeenteoverheden en de exploitanten kunnen ingesteld worden, tegen de beslissingen van de bestendige deputatie.

Dit recht van hoger beroep of van beroep, zal binnen de veertien dagen, te rekenen van de betekening langs de administratieve weg, van de betrokken beslissing, moeten ingesteld worden. Het beroep op de Koning schorst de beslissing niet.

Het artikel 137 der gemeentewet en het artikel 20 der wet van 10 april 1841 zijn toepasselijk op de belastingen ingevoerd krachtens de voorgaande beschikkingen.

De regering is ertoe gemachtigd, indien daartoe aanleiding bestaat, de grondbeginsselen van onderhavige wet toe te passen op de door de polders en wateringen onderhouden wegen.

24. Wanneer een buurtweg verschillende gemeenten zal aanbelangen, kan de Koning, na het advies van de gemeenteraden en van de bestendige deputatie van de provincieraad te hebben ingewonnen:

1° hem tot buurtweg van groot verkeer verklaren en er een nummer aan toekennen dat hetzelfde zal zijn voor gans het tracé van de weg;

2° er de wijze van verharding, of enig andere buitengewone uitgave voor voorschrijven;

3° de wijze van uitvoering van een toezicht over de werken regelen.

De vóór deze wet uitgesproken verklaringen tot grote verkeersweg, kunnen door de Koning worden herzien.

De provinciale deputatie zal de gemeenten aanwijzen welke tot deze uitgaven, evenals tot de uitgaven voor onderhoud, zullen behoren bij te dragen, zal de maatstaf bepalen volgens welke ieder van hen daartoe zal moeten bijdragen, behoudens beroep op de Koning vanwege de belanghebbende gemeenten, of vanwege de provinciegouverneur.

Behalve buitengewone gevallen zal geen gemeente gehouden zijn bij te dragen tot het onderhoud of tot de verbetering van de wegen die zich op het grondgebied van een andere gemeente bevinden.

25. In geval een buurtweg gemeenten mocht aanbelangen welke tot verschillende provinciën behoren, zal de richting, de breedte van de weg en de maatstaf volgens welke de belanghebbende gemeenten tot het onderhoud of tot de verbetering daarvan zullen bijdragen, bij koninklijk besluit worden bepaald op advies van de gemeentebesturen en de deputatiën der provinciale raden.

26. De buurtwegen van groot verkeer en, in buitengewone gevallen, de andere buurtwegen, zullen toelagen uit de provinciale kas kunnen ontvangen.

HOOFDSTUK 3: VERBREIDING, RECHTTREKKING , AANLEG EN AFSCHAFFING DER BUURTWEGEN.

27. De gemeenteraden zijn gehouden om, ten verzoeken van de deputatie van de provinciale raad, te beraadslagen over de aanleg, de rechtekking, de verbreding en de afschaffing der buurtwegen.

In geval van weigering te beraadslagen of de nodige maatregelen te nemen, is de deputatie bevoegd om, behoudens 's Konings goedkeuring, van ambtswege de aanleg der werken en de aankopen te bevelen, en in de uitgaven te voorzien, mits inachtneming van de voorschriften van het voorgaande hoofdstuk.

28. De aanleg, de afschaffing, of de wijziging van een buurtweg moeten voorafgegaan zijn van een onderzoek.

De beraadslagingen der gemeenteraden worden onderworpen aan de bestendige deputatie van de provinciale raad, welke beslist behoudens beroep bij de Koning vanwege de gemeente of van de belanghebbende derden.

De beslissingen van de deputatie worden bekendgemaakt door de colleges van burgemeester en schepenen, van de zondag af na dezelve ontvangst en blijvende gedurende acht dagen aangeplakt.

Het beroep bij de Koning schorst de beslissingen. Het moet uitgeoefend en aan de gouverneur overgemaakt worden, binnen de vijftien dagen volgende op de in vorige paragraaf vermelde bekendmaking.

28bis. Een buurtweg mag slechts na de goedkeuring door de Koning van een algemeen rooiingsplan worden aangelegd, of rechtgetrokken, de bestendige deputatie gehoord.

29. In geval van verlating of van wijziging in de richting van het geheel of een gedeelte van de buurtweg, zullen de aangelanden van het stuk dat buiten gebruik geraakt is, gedurende zes maanden te rekenen van de bekendmaking door het college van burgemeester en schepenen van het besluit inhoudende de goedkeuring van de wijziging of van de afschaffing, het recht hebben om zich te doen machtigen om in volle eigendom te beschikken over de grond die vrij geworden is, mits zich te verbinden tot de betaling, naar de begroting van deskundigen, hetzij van de eigendom,

hetzij van de meerwaarde in het geval waarin zij eigenaars van de grond mochten zijn.

HOOFDSTUK 4: POLITIE DER BUURTWEGEN.

30. Wegcommissarissen zullen bij provinciale verordeningen kunnen aangesteld worden.

Zij leggen de eed af voor de vrederechter van hun woonplaats.

31. De burgemeester en schepenen, de beambten van de plaatselijke politie en de wegcommissarissen zullen gemachtigd zijn om de inzake buurtwegen gepleegde overtredingen en wanbedrijven vast te stellen en om er proces-verbaal van op te maken. Hun processen-verbaal zullen bewijskrachtig zijn behoudens tegenbewijsverschaffing.

De arrondissementscommissarissen zullen bevoegd zijn om zelf over te gaan, of hen wie zulks aangaat te doen overgaan, tot alle handelingen nodig om de overtredingen en wanbedrijven in zake buurtwegen vast te stellen.

[...]

32. De straffen die door de provinciale raden zullen worden vastgesteld wegens overtredingen van hun verordeningen in zake buurtwegen, zullen politiestraffen niet te boven mogen gaan.

De straffen die zwaarder zijn dan die geoorloofd bij onderhavig artikel, welke door de thans bestaande verordeningen en reglementen bepaald zijn, evenals degene die bij artikel 40, titel II der wet van 28 september- 6 oktober 1791 vastgesteld zijn, voor de beschadiging der buurtwegen of de onrechtmatige inbezitneming der breedte ervan, zullen van rechtswege worden verminderd door de hoogste van deze straffen na verloop van de twee jaren die de afkondiging dezer wet zullen volgen.

De bovengemelde overtredingen zullen van nu af aan als politieovertredingen vervolgd en gevonnis worden.

33. Behalve de straf, zal de [politierechtbank], indien daartoe gronden bestaan, het herstel van de overtreding bevelen binnen de termijn die door het vonnis zal bepaald worden en beslissen dat, bij gebreke van uitvoering, het gemeentebestuur er in zal

voorzien op kosten van de overtreder, welke krachtens hetzelfde vonnis zal kunnen worden gedwongen tot de terugbetaling van de kosten op een blote staat opgemaakt door het college van burgemeester en schepenen.

In geval van verwijzing naar de burgerlijke rechter van een prejudiciële rechtsvraag, zal de partij die de exceptie opgeworpen heeft, verplicht zijn om zich voor de bevoegde rechter te voorzien en van haar gereedheid te doen blijken binnen de maand; zo niet zal met het onderzoek en de beslissing over de overtreding worden voortgegaan.

De zaken, verwezen naar de burgerlijke rechter, zullen als korte en spoedeisende zaken onderzocht en beslist worden.

34. [...]

35. De geldboeten worden geheven ten behoeve van de gemeente op wier grondgebied de overtreding gepleegd is geworden en behoren tot het bijzonder fonds bestemd voor het onderhoud der buurtwegen.

Nochtans kan het provinciaal reglement een deel daarvan bestemmen voor de beambten die de overtreding of het wanbedrijf hebben vastgesteld.

36. De beschikkingen van onderhavig hoofdstuk zijn van toepassing op de politie van de grachten langs de buurtwegen.

HOOFDSTUK 5: VAN DE PROVINCIALE VERORDENINGEN

37. De provinciale verordeningen zullen voorzien in de maatregelen die noodzakelijk zijn ten einde de afpaling der buurtwegen en de vergelijking der bij artikel 1 dezer wet vermelde plannen te verzekeren.

38. Deze verordeningen zullen in elk kanton de aanstelling van werkopzichters kunnen voorschrijven en hun bevoegdheden bepalen.

Zij zullen insgelijks de wijze van benoeming, schorsing of ontslag van deze opzichters en van de wegcommissarissen, mitsgaders hun jaarwedden of vergoedingen vaststellen.

De uitgaven zullen hetzij uit de provinciale fondsen, hetzij uit de fondsen bestemd voor de werken, worden bestreden.

39. De deputaties der provinciale raden zullen zonder verwijl overgaan tot de herziening der bestaande verordeningen, mits inachtneming van de bepalingen van onderhavige wet.

Deze verordeningen zullen slechts voorlopig zijn; zij zullen door de provinciale raden worden herzien ten laatste in de tweede gewone zitting na de afkondiging van deze wet.

De verordeningen van de deputatie en die van de raad zullen slechts uitvoerbaar zijn na door de Koning te zijn goedgekeurd.